

המוסד לבטיחות ולגיהות
מינהל הדרכה

קטלוג ההדרכה

תשע"ז - 2017

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

מינהל הדרכה
המוסד לבטיחות ולגיהות

קטלוג ההדרכה

תשע"ז - 2017

עריכה:
יוסף קוסקס
קרני חסון

המוסד לבטיחות ולגיהות
הוצאה לאור

המוסד לבטיחות ולגיהות
מינהל הדרכה
מרכז ההדרכה הארצי לבטיחות ולגיהות ע"ש ישראל ערד פועל ב"מגדלי הים התיכון"
רח' הים 2, בת ים, מיקוד 5930314
טלפון: 03-7715200
חיוג מקוצר: *9293
פקס: 03-6593449
Email: training@osh.org.il

תוכן העניינים

עמוד	הפרק
4	הקדמה
6	ההדרכה במוסד לבטיחות ולגיהות
10	רשימת הקורסים, ההשתלמויות, הסדנאות וימי העיון
19	קורסים
51	השתלמויות
99	סדנאות
117	ימי עיון
231	ניידות הדרכה

מגוון הקורסים, ההשתלמויות, הסדנאות וימי העיון המופיעים בחוברת זו כולל כ-150 פעילויות שונות.

אחד המאפיינים של מערכת ההדרכה במוסד לבטיחות ולגיהות הוא היותה יישומית ומכוונת להרחבת הידע ולהגברת המודעות לנושאי הבטיחות והגיהות בעבודה.

נושאי הלימוד ותוכני הלימוד מתעדכנים ומתחדשים באופן שוטף, כתוצאה ממשוּב תמידי, המתקבל מכל הגופים המודרכים, מהחקיקה בארץ ומהסכמים בינלאומיים מחייבים. מערך ההדרכה של המוסד הוסמך החל משנת 2003 ופועל עפ"י תקן ISO 9001-2008.

בחוברת שלפניכם תמצאו מגוון פעולות חדשות, מתחדשות וישנות, שהותאמו לצרכים המשתנים של המשק הישראלי. השנה (2017) יינתן דגש לפיתוח ולביצוע פעולות הדרכה בתחום הבנייה ובתחום נאמני הבטיחות ואוכלוסיות ייעודיות, כגון המגזר הערבי והחרדי. ניידות ההדרכה החדשות מאפשרות לנו להעניק לכם שירות מהיר, מתאים וזמין יותר.

לנוחיותכם: תכנית העבודה של הניידות מפורסמת באתר האינטרנט של המוסד לבטיחות ולגיהות: WWW.OSH.ORG.IL. השנה, הניידות יוקצו באחוזים גבוהים יותר לענף הבנייה; נמשיך את פיתוחם של מערכות ניהול ונושאי לימוד חדשים, שירחיבו את תוכני הלימוד מצד אחד, ויאפשרו את התאמת התכנים לצורכי הלקוח, מצד שני; נשאף להוסיף שפות חדשות (אמהרית ותיגרינית), בניידות ההדרכה. ניידת חדשה בתחום הגנת השמע נקלטה בשנת 2016 ופועלת בקצב מלא. נשאף להוסיף אליה שפות נוספות (ערבית ורוסית).

נוסף על כך, יפורסמו בחוברת נפרדת פעולות הדרכה מגוונות, אשר פותחו במיוחד לאוכלוסיית הממונים, זאת, כדי לתת מענה לדרישות החוק המחייב השתלמות של 8 ימים בשנה, כתנאי לחידוש ה"כשירות". יושם דגש על פעולות משלימות, שיסייעו לממונה בהכנת תכנית לניהול הבטיחות, כמו גם פעולות בתחום הבנייה והתשתיות.

לנרשמים עד 31.03.2017 ל-8 ימי השתלמות במסגרת הכשירות יוענקו 2 ימי לימוד (מתוך 8) חינם! לנרשמים ל-8 ימי השתלמות לאחר מועד זה יוענק יום לימוד אחד חינם.

בנוסף: ממונים שהשתתפו ב־21 ימי כשירות או יותר במוסדנו בשלוש השנים האחרונות יקבלו יום נוסף חינם. ניתן לקבל עד שלושה ימי כשירות ללא תשלום.
אנו שמחים להודיעכם כי הנהלת המוסד החליטה לשמר את מחירי הפעילויות ולספוג את ההתייקרות בתשומות ההדרכה.
נשמח לראותכם נוטלים חלק בפעילויות ההדרכה ונעמוד לרשותכם בייעוץ מקצועי ובביצוע פעולות הדרכה מפעליות.

- סעיף 8 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה - מידע והכשרה בטיחותית ותקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999.

בברכה,
יוסף קוסקט
ראש מינהל הדרכה

ההדרכה במוסד לבטיחות ולגיהות

מינהל ההדרכה של המוסד לבטיחות ולגיהות וכן מחוזות המוסד בכל הארץ, מארגנים פעולות הדרכה והסברה בקרב עובדים בתעשייה, בחקלאות, בבניין ובשירותים. פעולות ההדרכה מתבצעות במקומות העבודה, במרכז ההדרכה וגם במקומות שנשכרים לכך במיוחד. מגוון הפעולות כולל: קורסים, השתלמויות, ימי עיון, הרצאות וסדנאות. הפעולות מיועדות לבעלי מקצוע שונים, ברמות שונות ובשפות שונות. מיגוון הפעולות ונושאי ההדרכה מתוארים בחוברת שלפניכם.

החוברת בנויה כך שהעוסקים בבטיחות במקומות העבודה השונים יוכלו למצוא בה את נושאי הלימוד וההדרכה, אשר עשויים להביא לשיפור הבטיחות ולהעלאת רמת הבטיחות במפעליהם.

• חלק מנושאי הבטיחות נלמדים ברמה אקדמית, עם התייחסות לתיאוריות המתקדמות ביותר, לניסיון המצטבר בנושאי הבטיחות השונים, תוך הדגשת יישומם לצורכי המפעלים. מאמצים ואמצעים רבים מושקעים גם בפיתוח סדנאות וקורסים בנושאים הקשורים בפעולות בטיחות ייחודיות במיגזרי המשק השונים.

• גישתנו מכוונת אל הלומד, תוך מתן משקל רב, יחסית, לביצוע פרויקטים בנושאי הבטיחות, על ידי התלמידים עצמם, במטרה להביא לשיפור בתפקודם.

• סגל המרצים כולל מומחים בנושאי הבטיחות השונים במגוון תחומי התעשייה, שניחנו בניסיון מעשי מגוון ובהשכלה מתאימה.

• מערכת ההדרכה של המוסד לבטיחות, מתאימה את עצמה למציאות ומתעדכנת באופן שוטף, כדי ללמוד על צורכי המשק והעיסוקים השונים. פעולותיה מתבססות על ההתפתחויות הטכנולוגיות במשק ועושות שימוש בחומר הדרכה כתוב, כגון: חוברות, תקצירים, חוקים ותקנות, ובכ-130 סרטים.

• פעולות ההדרכה של המוסד שלנו קיבלו בשנים האחרונות משנה תוקף, בעקבות פרסום התקנה בדבר מסירת מידע והדרכת עובדים (התשנ"ט-1999). להלן שני הסעיפים העיקריים מתוך התקנה בדבר מסירת מידע והדרכת עובדים (התשנ"ט-1999) וסעיף נוסף בדבר הדרכת נאמני בטיחות במקום העבודה:

1. מסירת מידע בדבר סיכונים

מחזיק במקום עבודה ימסור לעובד במקום העבודה מידע עדכני בדבר הסיכונים במקום, ופרט בדבר הסיכונים הקיימים בתחנת העבודה שבה מועסק העובד, וכן ימסור לו הוראות עדכניות לשימוש, להפעלה ולתחזוקה בטוחים של ציוד, של חומר, ושל תהליכי עבודה במקום.

2. הדרכת עובדים

- א. מחזיק במקום עבודה יקיים הדרכה בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם (להלן הדרכה), באמצעות בעל מקצוע מתאים ויוודא שכל עובד הבין את הסיכונים והוא בקיא דיו בנושאי ההדרכה, בהתאם לתפקידו ולסיכונים שלהם הוא חשוף; מחזיק במקום עבודה יחזור ויקיים הדרכה כאמור בהתאם לצורכי העובדים ולפחות אחת לשנה.
- ב. מחזיק במקום עבודה ינקוט אמצעים כדי לוודא שההדרכה שניתנה לעובדים הובנה על ידם כראוי וכי הם פועלים על פיה.
- ג. הדרכה למנהלי עבודה ולעובדי תחזוקה תינתן באמצעות המוסד לבטיחות ולגיהות או מוסד אדם אחר שאישר לכך מפקח עבודה ראשי.

3. הדרכת נאמני בטיחות

מחזיק במקום עבודה יכשיר את נאמני הבטיחות ואת חברי ועדת הבטיחות כמשמעותם בפרק השני לחוק, לביצוע תפקידיהם לפי סעיף 14 לחוק; הכשרה כאמור תינתן באמצעות המוסד לבטיחות ולגיהות או מוסד אדם אחר שאישר לכך מפקח עבודה ראשי.

הדרכה ייחודית וייעודית פנים מפעלית

מערכת ההדרכה במוסד לבטיחות ולגיהות ערוכה לבצע פעולות הדרכה מפעליות, בהתאם לצרכים הייחודיים של כל מפעל וארגון. בתחום זה התמחינו בבניית תכנית הדרכה ייחודית וייעודית, בשיתוף נציגי המפעל עצמו בתכנון ההדרכה, לצורך התאמת נושא הבטיחות לבעיות שבהן מתמודד המפעל, ובמטרה להדגיש ולהאיר את ההיבט המפעלי בראייה הכוללת של הנושאים הנלמדים.

הנחיות נוספות למתעניינים בקורסים והשתלמויות

1. לפני פתיחתו של קורס, יפורסם עלון מידע (פרוספקט) שיכלול פרטים לגבי שכר הלימוד, שיטת הלימוד, נושאי הלימוד, מועדי הפתיחה, מקום הלימוד וכיוב', בנוסף ללוח הפעילות של השלישון ופירוטם האירועים באתר האינטרנט של המוסד.
2. פתיחת הקורסים וההשתלמויות במועד מותנית במספר הנרשמים. אם מספר הנרשמים יהיה קטן מהנדרש - הקורס ידחה או יבוטל. הודעה תישלח לנרשמים.
3. מפעלים ומוסדות המעוניינים בקורסים ובהשתלמויות בנושאי בטיחות בהתאמה לצורכיהם - מתבקשים לפנות אלינו.
4. המוסד מפרסם באתר האינטרנט את מיוגון הפעולות היוזמות שהוא מתכנן לבצע. ניתן להירשם גם במסלול זה.

מועדי הפתיחה

מועדי הפתיחה המדויקים של כל קורס והשתלמות מתפרסמים בחוזרים הנשלחים לארגונים ולמוסדות שונים הקשורים עם המוסד לבטיחות ולגיהות, וגם בביטאון הדו-חודשי 'בטיחות' של המוסד לבטיחות ולגיהות ובאתר האינטרנט של המוסד www.osh.org.il.

שיטת הלימוד

ההרצאות וחומר ההדרכה כוללים מיגוון חוברות, ספרים, הרצאות, תירגולים, סימולציות, סרטים, שימוש במחשבים, דיונים קבוצתיים, עבודות עצמאיות ופרויקטים לימודיים, המבוססים על צורכי הבטיחות של המשק הישראלי ותנאיו, ומתאימים לכל קורס לפי העניין.

סגל ההוראה

הסגל כולל מרצים - מדריכי המוסד, יועצי בטיחות בכירים ומרצים אקדמאים ממוסדות השכלה שונים, אשר מכירים היטב את הבעיות הממשיות של נושאי הבטיחות. רבים מהם ממלאים תפקידים בכירים בתעשייה ובענפי המשק האחרים ומביאים מניסיונם האישי ומהידע המקצועי הרב אשר צברו במהלך עבודתם לטובת התלמידים והנושא כאחד.

כיצד משלמים את שכר הלימוד

1. החוזר המתפרסם ונשלח למוסדות השונים, בדבר הקורסים אשר עומדים להיפתח, כמו גם הפרסום באתר האינטרנט, כולל פרטים בדבר שכר הלימוד, תנאי התשלום וטופס התחייבות עבור כל קורס בנפרד.
  2. המעוניינים להשתתף בקורס, ימלאו את שאלון ההרשמה ואת טופס ההתחייבות הכספית ויעבירו אותם למוסד לבטיחות ולגיהות בהתאם להנחיות שבטופס.
  3. טופס ההתחייבות חייב לשאת חתימה וחותמת של הנרשם ושל הגורמים המתחייבים לשלם את שכר הלימוד. את התשלומים יש להסדיר לפני תחילת הלימודים. נרשמים אשר לא ביטלו את השתתפותם עד 2 ימי עבודה מפתיחת האירוע - יחויבו במחצית משכר הלימוד.
- מפעלים או מוסדות, המעוניינים בקורסים מיוחדים, מותאמים לצורכיהם, יכולים לפנות למחלקת ההדרכה, או לכל סניף של המוסד שלנו, כדי להסתייע בהכנת תכנית ההשתלמות המתאימה להם.

זכאות להנחות בשכר הלימוד

1. הנחה במחירי פעולות ההדרכה ניתנת למשתלמים הנשלחים מטעם מפעלים ומוסדות הרשומים אצלנו כ"עמיתים".
2. בהתאם להוראות מס הכנסה: עובד אשר נשלח מטעם המפעל לצורך הכשרה והשתלמות, לשמירת רמתו המקצועית או לצורך שיפור אופן מילוי תפקידו במפעל, וההשתלמות ממומנת על-ידי המפעל - ההוצאה תיחשב כהוצאה מוכרת של המפעל, ואיננה נחשבת כהטבה זקיפה המחייבת את העובד בתשלום מס.
3. גימלאים (גברים בני 67, נשים בנות 64) הנרשמים ל-8 ימי עיון "לכשירות" יהיו זכאים להנחה של 50% משכר הלימוד (ההנחה תינתן רק לאירועים שיערכו בשנת 2016 ושהתפרסמו בחוברת 'ימי עיון והשתלמויות לממונים על הבטיחות'. לא תינתן הנחה נוספת).

קבלת מידע

1. כל מי שמעוניין לקבל מידע ופרטים נוספים על פעולות המוסד לבטיחות ולגיהות, יפנה למשרדי המוסד בהתאם לפירוט הבא:

מינהל הדרכה: מגדלי הים התיכון, רח' הים 2, בת ים 5930314,

טל': 03-7715200, פקס': 03-6593449; חיוג מקוצר *9293

email: training@osh.org.il

מחוז מרכז: רח' מזא"ה 22, תל אביב 6521337,

טל': 03-5266471, 03-5266465, פקס': 03-6208596.

מחוז צפון: דרך ישראל בר-יהודה 52, נשר, 3660202,

טל': 04-8218890, פקס': 04-8218895.

מחוז דרום: מגדל הרכבת, רח' בן-צבי 10, ת"ד 637 מיקוד 8489328,

טל': 08-6276389, 08-6288112, פקס': 08-6275129.

2. בהתאם לבקשת המתעניין - יישלח אליו תשקיף מפורט, ובו פרטים על שכר הלימוד,

שיטות הלימוד, נושאי הלימוד, מועדי הפתיחה וכו'.

3. מפעלים ומוסדות המעוניינים בפעולות הדרכה ייעודיות, שיתאימו לצורכיהם הייחודיים,

מתבקשים לפנות לסניף המוסד הקרוב אליהם.

רשימת הקורסים, ההשתלמויות, הסדנאות וימי העיון:

קורסים

1. ממונים על הבטיחות והגיהות בעבודה..... 20
2. ממונים על פיצועים 22
3. ממונים על בטיחות אש 24
4. הכשרת אחראי על בטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים..... 25
5. קורס לשינוע בינלאומי של חומ"ס בים..... 26
6. נאמני בטיחות בסיסי 27
7. נאמני בטיחות מתקדם..... 28
8. נאמני בטיחות לעובדי מעבדות..... 29
9. נאמני בטיחות לעובדי שפכים ומכוני שאיבה..... 30
10. נאמני בטיחות לעובדי תחזוקה..... 31
11. נאמני בטיחות לעובדי מטבח..... 32
12. הכשרת אתתים לעגורנים..... 33
13. מפעלי זיקוקין די-נור..... 34
14. הכשרה והסמכת מפעילי עגורנים להעמסה עצמית..... 35
15. הכשרה והסמכת עגורנאים, מפעילי גשר עילי ועגורני שער..... 36
16. בטיחות בהובלת חומרים מסוכנים (בסיסי)..... 37
17. בטיחות בהובלת חומרים מסוכנים שלב ג' (רענון)..... 38
18. השלמת תקנות הובלת חנ"פ..... 39
19. נאמני בטיחות למחסנאים העוסקים באחסון ובשינוע כימיקלים..... 40
20. הכשרת נאמני בטיחות אש..... 41
21. הכשרת "אחראי רעלים"..... 42
22. הכשרת מדריכי בטיחות..... 43
23. נאמני בטיחות בחקלאות..... 44
24. נאמני בטיחות לעוסקים בהנדסה רפואית יישומית..... 45
25. הכשרת בונה מקצועי לפיגומים..... 46
26. הכשרת בודקים פנים-מפעליים למטפי כיבוי אש מיטלטלים..... 47
27. קורס הכשרה לבודקים מוסמכים..... 48
28. הכשרת מדריכי בטיחות בעבודה בגובה..... 49
29. הסמכת הממונים על הבטיחות להכנת תכנית לניהול הבטיחות..... 50

השתלמויות

1. הצגה וניתוח מסדי נתונים ככלי ניהול בעבודת ממונה הבטיחות *חדש..... 52
2. ארגונומיה בתעשייה *חדש..... 53
3. ניהול בטיחות בתהליך *חדש..... 55
4. מיומנויות וכלים להתמודדות מיטבית, של הממונים על הבטיחות, עם הגורם האנושי בעבודה *חדש..... 56

57	ניהול הבטיחות בעבודות בנייה - דגשים חשובים ליישום התקנות	5
57	באתרי בנייה ותעשייה *חדש	
58	ממשק עבודה בין הממונה לבין נאמני הבטיחות	6
59	בטיחות למנהלי עבודה	7
60	בטיחות לחברי ועדות בטיחות	8
61	בטיחות במעבדות כימיות, פיזיקליות, ביולוגיות, רפואיות ותעשייתיות	9
62	בטיחות לעובדי שפכים	10
63	בטיחות באתרי בנייה	11
64	שימוש במדדים סטטיסטיים לקבלת המלצות למניעת תאונות בעבודה	12
65	הכשרת מדריכי בטיחות	13
66	שימוש באינטרנט כמנוף לקידום הבטיחות והגיהות	14
67	השתלמות ענפית לבוגרי קורס ממוני בטיחות בענף הכימיה	15
68	השתלמות ענפית לבוגרי קורס ממוני בטיחות בענפי החשמל והאלקטרוניקה	16
69	השתלמות ענפית לבוגרי קורס ממוני בטיחות בענפי הבנייה והבנייה ההנדסית	17
70	השתלמות ענפית לבוגרי קורס ממוני בטיחות בענף החקלאות	18
71	בטיחות בבניין למהנדסים הנדסאים וטכנאי בניין ובנייה הנדסית	19
72	פיתוח מיומנויות ניהול	20
72	תחקור תאונות עבודה ואירועי "כמעט ונפגע"	21
73	עקרונות להכנת תיק מפעל (על פי המהדורה המעודכנת)	22
74	פיתוח מיומנויות הדרכה בעזרת מצגת POWER POINT	23
75	הערכה וניהול של סיכונים	24
75	הכשרת בודקים פנים מפעליים לאיכות סביבה תוך מבנית	25
76	סוגיות נבחרות בגיהות תעסוקתית ובריאות העובד	26
77	מושגי יסוד בניהול סיכונים וניהול בטיחות	27
78	הגנת הסביבה - הלכה למעשה	28
79	האמנות שבניהול אישי ומקצועי	29
80	כתיבה טכנית - נהלים והוראות בטיחות לממונה על הבטיחות	30
81	תרבות הבטיחות במפעל	31
82	חקירת תאונות עבודה ככלי למניעת תאונות	32
83	ניהול פרויקטים עפ"י תקנים בינלאומיים	33
84	הכנת תכנית עבודה של הממונה על הבטיחות - מיומנויות וכלים לבניית תכנית	34
85	ימי רענון למדריכי עבודה בגובה	35
85	ניהול בטיחות באירועים המוניים עפ"י ת"י 5688	36
86	מיומנות וכלים להתמודדות מיטבית של הממונים על הבטיחות	37
87	שיטות לזיהוי והערכת סיכונים (כמותי)	38
88	גורמי סיכון ארגונומיים - מבדק עצמי	39
89	השתלמות ייעודית לממונים על הבטיחות ברשויות המקומיות	40
90	חקירת תאונות עבודה	41
91	ממונה הבטיחות כמוביל שינוי בארגון	42
92	הכשרת מדריכי בטיחות	43
93	גז טבעי והממונה על הבטיחות	44

94	הפיקוח על העבודה בענפי התעשייה, שירותים ובנייה (תכנית לניהול בטיחות)	.45
95	יישום תקנות לתכנית ניהול בטיחות בענף הבנייה	.46
96	ניהול סיכונים ארגוניים - שיטות וכלים יישומיים	.47
97	עבודה במתקני חשמל חי והגנה בפני חשמל	.48

דנאות

100	היערכות לאירוע חירום וחילוץ סע"ר (סיוע עצמי ראשוני) *חדש	.1
101	היערכות המפעל למצבי חירום בתקריות חומ"ס (הכנת "תיק מפעל")	.2
102	זיהוי והערכת סיכונים	.3
104	כתיבת נהלים הנחיות והוראות בטיחות	.4
104	ארגונומיה והנדסת אנוש	.5
105	היבטים משפטיים בעבודת הממונה על הבטיחות	.6
106	בטיחות והגורם האנושי	.7
107	בירור וחקירת תאונות עבודה	.8
109	הכשרה והסמכה של בודק מעבדתי לרעש	.9
110	מניעת כאבי גב	.10
111	ניתוח סיכונים הסתברותי (ניס"ה)	.11
112	היערכות המפעל לקראת יישום תקן 18001 לניהול הבטיחות	.12
113	ניתוח בטיחותי של תחנת עבודה בגישת הנדסת אנוש	.13
114	פיתוח חשיבה יצירתית	.14
114	תחקור תאונות עבודה ותקריות	.15
115	"העצמת ממונים" - טכניקות מתחום מדעי ההתנהגות	.16
116	תחקור אירועי בטיחות	.17

ימי עיין

118	בטיחות בעבודה בגובה - גורמים לתאונות ומניעתם *חדש	.1
	הכנת תיק שטח ואינטגרציית מערכות כיבוי וגילוי אש -	.2
118	הוראות נציב כיבוי אש *חדש	.3
	התמודדות עם סיכוני קרינה אלקטרומגנטית בלתי מייננת ושדות במקומות עבודה *חדש	.4
119	תחקיר והפקת לקחים - תמונת הראי של ניהול הסיכונים *חדש	.5
120	ניהול בטיחות במערכות חשמל *חדש	.6
120	שיטות ישימות להערכת חשיפה בריאותית תעסוקתית *חדש	.7
121	ניהול בטיחות ברשויות המקומיות באירועים המוניים *חדש	.8
	התנכלות תעסוקתית והתעמרות בעבודה -	.9
121	הקשר בין התנהגות פוגענית בעבודה לתאונות עבודה *חדש	.10
122	דגשים חשובים בבטיחות בדרכים ותחקיר בטיחותי *חדש	.11
122	מתח נפשי כגורם תאונות עבודה - זיהוי וכלים להתמודדות *חדש	.12
123	ניהול סיכונים כאמצעי ליצירת תרבות בטיחות בארגון *חדש	.13
123	בטיחות בריתוך בדגש על חשיפות גיהותיות עדכניות *חדש	.14
124	חשיבה יצירתית ושיטתית - לפתרון בעיות בטיחות בעבודה *חדש	.15

14	הסיכון המשפטי של הממונה על הבטיחות - המציאות	14
124	והדרך להתמודדות *חדש	124
125	כלים להטמעת תוכנית לניהול הבטיחות בארגון *חדש	125
125	היבטי בטיחות בעבודה עם חומרים מסוכנים *חדש	125
126	הכשרת אחראי משמרת *חדש	126
126	הכשרת מנהלים לבניית תרבות בטיחות בארגון *חדש	126
127	הכשרת מנהלים למנהיגות לבטיחות בארגון *חדש	127
127	שיפור הבטיחות בארגון באמצעות חקירה בטיחותית *חדש	127
128	אחריות משפטית בעבודה עם קבלני חוץ	128
128	היבטים משפטיים בעבודת הממונה על הבטיחות	128
129	כתיבה טכנית בתחום הבטיחות	129
129	מודלים בבירור וחקירת תאונות	129
130	השימוש באינטרנט	130
130	ניתוח סיכונים הסתברותי	130
131	בטיחות בעבודה עם לייזרים	131
131	ארגונומיה - הנדסת אנוש	131
132	טכניקות להדרכת עובדים	132
132	שימוש במידע וכלים סטטיסטיים למניעת תאונות	132
133	הכנת תכנית ושגרת תרגילים למצבי חירום	133
133	טכניקות להצגת נושא	133
134	בטיחות בשימוש בגז בישול (גפ"מ)	134
134	צידוד מגן אישי - עקרונות לבחירה ולהתאמה	134
135	היבטי בטיחות בסילוק פסולת מעבדתית	135
135	היבטי בטיחות בחומרים מסוכנים	135
136	מערכות אוורור בתעשייה	136
136	בריאות וגיהות תעסוקתית	136
137	היבטי בטיחות ובריאות בצביעה תעשייתית	137
137	בטיחות בחשמל לנאמני בטיחות שאינם חשמלאים	137
138	בטיחות בחשמל לעובדי תחזוקה שאינם חשמלאים	138
138	בטיחות אש לעובדי בתי מלון	138
139	בטיחות במערכות הידראוליות ופנאומטיות בתעשייה	139
140	ארגונומיה בתעשייה	140
141	בטיחות בעיבוד שבבי	141
142	בטיחות בתחזוקה ובתפעול דודי קיטור	142
143	בטיחות בריתוך אוטוגני ובקשת חשמלית	143
144	בטיחות לעובדים במכונות השחזה	144
144	אמצעים ודרכים למניעת שריפות ממקור חשמלי	144
145	בטיחות לעובדי מטבח	145
145	בטיחות לעובדי תחזוקה בבתי ספר	145
146	השפעת האקלים על בריאותו של העובד	146
147	בטיחות בתפעול מחסנים	147

148	מתקני ואביזרי הרמה	.54
148	בטיחות השימוש במיכשור מעבדתי	.55
149	בטיחות במערכת ביוב	.56
149	רענון נושאי בטיחות לממונים על פיצועים ולעוסקים בחומרי נפץ	.57
150	חידושים בבטיחות באתרי בנייה ובנייה הנדסית	.58
150	בטיחות בעבודה עם גורמים ביולוגיים - סיכונים ומניעה	.59
151	היבטי בטיחות וגיהות בעבודה מול מרקע	.60
151	עבודה בגובה	.61
151	שינה, עייפות ומעורבות בתאונות עבודה	.62
152	חשיבה בטיחותית	.63
152	טיפול וסילוק פסולת חומ"ס	.64
152	תאורה נכונה	.65
153	התנסות בכיתת רעש	.66
153	סיכוני קרינה - מייננת, בלתי מייננת ולייזר	.67
154	דרישות המשרד לאיכות הסביבה ממפעלים	.68
154	עקרונות ליישום גיליונות בטיחות במפעל	.69
155	שילוב שיקולי בטיחות בתכנון מחסנים	.70
155	בטיחות וגיהות ברוח חוק החשמל	.71
155	הכרת שיטת "ניתוח סיכונים" (HAZOP)	.72
156	ציוד מגן אישי - עקרונות להתאמה ולבחירה	.73
156	ביטוח נפגעי תאונות עבודה	.74
156	היערכות המפעל למצבי חירום בתקריות חומ"ס	.75
157	היבטי סביבה, בטיחות וגיהות בטיפול בשפכי תעשייה	.76
157	בטיחות בעבודה עם מכונות	.77
157	מודל לקידום הבריאות והבטיחות במפעל	.78
158	בטיחות בחקלאות - עבודה בגובה	.79
158	רפואה תעסוקתית	.80
158	היבטים משפטיים בעבודת הממונה, הזכות לאי הפללה עצמית	.81
159	היבטים ארגונומיים בשיפור סביבת העובד	.82
159	חידושים ועדכונים בבטיחות אש	.83
159	תפיסת תרבות הבטיחות בארגון והקניית כלים לשינוי תרבותי בארגון	.84
160	מבוא ליישום במ"ה (בטיחות מבוססת התנהגות) למניעת תאונות	.85
160	התמודדות עם "לחצים בעבודה"	.86
160	יום עיון לאחראי בטיחות שינוע חומ"ס	.87
161	היבטים משפטיים בניהול סיכונים	.88
161	דרכים להשפעה על קידום הבטיחות בארגון	.89
162	הדגשים בניהול הבטיחות בחשמל	.90
162	יחסי גומלין בין בטיחות לאיכות	.91
162	מדידה ושיפור של אקלים הבטיחות בארגון	.92
163	יצירתיות וחדשנות בניהול הבטיחות במפעל	.93
163	ניהול איכות הסביבה - השלכות על נושאי בטיחות	.94

164	מערכות לניהול הבטיחות והבריאות בארגון - מארזי הדרכה	95
164	הגורם האנושי בעבודה	96
165	מודל של הצלחה לבנייה וניהול של מחסן חומ"ס	97
165	עבודת הבודק המוסמך	98
165	אסטרטגיה של הערכת חשיפה במקומות עבודה	99
166	היבטים משפטיים בעבודת הממונה על הבטיחות	100
166	עבודה עם קבלנים	101
166	איכות סביבה תוך-מבנית (IEQ)	102
167	אכיפה ידיוותית של תקנות בטיחות	103
167	הכנת "גיליונות סיכונים" לעובדים	104
168	היבטים ארגונומיים - לשיפור הבטיחות במפעל	105
168	שיטות ואמצעים להטמעת הבטיחות בארגון	106
168	סוגיות נבחרות בניהול הבטיחות בארגון	107
169	היבטי בטיחות בעבודות בנייה ושיפוצים במפעל	108
169	בטיחות בשימוש בלייזר	109
169	בטיחות אש - חידושים ומערכות	110
170	השלכות חוק רישוי עסקים על עבודת הממונה	111
170	רענון למדריכי עבודה בגובה	112
170	האחריות המשפטית לבטיחות - הלכה ומעשה ביישום	113
171	כתיבה טכנית לממונים על הבטיחות	114
171	תחומי בטיחות המחייבים בבדיקות של מעבדות חיצוניות	115
171	גיליון בטיחות (MSDS) כאמצעי לעבודה בטוחה בחומרים מסוכנים	116
172	ניהול ידע בבטיחות	117
172	שימוש בטכניקות של גישור לפתרון קונפליקטים בעבודות הממונה על הבטיחות	118
172	עקרונות להעסקה והפעלת קבלנים - היבטי בטיחות	119
173	הכרת תקנים חדשים בבטיחות	120
173	סיוור מקצועי	121
173	יום עיון ייעודי לממונים על הבטיחות ברשויות המקומיות	122
173	היבטים משפטיים בעבודת הממונה על הבטיחות	123
174	דרישות המשרד להגנת הסביבה במפעלים	124
174	ניהול סיכונים ארגונומיים	125
175	ניהול סימביוטי (קשר הדדי) של תחזוקה ובטיחות כמנוף להישגי בטיחות	126
175	ניטור סביבתי-תעסוקתי - פענוח תוצאות וקבלת החלטות ע"י הממונים על הבטיחות	127
176	גז טבעי - האנרגיה הירוקה העתידית של המשק הישראלי	128
177	התארגנות לרעידות אדמה	129
178	הקמת מערך חירום במפעל	130
178	הדרכות בטיחות באמצעות משחקים והפעלות	131
179	בטיחות אש ודרכי מילוט בבניינים - תקנות חדשות	132
179	מיפוי מערך הבטיחות והכשרת בעלי התפקידים בארגון	133

180	המשותף בין בטיחות לאיכות בפעילויות הארגון	134
180	היבטים משפטיים בעבודת הממונה על הבטיחות	135
181	הטמעת שינויים בארגון	136
182	קווי חיים ופתרונות נוספים לעבודה בגובה על מבנים	137
183	מיצוי זכויות בביטוח הלאומי	138
183	סוגיות משפטיות בעבודת הממונה על הבטיחות	139
184	בטיחות בעבודה עם מערכות אנרגיה	140
184	ניהול סיכוני חשמל - מעורבות הממונה על הבטיחות	141
185	עבודה עם אסבסט - היבטי בטיחות וגיהות	142
186	סוגיות נבחרות בעבודת הממונה על הבטיחות	143
187	בטיחות בשינוע ידני - שיטות ואמצעים למניעת תאונות עבודה בשינוע ידני	144
187	בדיקת מנדפים ומערכות יניקה - מדדים לאישור או להשבתה	145
188	תקן איכות הסביבה ISO 14001 - איך מיישמים בפועל	146
189	איך להגביר את השפעתו של הממונה על הבטיחות	147
190	חידושים בתקן 18001 לניהול בטיחות ובתחום שינוי תרבות הבטיחות	148
191	מידע על חומרים מסוכנים - מבוא להכרת הרגולציה העולמית החדשה	149
192	מיגון מכונות ובטיחות מכונות עפ"י תקני האיחוד האירופי	150
193	מיפוי מערך הבטיחות והכשרת בעלי התפקידים בארגון	151
193	תחזוקה ושירות של מערכות לכיבוי אש	152
194	הפחתת סיכוני בריאות העובד ברמת הגורם האנושי	153
194	גיבוש תפיסת הבטיחות בארגון בגישה הפרואקטיבית	154
195	ניתוח הכשלים בעבודה כתוצאה ישירה של הגורם האנושי	155
195	מודלים להטמעת תכניות בריאות בעבודה - הלכה למעשה	156
195	ממשק עבודה נכון בין הממונה על הבטיחות לגורמי ההנהלה לצורך הטעמת התקנות לתכנית ניהול הבטיחות	157
195	היבטים משפטיים בחוק הביטוח הלאומי	158
196	ניהול זמן של הממונה על הבטיחות ככלי לאפקטיביות ניהולית	159
197	אסרטיביות ככלי תקשורת של הממונה על הבטיחות	160
197	שיווק תכנית הבטיחות בארגון על ידי הממונה על הבטיחות	161
197	מערכת ניהול משולבת לבטיחות ואיכות הסביבה בארגון	162
198	שיטות מיגון הנדסי בתעשייה	163
198	בדיקת ציוד מגן אישי לעבודה בגובה	164
199	עדכונים במשפט הסביבתי	165
199	קביעת מודל מתאים לניהול סיכונים	166
200	הצגת התקציב המתבקש ליישום תכנית לניהול הבטיחות	167
200	אחריות משפטית של הממונה לבטיחות ולסביבה	168
201	מכונות "קשות הגנה" בתעשייה - סיכוני בטיחות ופתרונות מיגון מעשיים	169
201	אינטליגנציה חברתית בעבודה	170
202	היבטים ודרישות להכנת תיק שטח (לפי דרישות רשות הכיבוי-מכ"ר 503)	171
202	בטיחות אש ודרכי מילוט בבניינים - תקנות חדשות	172
203	היערכות והתמודדות ממונה הבטיחות עם מצבי חירום האפשריים בישראל	173

174	מיגון מכונות אמצעי מיגון ודרישות התקנים
175	ניהול תובנות בבטיחות
176	שיפור הבריאות בכוח התודעה
177	גיליונות בטיחות
178	בטיחות במעליות
179	ניהול ומדידה של הבטיחות בארגון
180	מבוא לבטיחות התנהגותית
181	בטיחות באירועים המוניים - ניהול קהל
182	ניהול בטיחות במערכות חשמל בארגון
183	קידום מניעת שימוש בסמים ובאלכוהול במקומות עבודה
184	בטיחות כחלק בלתי נפרד מבריאות העובד
185	התנהגות בהיבטי הבריאות
186	איתור מקורות מידע לפתרון בעיות בטיחות
187	הממונה על הבטיחות כמוביל ועדת בטיחות פנים-ארגונית
188	שיטות מתקדמות לשיפור בטיחות, איכות ויעילות E.I.C.I
189	הקמה וניהול בטיחות התנועה בשטח תפעולי
190	בטיחות בריתוך וחיתוך בלהבת גז
191	עבודה וחילוץ בחללים מוקפים
192	היבטים משפטיים בדגש על הכנת תכנית לניהול הבטיחות
193	אסטרטגיה לקביעת דרגת סיכון גיהותית
194	פסקי דין מובילים ומייצגים בנושאי בטיחות וגיהות תעסוקתית
195	ימי רענון למדריכי עבודה בגובה לצורך הארכת התעודה בשנתיים נוספות
196	ניהול סיכונים למכונות וציוד ממוכן
197	ארגונומיה תעשייתית - כלים ואמצעים ארגונומיים המסייעים לעובד ברצפת הייצור
198	סיכוני חשמל
199	"ארגונומיה מהשטח" - ישיבה לעומת עמידה, מניעת נפילות, מאמצים פיזיים ועבודה במשמרות
200	סיכוני חשמל ומניעתם
201	מעמדו המשפטי והמקצועי של הממונה על הבטיחות - עבר, הווה ועתיד
202	יום עיון לממונים על הבטיחות ברשויות המקומיות
203	בטיחות בעבודה עם מלגזות
204	ממשק העבודה של הממונה על הבטיחות עם העובדים ומנהלי המפעל
205	בטיחות ומיגון בפעילות של שינוע אבקות ואגרטים
206	עבודה וחילוץ בחללים מוקפים
207	בטיחות בעבודה עם קבלנים ונותני שירות
208	ניהול שינויים והכנסת גורם סיכון חדש לארגון
209	בטיחות אש בדגש על מתקני גז טבעי
210	אחריותו המשפטית של המעביד למסירת מידע ולהדרכת העובד
211	ברוח הפסיקה האחרונה
212	תאורה נכונה במקום העבודה

212	תפקידו של הממונה על הבטיחות - דרכים ושיטות מיוחדות ומגוונות להתגברות על המכשולים והאתגרים בעבודה
226	נוהלי עבודה והוראות בטיחות
227	ניתוח תובנות והפקת לקחים לעבודה עם תכנית לניהול הבטיחות
228	שיטה לאיתור לקויי בטיחות ומניעתם - EFI
228	אקלים בטיחות, איכות ובטיחות, תקינה ונושאים משיקים
229	תאונות עבודה - תהליכי התשאל והחקירה וכלים נכונים להתמודדות נכונה
229	ניהול בטיחות ברשויות המקומיות
230	

ניידות הדרכה

232	ניידת הדרכה לתעשייה
233	ניידת הדרכה לבניין
234	ניידת הדרכה לחקלאות
235	ניידת הדרכה לשימור השמע

* ראו חוברת כשירויות 2017 (החוברת הירוקה) ובאתר האינטרנט של המוסד

קורסים

1. קורס ממונים על הבטיחות והגיהות בעבודה

רקע

עבודתו של הממונה היא רב־תחומית ובמקרים רבים מצפים ממנו שיהיה מסוגל לתת מענה, כאן ועכשיו, לבעיה בוערת במקום העבודה. עליו להיות מסוגל לזהות גורמי סיכון, לנתח תהליכים, להציע פתרונות, ואף להיות הכוח המניע לנקיטת צעדים הנדרשים לצמצום ולמינעת תאונות בעבודה ומחלות מקצוע על כל השלכותיהם: האדם, המכונה, תהליך הייצור, המוצר והתקציב.

הקורס מיועד

הקורס מיועד למהנדסים ולבעלי תארים במדעי החיים והטבע, הטכנולוגיה ודומיהם, בעלי שנתיים ניסיון במקצועם, וכן לטכנאים או הנדסאים בעלי שלוש שנות ניסיון במקצועם. בעלי השכלה טכנית אחרת יכולים בתנאים מסוימים לגשת לקורס לאחר קבלת אישור מאגף הפיקוח - משרד העבודה והרווחה.

מטרת הקורס

כללי:

הקניית ידע והכשרה בסיסיים בטכנולוגיות התעשייתיות ובהתפתחותן, בחקיקה העוסקת בבטיחות ובגיהות תעסוקתיות, בעדכונים ובשינויים החלים בהן. הקורס עוסק בהכשרת ממונה על בטיחות וגיהות לעבודה מעשית בשטח, ובהכנתו להתמודדות בבעיות הבטיחות והגיהות הקיימות או המתעוררות במפעל בחיי היום־יום. תכנית הלימודים נערכה כדי להכשיר את המשתתף לקראת ביצוע סדרת מטלות כממונה על בטיחות וגיהות בכוחות עצמו ובשיתוף פעולה עם גורמים נוספים. הכנת תכנית הבטיחות היא נדבך חשוב בקורס ומהווה אתגר ותמורה גם יחד לבוגר הקורס ולמפעל.

פירוט נוסף:

- המשתתף ילמד לזהות ולהבין משמעויות של מפגעים וגורמי סיכון בתחומי הבטיחות והגיהות במפעל, הן בהיבט הטכני והן בהיבט הארגוני והניהולי. במהלך הקורס ירכשו המשתתפים כלים לצמצום או לביטול סיכונים באמצעות סקרים וניתוח של מפגעים וגורמי סיכון כחלק מתכנית הבטיחות המפעלית.
- תכנית הלימודים בקורס מדגישה את הצורך בשיתוף פעולה עם הנהלת המפעל וגורמי פיקוח חיצוניים, בנושאים כגון הכנסת מכונות ותהליכי ייצור חדשים למערכות הקיימות במפעל, תוך הדגשת היבטי הבטיחות והגיהות. בתכנית הקורס מושם דגש על חשיבותם של קשרי החוץ עם הגורמים הפועלים בתחומי הבטיחות והגיהות מוחץ למפעל (אגף הפיקוח, המוסד לבטיחות ולגיהות, מרפאות תעסוקתיות). כמו כן, במסגרת הקורס לומד המשתתף את חשיבותה של מערכת הסברה והדרכה בקרב העובדים ואת הדרכים וכללי המקצוע בהפעלתה.

3. תכנית הלימודים כוללת שורה של נושאי ניהול בטיחות וגיהות במפעל וביניהם תקני ניהול בטיחות (18001, מסמך ILO) ונושאים רבים אחרים. המשתתפים לומדים עקרונות באיסוף וניתוח נתוני סטטיסטיקה של תאונות עבודה ומחלות מקצוע לצורך הפקת לקחים, הסקת מסקנות ויישומם בשטח. בנוסף לכך, תכנית הלימודים עוסקת בעקרונות לעריכת הוראות ונוהלי בטיחות פנים-מפעליים, גם בתחומים שאין לגביהם חוקים או תקנות מחייבים, ובדרכים ליישומם המעשי.

נושאי הלימוד העיקריים

- בטיחות וגיהות בעיסוקים תעשייתיים אופייניים כגון ריתוך והשחזה, ובענפים השונים בתעשייה בחקלאות ובבנייה.
- גידור מכונות בענפי המתכת, העץ ואחרים.
- עבודות בנייה, עבודה בגובה והגנה מנפילות.
- ציוד הרמה וכלי לחץ.
- סיכוני חשמל והגנות מחשמול.
- סיכונים כימיים וגיהות תעסוקתית.
- שינוע וטלטול מטענים כלליים, הובלת חומרים מסוכנים.
- כיבוי אש ובטיחות אש.
- תנאים סביבתיים (רעש, תאורה, אוורור).
- הגורם האנושי.
- ארגונומיה, הרמה נכונה.
- הדרכת בטיחות.
- סקר מפגעים וגורמי סיכון, תכנית בטיחות מפעלית.
- חוקים ותקנות הקשורים בבטיחות ובגיהות בעבודה.
- המוסדות העוסקים בבטיחות ובפיקוח על הבטיחות בארץ.
- שיטות ואמצעים לארגון וניהול הבטיחות (כולל תקן 18001).
- שימושי מחשב - סדנת אינטרנט.

משך הקורס

328 שעות לימוד, 36 יום, בדרך כלל במתכונת של יום לימודים ארוך אחד בשבוע. במהלך השנה מתקיימים כ-10 מחזורי קורס במרכז ההדרכה בבת ים, בחיפה, בבאר שבע ובצה"ל. לפי הצורך, ניתן לפתוח מחזורי קורס נוספים בתיאום עם ראש מינהל ההדרכה ורכזי ההדרכה המחוזיים.

2. קורס לממונים על פיצוצים

מטרת הקורס

- להקנות ידע והכשרה מקצועיים לעוסק בחומרים בעלי מרכיבים של חומרי נפץ בתעשייה, במחצבות, בכבישים ובבנייה. לצורך ביצוע פיצוצים בטוחים ויעילים כנדרש בתקנות.
- להכשיר ממונים על ביצוע פיצוצים במחצבות, בכבישים, במכרות ובמפעלים העוסקים בחומרי נפץ או מטפלים באחסונו, כנדרש בתקנות חומרי נפץ (מסתר, העברה, ייצור, החסנה ושימוש), התשנ"ד-1994 תקנה 20 (א) "המבקש היתר למטרות פיצוץ ימנה ממונה על פיצוצים שיתקיימו בו דרישות תקנה 17. המינוי יאושר בידי מפקח עבודה אזורי בהיתר שיוציא".

תנאי קבלה

מועמד לקורס ממונים על פיצוצים יכול להיות כל מי שעוסק בתחום, שהוא בעל השכלה תיכונית, מגיל 21 ומעלה, שעבר מבחן כניסה במתמטיקה ומיון ע"י ועדת קבלה, ושיש בידיו אישור להשתתפות בקורס מטעם משטרת ישראל.

נושאי הלימוד

- היבטי תחיקה בבטיחות, לפי חוק חומרי נפץ.
- תורת חומרי הנפץ.
- רענון במתמטיקה.
- אביזרי עזר לחומרי נפץ - היכרות, תיאור, תכונות.
- גיאולוגיה בעבודות קידוח, חציבה וניפוץ.
- קידוחים.
- מכשירי עזר להפעלת חומרי נפץ.
- שיטות הפעלה וטעינת חומרי נפץ.
- סכימות שונות להפעלת פיצוץ.
- הסיכונים בפיצוץ חשמלי.
- יתרונות בשימוש נפצי השהיה.
- הטיפול באי-יורים בחומרי נפץ (מוחטאות).
- הובלת חומרי נפץ.
- השמדת חומרי נפץ.
- סיבות לפיצוץ מוקדם.
- אחסון חומרי נפץ.
- פעולת מטעני חומרי נפץ בסלע.
- שימוש בחומרי נפץ במחצבות ותכנון פיצוץ.

- חישוב באזורים מאוכלסים, זעזועי קרקע, הדף אוויר והעפת רסיסים.
- התאמת גודל תוצר הפיצוץ למיכון במחצבה.
- תכנון פיצוץ באזור מאוכלס ומניעת סיכונים.
- חישוב תעלות.
- שימוש בחומרי נפץ בעבודות גיאופיזיות.
- שיטות פיצוץ מיוחדות.
- חישוב תת-ימי.
- שימוש בחומרי נפץ בעבודות תת-קרקעיות.
- שימוש בחומרי נפץ להריסת מבנים.

* ההסמכה מותנית בתקופת ההתמחות בעבודה, כנדרש ע"י אגף הפיקוח על העבודה.

משך הקורס

208 שעות (במתכונת של 2 ימי לימוד בשבוע).
הקורס מתקיים אחת לשנה (או לפי הצורך).

3. קורס לממונים על בטיחות אש

מטרת הקורס

- הכשרת עובדים לתפקיד ממונה על בטיחות אש במפעלים ובמוסדות.
- ללמד את הממונה על בטיחות אש את הנושאים הבאים:
  - מהות האש;
  - חוקים, תקנות ותקנים המתאימים לנושא;
  - לתכנן את מניעת הדליקות;
  - להכיר את המערכות והאמצעים הקיימים להגנה מאש;
  - להכין תכנית בטיחות אש;
  - לארגן מערך תגובה למקרה של פריצת אש;
  - להדריך בנושא בטיחות אש;
  - להכיר את הגופים והמוסדות העוסקים בנושא בטיחות אש.

נושאי הלימוד

- כימיה ופיזיקה של הבעירה.
- מטעני אש.
- חוקים ותקנות בנושא בטיחות אש.
- תקנים ישראליים.
- מערכות מים לכיבוי אש.
- סיכוני חשמל.
- שיטות כיבוי.
- מערכות דינמיות במבנים.
- מערכות אוטומטיות לגילוי, איתור וכיבוי אש.
- חומרי כיבוי.
- ציוד כיבוי.
- ציוד מגן.
- עמידות אש של חלקי בניין וחומרי בניין.
- ביקורת מצב בטיחות אש.
- הכנת פרויקטים.
- ביקורת תכנון סידורי בטיחות.
- סיורים.
- תרגילים.
- מבחנים.
- שיקולי בטיחות בתכנון.

משך הקורס

80 שעות (10 ימים).

תעודה

- משתתפי הקורס זכאים לתעודת גמר לאחר שעמדו בדרישות הבאות:
- נוכחות והכנת 80% מהשיעורים לפחות.
- מילוי המטלות ודרישות הלימוד בציון "עובר".
- הכנת כל האירועים והגשת כל התרגילים.

4. קורס להכשרת אחראי לבטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים

המוסד לבטיחות ולגיהות בשיתוף עם משרד התחבורה, משרד העבודה והרווחה והמשרד להגנת הסביבה, עורך קורס לאחראים לבטיחות ההובלה של חומרים מסוכנים (חומ"ס). חוק שירותי הובלה מחייב כל גוף העוסק בשינוע חומרים מסוכנים להכשיר בעל תפקיד שיהיה אחראי לבטיחות ההובלה של החומרים המסוכנים.

מטרת הקורס

להכשיר אחראים להובלת החומ"ס בכל שלבי ההובלה.

מהות התפקיד

בעל התפקיד אחראי לפיקוח, בדיקה, יישום ואישור כל התהליכים, הנהלים, החוקים והתקנות, המבטיחים שינוע בטוח של חומ"ס.

נושאי הלימוד העיקריים

- החוקים והתקנות, הישראליים והבינלאומיים, המקובלים והנהוגים בשינוע חומ"ס - ביבשה, בים ובאוויר.
- הכרת קבוצות הסיכון ותכונותיהן.
- הכרת התקנות והנהלים בנוגע לאריזות, המכלה, קשירה וטעינה של חומרים מסוכנים.
- הכרת הניירת הקשורה לשילוח חומ"ס, דיווח תאונות, סימון ושילוט.
- הכרה וידיעה של התקנות והנהלים להתאמת כלי הרכב לייעודם.
- כיבוי שריפות, עזרה ראשונה, ציוד מגן אישי (כולל תרגול).
- נטרול חומרים (כולל תרגול).
- אחריות משפטית.

משך הקורס

80 שעות.

5. קורס לשינוע בינלאומי של חומ"ס בים

מטרת הקורס

- להכשיר את המשתתפים להכין משלוח כנדרש עפ"י ההנחיות החדשות והכללים הבינלאומיים.

הקורס מיועד

הקורס מיועד לשיגרים, למשלחים ולמשלחים בינלאומיים של חומ"ס בים.

דרישות מיוחדות: שליטה סבירה באנגלית (רצוי).

נושאי הלימוד

- אמנות בינלאומיות לשינוע חומ"ס בים.
- דרישות הדרכה.
- סיווג חומ"ס.
- אריזות לשינוע חומ"ס בים.
- סימון ותיווי.
- המכלת מכולות.
- שינוי חומ"ס רדיואקטיבי בים.
- תקנות מקומיות.
- מבנה IMDG CODE.
- זיהוי חומ"ס.
- כמויות מוגבלות של חומ"ס.
- מסמכי שילוח חומ"ס.
- תאימות חומ"ס.
- תרגילים ומבחן מסכם.

משך הקורס

40 שעות לימוד (5 ימים).

6. קורס נאמני בטיחות (בסיסי)

מטרת הקורס

- להקנות ידע בסיסי בנושאי בטיחות, כך שהמשתתף יוכל לעמוד על תנאי הבטיחות והגיהות במפעל או במוסד שבו הוא עובד, כדי לפעול לשיפורם.
- להכשיר את המשתתף כך שיוכל להפיץ ידע בסיסי בנושא בטיחות וגיהות בין חבריו לעבודה.

הקורס מיועד

לסגל מקצועי ולעובדים במפעל.

נאמן הבטיחות - סמכויות וחובות

חובות וסמכויות נאמן הבטיחות עוגנו בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד (1954), בסעיף 22, לאמור:

"ואלה חובותיו וסמכויותיו של נאמן הבטיחות:

1. לעמוד על תנאי הבטיחות והגיהות ולפעול למען שיפורם.
2. להדריך את העובדים ולייעץ להם בכל הנוגע לשיפור הבטיחות והגיהות.
3. להודיע בכתב למעביד או לבא"כוחו על ליקויים בשטח הבטיחות והגיהות; העתק מכתב ההודעה יימסר ביד או בדואר רשום למפקח עבודה אזורי.
4. לעיין בכל פנקס, תעודה, דין וחשבון או כל מסמך אחר הנוגעים לבטיחות ולגיהות שחובה לנהל, לקיימו או להגישו לפי חיקוק שיבוצעו בידי שר העבודה.
5. להילוות למפקח עבודה בביקוריו במפעל."

נושאי הלימוד

- יסודות תורת הבטיחות.
- ועדת בטיחות ופעולותיה.
- ארגון הבטיחות והגיהות במפעל.
- עקרונות הגנת מכונות.
- שימוש נכון בצידוד מגן אישי.
- כיבוי שריפות.
- טלטול ואחסון חומרים.
- חומרים מסוכנים.
- תנאים סביבתיים.
- מניעת נפילות והחלקות במישור.

משך הקורס

24 שעות לימוד (3 ימים, אפשרות לתנאי פנימייה).

7. קורס לנאמני בטיחות (מתקדם)

מטרת הקורס

להקנות ידע בסיסי בהכנת סקר סיכונים ולימוד מעמיק יותר ומרחיב בנושאי בטיחות שנלמדו בקורס נאמני בטיחות בסיסי.

הקורס מיועד

למנהלי עבודה, לעובדי תעשייה ולאחרים שסיימו קורס נאמני בטיחות בסיסי.

נושאי הלימוד

- מבוא לסקר סיכונים במפעל.
- יחסי אנוש.
- עלות תאונות.
- מוסדות העוסקים בבטיחות.
- תנאים סביבתיים.
- תחזוקת בטיחות.
- הגנת מכונות.
- סיכוני חשמל ותקנות.
- טיפול, טלטול ואחסון חומרים מסוכנים.

משך הקורס

40 שעות (5 ימי לימוד).

8. קורס נאמני בטיחות לעובדי מעבדות

העובדים במעבדות כימיות ומעבדות אחרות חשופים למפגעי בטיחות בתחומים שונים. עובדי המעבדות האלה מבצעים את מלאכתם, לעתים קרובות, בתנאי סביבה קשים, המובילים לפעולות מסוכנות או יוצרים מצבים מסוכנים, אשר עלולים להסתיים בתאונות.

מטרת הקורס

- להגביר את הידע והמודעות למצבי הסיכון הקיימים במעבדות ולהצביע על הדרכים לנטרולם או לביטולם המוחלט.
- להדריך את נאמני הבטיחות בנושאים כלליים, כדי להכשירם לביצוע תפקידיהם.

הקורס מיועד

לעובדים במעבדות כימיות, פיזיקליות, ביולוגיות, רפואיות ותעשייתיות.

נושאי הלימוד

- מושגים ועקרונות בבטיחות.
- שילוב שיקולי בטיחות בתכנון מעבדות.
- חומרים מסוכנים.
- סיכונים ביולוגיים.
- סיכוני קרינה.
- מחלות מקצוע.
- ארגונומיה.
- סיכוני חשמל.
- אחסון.
- סילוק פסולת כימית ואחרת.
- ציוד מגן אישי.
- תנאים סביבתיים.
- ארגון מערך הבטיחות.
- אחריות אזרחית ופלילית.
- בטיחות אש.
- כלי יד במעבדות.

תעודת נאמן בטיחות

משתתפי הקורס אשר יעמדו בהצלחה במבחן הסיום יקבלו תעודת "נאמן בטיחות".

משך הקורס

24 שעות לימוד (3 ימים).

9. קורס נאמני בטיחות לעובדי שפכים ומכוני שאיבה

מטרת הקורס

- להכשיר את המשתתפים כנאמני בטיחות, על פי הגדרת החוק.
- להקנות למשתתפים ידע באיתור סיכונים ומפגעי בטיחות, וכלים לסילוק ומניעת הסיכונים והמפגעים בעבודתם.

הקורס מיועד

לעובדים ולמנהלי עבודה במערכות ביוב ומכוני שאיבה של עיריות, רשויות מקומיות ואזוריות, מפעלים ומוסדות.

נושאי הלימוד

- אחריות פלילית ואזרחית.
- מושגים ועקרונות בבטיחות.
- ארגון מערך בטיחות.
- ארגונומיה.
- חומרים מסוכנים ותנאים סביבתיים.
- בטיחות בחפירות ודיפון.
- מניעת נפילות והחלקות.
- בטיחות בעבודה עם כלים ידניים ומכניים.
- מיקום ציוד התראה בעת עבודה בכביש.
- בטיחות בתחזוקת מכוני שאיבה.
- ציוד מגן אישי וציוד חילוץ.
- סיור במתקן ביוב ומכון שאיבה.
- מבחן.

תעודת נאמן בטיחות

למסיימי הקורס שיעמדו בהצלחה במבחן הסיום תוענק תעודת "נאמן בטיחות".

משך הקורס

24 שעות (3 ימים).

10. קורס נאמני בטיחות לעובדי תחזוקה

התקנה בדבר מסירת מידע והדרכת עובדים, מחייבת את המחזיק במקום העבודה להדריך את עובדי התחזוקה במקום העבודה בעניין היבטים הקשורים בהגנה מפני סיכונים; וכן לעניין שימוש, הפעלה ותחזוקה בטוחים במקומות עבודתם. ההדרכה של עובדי תחזוקה תבוצע באמצעות המוסד לבטיחות ולגיהות.

מטרת הקורס

להדריך מנהלים ועובדי תחזוקה ולהכשירם לתפקיד נאמן בטיחות.

הקורס מיועד

למנהלי תחזוקה ועובדי תחזוקה במפעלים ובמוסדות.

נושאי הלימוד

- מושגים ועקרונות בטיחות.
- ארגון הפיקוח על העבודה.
- תחומי אחריות.
- סיכוני חשמל.
- הגנת מכונות.
- תנאים סביבתיים.
- תחזוקה מונעת.
- חיתוך.
- כלי יד.
- ציוד מגן אישי.
- מניעת נפילות והחלקות.

משך הקורס

24 שעות לימוד.

11. קורס נאמני בטיחות לעובדי מטבח

העובדים במטבח חשופים למפגעי בטיחות בתחומים שונים. העובדים מבצעים את מלאכתם, לעיתים קרובות, בתנאי מעמס וסביבה קשים, המובילים לפעולות מסוכנות או יוצרים מצבים מסוכנים, אשר עלולים להסתיים בתאונות.

מטרת הקורס

- להגביר את הידע והמודעות למצבי הסיכון הקיימים במטבח ולהצביע על הדרכים לנטרולם או לביטולם המוחלט.
- להדריך את נאמני הבטיחות בנושאים כלליים, במטרה להכשירם לביצוע תפקידיהם.

הקורס מיועד

לעובדים במטבחים ולאחראים למטבחים, לחדרי אוכל, לטבחים, אחראים לכשרות ואנשי תחזוקה.

נושאי הלימוד

- מושגים ועקרונות בבטיחות.
- שילוב שיקולי בטיחות בתכנון מטבחים.
- חומרים מסוכנים.
- סיכונים ביולוגיים.
- סקר סיכונים במטבח.
- עקרונות בהדרכת עובדים.
- סיכוני חשמל.
- אחסון.
- סילוק פסולת ומערכות ביוב.
- ציוד מגן אישי.
- תנאים סביבתיים.
- ארגון מערך הבטיחות.
- אחריות אזרחית ופלילית.
- בטיחות אש.
- כלי יד במטבח.

תעודת נאמן בטיחות

משתתפי הקורס, אשר יעמדו בהצלחה במבחן הסיום, יקבלו תעודת "נאמן בטיחות".

משך הקורס

40 שעות לימוד (5 ימים).

12. קורס להכשרת אתתים לעגורנים

מטרת הקורס

להקנות ידע ולהכשיר עובדים לתפקידי אתת ועניבן למפעילי עגורנים.

הקורס מיועד

לעובדי בניין, עובדי תעשייה ומנהלי עבודה, שעברו בדיקות רפואיות ונמצאו כשרים לשמש כאתתים (הקורס נערך על סמך התקנות בדבר הסמכת עגורנאים ואתתים).

נושאי הלימוד

- יסודות תורת הבטיחות.
- מושגי יסוד במכניקה.
- מושגי יסוד בפיזיקה.
- חוזק חומרים.
- הפעלה בטוחה של עגורנים ומחפרים.
- בטיחות באביזרי הרמה וכלי טעינה.
- סימני איתות (תרגול בשטח).
- תקנות עבודה.
- העברת מטענים.

משך הקורס

20 שעות (יומיים במפעל).

13. קורס להסמכת מפעילי זיקוקין די-נור*

מטרת הקורס

להכשיר מפעילי זיקוקין די-נור.

הקורס מיועד

לעובדי רשויות מקומיות ואחרים העוסקים בנושא.

נושאי הלימוד

- פירוטכניקה.
- זיקוקין די-נור - הכרה, אפקטים.
- פתילי הדלקה והפעלה.
- הפעלה חשמלית.
- תכנון והכנת השטח.
- נוהלי משטרה, מד"א, מכבי אש.
- אחסון והובלה.
- ניתוח אירוע.
- תרגול מעשי.
- מבחן.
- הפעלות בהתמחות.

משך הקורס

4 ימי לימוד (לימודים בכיתה + יום תרגול מעשי).

הסמכה

המשתתפים שיעברו בהצלחה את מבחן הסיום יקבלו תעודת מפעיל זיקוקין די-נור.
(לאחר ביצוע 6 הפעלות בהתמחות, בהנחיית מדריך זיקוקים).

* המוסד לבטיחות ולגיהות הוסמך על ידי משרד הכלכלה ומשטרת ישראל לערוך את הקורס הנ"ל.

14. קורס להכשרה ולהסמכה של מפעילי עגורנים להעמסה עצמית*

תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתנים) התשנ"ג-1993, מחייבות את מפעילי עגורני גשר עילי, עגורן שער, עגורן להעמסה עצמית ואת מוסמך לעבור הסמכה כחוק.

מטרת הקורס

להכשיר ולהסמיך מפעיל עגורן להעמסה עצמית.
(המבחן המעשי ייערך לכל משתתף בצמוד לעגורן שאותו הוא מפעיל).

הקורס מיועד

למפעילי ציוד כאמור, שעברו בדיקות רפואיות כחוק.

נושאי הלימוד

- סוגי עגורנים.
- מכניקה.
- חוקים ותקנות.
- המטען.
- בטיחות בתפעול.
- איתות.

משך הקורס

21 שעות לימוד + מבחן מעשי על עגורן, לכל משתתף, בהיקף של 15 דקות.

* המוסד לבטיחות ולגיהות הוסמך על ידי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית במשרד הכלכלה לביצוע ההכשרה וההסמכה כחוק.

15. קורס להכשרה ולהסמכה של עגורנאים, מפעילי עגורני גשר עילי ועגורני שער*

תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתתים), התשנ"ג-1993, מחייבות כל מפעיל של "עגורן גשר עילי", "עגורן שער", "עגורן להעמסה עצמית" ו"אתת מוסמך" לעבור הסמכה כחוק.

מטרת הקורס

להכשיר ולהסמיך מפעילי עגורני גשר עילי ועגורני שער. (המבחן המעשי ייערך לכל משתתף במפעלו, בצמוד לעגורן שאותו הוא מפעיל).

הקורס מיועד

למפעילי ציוד כאמור, שעברו בדיקות רפואיות כחוק.

נושאי הלימוד

- חוקים ותקנות בנושא.
- מושגי יסוד במכניקה ובפיזיקה.
- הכרת העגורן
- אביזרי הרמה וקשירת מטענים - היבטי בטיחות.
- איתות.
- מבחנים.

משך הקורס

16 שעות לימוד + מבחן, מעשי על עגורן לכל משתתף, בהיקף של 15 דקות.

* המוסד לבטיחות ולגיהות הוסמך על ידי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית במשרד העבודה והרווחה לביצוע ההכשרה וההסמכה כחוק.

16. קורס בטיחות בהובלת חומרים מסוכנים (בסיסי)

מטרת הקורס

לאפשר למשתתף לרכוש ידע בסיסי בשינוע חומרים מסוכנים ברכב, בשיטות ובאמצעים לכיבוי אש ובמתן עזרה ראשונה - בכל הקשור לחומרים מסוכנים.

הקורס מיועד

למובילי חומרים מסוכנים.

נושאי הלימוד

יום ההשתלמות הראשון:

- תקנות משרד התחבורה להובלת חומרים מסוכנים.
- סיכוני חומרים מסוכנים (סיווג לפי תקן אימ"ו).
- נוהלי בטיחות בהובלת חומ"ס, טיפול בתקלות.
- מהות האש, שיטות ואמצעי כיבוי.

יום ההשתלמות השני:

- ציוד מגן אישי.
  - חומרים רעילים ואופן פעולתם על מערכות הגוף.
  - טיפול מונע (מפגיעות מחומרים רעילים).
  - עזרה ראשונה.
  - מעבדת חומ"ס - הדגמת ריאקציות.
  - תרגיל ניתוח אירוע של תאונה עם חומ"ס.
- הערה: המועמדים לקורס צריכים לקבל היתר השתתפות ממשרד התחבורה - אגף ביטחון.

על פי תקנות משרד התחבורה, מובילי חומ"ס חייבים באישור ובהיתר מטעם משרד התחבורה - מחלקת מטענים.

17. קורס בטיחות בהובלת חומרים מסוכנים שלב ג' (רענון)

מטרת הקורס

להקנות מידע והתמחות בתחום קבוצות הסיכון שמוביל כל נהג המשנע חומרים מסוכנים.

הקורס מיועד

למובילים שהוכשרו כנהגים מורשים להוביל חומ"ס, בהתאם לתקנות משרד התחבורה.

נושאי הלימוד

- תקנות משרד התחבורה.
- קבוצות הסיכון - דרך הטיפול במקרה של תקלה או תאונה, פירוט החומרים הנפוצים בכל קבוצה ודרכי הטיפול בהם.
- נוהלי בטיחות בהעמסה, הובלה ופריקה.
- כיבוי אש (תרגול).
- הכרת ציוד מגן אישי.
- תרגיל ניתוח אירועים של תאונה עם חומ"ס.

שיטות הלימוד

תוכני הקורס מועברים באמצעות הרצאות פרונטליות ומערכת הדב"מ (הדרכה באמצעות מחשב).

18. השלמת תקנות של הובלת חומרי נפץ

מטרת הקורס

הסמכה להובלת חומרי נפץ.

הקורס מיועד

לנהגים שסיימו הכשרה בסיסית/רענון להובלת חומ"ס ונדרשים להוביל חומרי נפץ (קבוצה 1).

נושאי הלימוד

- חוק ותקנות חומרי נפץ.
- תקנות הובלה/ אחסנה של חומרי נפץ (קבוצה 1).

19. קורס נאמני בטיחות למחסנאים העוסקים באחסון ובשינוע כימיקלים

מטרת הקורס

- להצביע על הסיכונים והמפגעים האופייניים במחסנים שעיקר ייעודם לאחסן כימיקלים (חומ"ס) וציוד אחר, ולהמליץ על הדרכים לסילוק או למניעה של הסיכונים/המפגעים כאמור.
- להדריך את נאמני הבטיחות בנושאים כלליים במטרה להכשירם לביצוע תפקידיהם.

הקורס מיועד

למנהלי מחסנים, עובדי מחסן ולנאמני בטיחות.

נושאי הלימוד

- מושגים ועקרונות בבטיחות.
- אחריות פלילית ואזרחית.
- חוק ארגון הפיקוח על העבודה.
- מבנה ארגוני של מערך בטיחות במפעל:
- נאמן בטיחות
- ועדת בטיחות
- ממונה על הבטיחות
- מוסדות העוסקים בבטיחות.
- מניעת נפילות במישור.
- גיהות תעסוקתית.
- חומרים מסוכנים.
- שילוב שיקולי בטיחות בתכנון מחסן.
- שינוע, אחסון וטלטול חומ"ס.
- אזורור.
- תנאים סביבתיים.
- ציוד מגן אישי.
- סיכוני חשמל.
- סיכוני אש.

משך הקורס

24 שעות לימוד (כולל הכנת פרויקט).

הסמכה

משתתפי הקורס אשר יעמדו בהצלחה במבחן הסיום, יקבלו תעודת "נאמן בטיחות".

20. קורס להכשרת נאמני בטיחות אש

אחד הסיכונים הוא **סיכון אש**, נושא מורכב ובעייתי, משום שכאשר פורצת שריפה ולא מצליחים להשתלט עליה באופן מידי, פורצת שריפה גדולה יותר שגורמת לנזקים חמורים.

תוצאות שריפה הן עגומות והרות אסון, הן לרכוש והן לנפש. כדי למנוע התפתחות שריפה, או לפחות לתת מענה ראשוני, יש צורך בשיתוף עובדים בעלי ידע במערך הארגוני הבטיחותי של המפעל. לצורך כך, חברו יחדיו המוסד לבטיחות ולגיהות וביה"ס הארצי לכבאות/נציבות כבאות והצלה, כדי להכשיר נאמני בטיחות אש.

מטרת הקורס

- לדעת לזהות ולאתר את הסיכונים והמפגעים האופייניים, בעלי הפוטנציאל לגרימת שריפה.
- להכיר את האמצעים והשיטות למניעת אש.
- להכיר את האמצעים והשיטות לכיבוי קונונציונלי ואוטומטי.
- לרכוש ידע שיאפשר למשתתפים להיות חברים בצוותים לכיבוי אש.

נושאי הלימוד

- שילוב שיקולי בטיחות אש בתכנון.
- סיכוני בטיחות הגורמים לאש.
- אמצעים ושיטות לגילוי ולכיבוי אש.
- תרגילים מעשיים.

משך הקורס

24 שעות לימוד (3 ימים).

21. קורס להכשרת "אחראי רעלים"

מתוך תנאים מיוחדים בהיתר רעלים, תוספת שנייה חלק א' (סעיף ד') -
 "בעל היתר הרעלים ימנה אחראי רעלים שיפעל מכוח כתב מינוי מטעם התאגיד/העסק,
 באופן שיהיה בעל כל הסמכויות הדרושות לכך שיתקיים בתאגיד/בעסק טיפול מקצועי-
 בטיחותי בחומרים מסוכנים לפי מיטב הידע והטכנולוגיות המקובלות, ולכך שיקימו התנאים
 המיוחדים המפורטים בתוספת זו".
 חלק ב' (סעיף א') - "אחראי הרעלים, שמונה כאמור בפיסקה ד' לעיל, יכיר היטב את תכונותיהם
 המסוכנות של הרעלים ואת אופן הטיפול בהם, הן בשימוש שוטף והן באירוע חריג".
 חלק ג' - אחראי הרעלים יעבור בהצלחה את ההשתלמות.

הקורס מיועד

לעובדים שהוסמכו לפעול מטעם המפעל כ"אחראי רעלים" בכל הקשור לטיפול מקצועי,
 בטיחותי ולשמירה על הסביבה, וזאת על ידי טיפול נאות ברעלים.

נושאי הלימוד

- חוקים ותקנות.
- היבטים משפטיים - סמכויות ואחריות:
  - בעלי ההיתר.
  - אחראי רעלים.
- כימיה - חלוקת החומ"ס לפי קבוצות סיכון.
  - שיטות טיפול בחומ"ס על פי קבוצות הסיכון.
  - תאימות - תגובות מסוכנות בין חומ"ס.
  - מקורות מידע של חומ"ס, שימוש בדפי מידע MSDS.
  - אחסון חומ"ס במחסנים ובמקומות עבודה.
  - תכנון מחסני חומ"ס - היבטי בטיחות ואיכות סביבה.
  - מערכות בטיחות ואיכות הסביבה במפעל ופריסתן (מערכות לגילוי וכיבוי אש, גילוי דליפות גזים ונוזלים).
  - ציוד מגן אישי (תצוגה).
- יסודות הטוקסיקולוגיה וגיהות תעסוקתית:
  - השפעות של חומ"ס על הבריאות.
  - דרכי חשיפה.
  - תקני חשיפה.
  - זיהוי והערכת סיכונים:
    - שיטות לזיהוי והערכה.
    - ניתוח גורמי כשל והערכת הנזק.
    - ניתוח אירועי חומ"ס.
    - הצגת תוכנה להערכת סיכונים (ALPHA).
    - מערך טיפול במצבי חירום:
      - כוח אדם לטיפול במצבי חירום.
      - צוות חירום מפעלי.
      - אמצעים לטיפול באירועי חומ"ס.
      - מעורבות של הנהלת המפעל.
      - תרגיל בהערכת סיכונים:
        - בניית תרחיש אירוע סביבתי.
        - המלצות ויישום מסקנות התרחיש.
      - מילוי טופסי בקשה להיתר רעלים - תרגיל מבחן.

משך הקורס

24 שעות (3 ימים).

22. קורס להכשרת מדריכי בטיחות

מתוך תקנות הבטיחות בדבר החובה למסירת מידע על סיכונים:
 "מחזיק במקום עבודה יקיים הדרכה בדבר מניעת סיכונים... באמצעות בעל
 מקצוע מתאים".
 "הדרכה למנהלי עבודה ולעובדי תחזוקה תינתן... או אדם אחר שאישר לכך
 מפקח עבודה ראשי".

מטרת הקורס

להקנות כלים והרגלי הדרכה לממונים על הבטיחות, כדי שיוכלו לשמש כמדריכי
 בטיחות.

הקורס מיועד

לממונים על הבטיחות ולבעלי אישור כשירות.

נושאי הלימוד

- פיתוח המדריך.
- סגנונות הדרכה.
- מיומנויות הדרכה.
- טכניקות להתמודדות עם הפרעות והתנגדויות בהדרכה.
- מיומנויות בהצגה יעילה של נושאי בטיחות.
- פרזנטציות (מצגות) של פרויקטים.

משך הקורס

35 שעות לימוד (5 ימים).

הערה: בוגרי הקורס אשר יעמדו בכל המטלות יקבלו תעודת "מדריך בטיחות".

23. קורס נאמני בטיחות בחקלאות

נאמן הבטיחות - סמכויות וחובות

חובות וסמכויות הבטיחות עוגנו בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד (1954), בסעיף 22:

- 1" לעמוד על תנאי הבטיחות והגיהות ולפעול למען שיפורם;
- 2 להדריך את העובדים ולייעץ להם בכל הנוגע לשיפור הבטיחות והגיהות;
- 3 להודיע בכתב למעביד או לבא-כוחו על ליקויים בשטח הבטיחות והגיהות;
- 4 העתק מכתב ההודעה ימסר ביד או בדואר רשום למפקח עבודה אזורי;
- 5 לעיין בכל פנקס, תעודה, דין וחשבון או כל מסמך אחר הנוגעים לבטיחות ולגיהות שחובה לנהל, לקיימו או להגישו לפי חיקוק שביצעו בידי שר העבודה;
5. להילוות למפקח עבודה בביקוריו במפעל."

מטרת הקורס

- להקנות ידע בסיסי בנושאי בטיחות בחקלאות, כך שהמשתתפים יוכלו לעמוד על תנאי הבטיחות והגיהות בשטחים ובענפים חקלאיים, כדי לפעול למען שיפורם.
- להכשיר את המשתתפים כדי שיוכלו להפיץ ידע בסיסי בנושאי בטיחות וגיהות למי שעובדים עמם.

הקורס מיועד

לנאמני בטיחות במגזר החקלאי.

נושאי הלימוד

- חוק ארגון הפיקוח על העבודה.
- פקודת הבטיחות בעבודה, אחריות משפטית.
- טרקטורים, מיכון חקלאי וגידור מכונות.
- גידול בעלי חיים.
- סיכוני חשמל.
- בטיחות וכיבוי אש.
- סיכוני מקום מוקף.
- חומרי הדברה בחקלאות.
- בטיחות בבריכות שחייה ומתקני משחקים.

משך הקורס

24 שעות לימוד (3 ימים).

24. קורס נאמני בטיחות לעוסקים בהנדסה רפואית יישומית

המוסד לבטיחות ולגיהות בשיתוף "הפורום הישראלי להנדסה רפואית יישומית" הכינו תכנית מיוחדת להכשרת נאמנים.

מטרת הקורס

להקנות ידע והכשרה בכל הקשור לחוקים ולתקנות ולהצביע על הסיכונים והמפגעים האופייניים לעוסקים בהנדסה ביו-רפואית באתרים הרפואיים הפרוטים בארץ.

הקורס מיועד

למהנדסים, להנדסאים ולטכנאים במקצועות הרלוונטיים להנדסה רפואית.

נושאי הלימוד

- יסודות הבטיחות וחוק ארגון הפיקוח.
- סיכוני חשמל באתרים רפואיים.
- סיכונים ביולוגיים.
- היבטים ארגונומיים בעבודה עם כלי עבודה.
- מניעת כאבי גב תחתון.
- סיכוני קרינה - קרינת לייזר וקרינה מייננת.
- סיכוני גיהות בבתי חולים.
- לחץ ושחיקה בעבודה - הגורמים ודרכים להתמודדות.
- מכשירי דיאתרמיה בחדרי ניתוח.
- היבטי בטיחות בציוד להרדמה בחדרי ניתוח.
- בטיחות בעבודה עם דם.
- תפעול מערך הבטיחות בבתי חולים.
- היבטים משפטיים.

משך הקורס

32 שעות לימוד (4 ימים).

25. קורס להכשרת בונה מקצועי לפיגומים

עפ"י תקנה 17 ב"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), התשמ"ח-1988" - בכל הקמה של פיגום זקפים שגובהו עולה על 6 מטרים חייבים בהשגחה ובניהול ישיר של בונה מקצועי לפיגומים.

הקורס מיועד

לבעלי מקצוע בתחום הבנייה.

נושאי הלימוד

- רקע כללי, חוקים ותקנות.
- מכניקה.
- ביסוס הפיגום.
- סיכוני סביבה.
- תכנון הפיגום.
- מבנה הפיגום.
- פיגומים שונים.
- פירוק פיגומים.
- תאונות אופייניות.
- תכנון בסיסי של הפיגום, כולל לוגיסטיקה.
- תרגול מעשי בהקמה ובפירוק של פיגום זקפים.
- מבחן בכתב.

משך הקורס

56 שעות לימוד.

26. קורס להכשרת בודקים פנים-מפעליים למטפי כיבוי אש מיטלטלים

ת"י 129 חלק 1 קובע כללים ל**בקרה שוטפת** וכללי תחזוקה של מטפים מיטלטלים במקומות שבהם הם מוצבים.
בתקן מוגדר, בין השאר:
"**אחראי**" - הבעלים או מי שמחזיק בנכס שבו מוצבים המטפים.
"**בקרה שוטפת**" - בקרה חודשית או תכופה יותר, לפי הנדרש, הנעשית כדי לוודא שהמטפה מצוי במקום שנקבע לו ובמצב תקין לפעולה.

מטרת הקורס

ללמד את המשתתפים (מי שנתמנה על ידי "האחראי" לבצע את הבדיקות), כיצד לבצע בקרה שוטפת (על פי סעיף 5 בתקן), לתרגל איתם באופן מעשי ולהדריך אותם בהכנת דוחות, כנדרש בסעיף 7 שם.

הקורס מיועד

לעובדים במפעלים, בתי חולים, בנקים, בתי מלון, משרדי ממשלה וציבור, מערכות חינוך, וכל ארגון אחר שברשותו מצויים מטפים.

נושא הלימוד

- תורת האש.
- חומרי כיבוי - אבקות וגז.
- הכרת המטפים - תיאור ותכונות.
- הכרת ת"י 129 חלק 1.
- בקרה שוטפת ומעשית למטפים.
- היבטי בטיחות של מטפים.
- תרגול מעשי.
- הכנת דוחות בקרה.

משך הקורס

יום לימודים ארוך (כ-10 שעות לימוד, כולל מעבדה).

הערה: הקורס מוכר כ-1 יום עיון לכשירות, לממונים על הבטיחות.

27. קורס הכשרה לבודקים מוסמכים

מטרת הקורס

להכשיר אנשים בעלי רקע מתאים לבצע ניטור סביבתי-תעסוקתי של חומרים כימיים ולהעריך את החשיפה אליהם במקומות עבודה.

הקורס מיועד לאנשים המעוניינים או מיועדים לבצע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות והם בוגרי אוניברסיטה במקצועות הכימיה, הבטיחות והגיהות, מדעי הסביבה ואיכות הסביבה, מדעי החיים, ההנדסה הכימית ומקצועות קרובים, או הנדסאים במקצועות הנ"ל הרשומים בפנקס ההנדסאים והטכנאים.

הקורס מורכב מחלק עיוני וחלק מעשי. החלק העיוני, המהווה כשני שלישים מהקורס, כולל רקע חיוני בגיהות תעסוקתית, לימוד והבנה של עקרונות, גישות ושיטות להערכה איכותית וכמותית של מזהמים באוויר ולמדידה של חשיפה תעסוקתית, תוך מתן דגש על שיטות ואמצעים טכניים לביצוע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות של חומרים כימיים באזור הנשימה והעבודה של העובד. חלק זה יקנה למשתתף כלים לבחור אסטרטגיה להערכת חשיפה במקום עבודה, לבצע סקר של גורמי סיכון גיהותיים במפעל, כגון ממיסים אורגניים, מתכות, חומצות ובסיסים, גזים, חומרי הדברה וכו', לתכנן את הבדיקות הסביבתיות בטרם ביצוען, לטפל בתוצאות ובדיווח, ולדאוג לאבטחת איכות התוצאות. החלק המעשי כולל ביצוע ניטור סביבתי-תעסוקתי במקומות עבודה לאחר הכרת אמצעי דגימה ומדידה, שיטות בדיקה, היבטים טכניים בתכנון וביצוע דגימות, כגון כיוול ציוד וטיפול בו.

לאחר סיום הקורס בהצלחה יוכלו המועמדים לגשת לבחינת הסמכה של משרד העבודה והרווחה. עמידה במבחן ההסמכה מקנה למועמד זכאות ל"בודק מוסמך" לאחר שהגוף שאליו הוא משתייך קיבל את ההכרה כ"מעבדה מוסמכת" על ידי משרד העבודה והרווחה.

נושאי הלימוד

- גיהות תעסוקתית - פרקי מבוא.
- מערך ניטור סביבתי והסקר המכין.
- הערכה פוטנציאלית של חשיפה
- וקביעת סדר עדיפויות לניטור.
- דרכים לאיתור ולזיהוי גורמי סיכון כימיים.
- דגימה בלתי רציפה: חלקיקים מוצקים
- ונוזליים, סיבים, גזים, אדים, משטח.
- דגימה רציפה.
- תכנית ואסטרטגיה של דגימה.
- ביקורת דגימה.
- טיפול גריבמטרי בחלקיקים.
- הכרת הממשק בין דגימה
- לאנליזה והכרת עבודת
- המעבדה האנליטית.
- טיפול בתוצאות, חישובים.
- ניתוח תוצאות ודיווח.
- מדידת רעש מזיק ועומס חום.
- הכשרה ועבודה מעשית בשטח.

משך הקורס

210 שעות, יום בשבוע במשך כשמונה חודשים.

28. הכשרת מדריכי בטיחות בעבודה בגובה

על פי תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007

ההשתלמות מיועדת

ההשתלמות מיועדת אך ורק לממונים על הבטיחות בעלי אישור כשירות בתוקף, למנהלי עבודה או לבעלי ניסיון עם הצהרה על ידי עורך דין.

ההסמכה

- המשתתפים שיעמדו בכל המטלות יקבלו תעודת "מדריך בטיחות לעבודה בגובה".
- בגמר ההשתלמות יגישו המשתתפים בקשה למפע"ר לקבלת "אישור הדרכה".
- ההסמכה תינתן לגבי העבודות הבאות:
  - במות הרמה
  - סל הרמה
  - סולמות
  - משטחי עבודה וגגות לסוגיהם
  - פיגומים
  - מקום מוקף
  - קונסטרוקציה.

משך הקורס

5 ימי לימוד.

29. הסמכת הממונים על הבטיחות להכנת תכנית לניהול הבטיחות

סימוכין: תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ב-2012

בעקבות אישור התקנות שלעיל הקים משרד הכלכלה (אגף הפיקוח) ועדת היגוי להכנת תכנית לימודים להכשרה ולהסמכת הממונים על הבטיחות לביצוע ניהול הסיכונים על פי דרישות התקנות.

מסיימי הקורס יהיו מוכרים על ידי מינהל הבטיחות במשרד הכלכלה כ"מכין תכנית" בהתאם לתקנות ויהיו רשאים להכין תכנית לניהול בטיחות בארגון שבו הם מועסקים ובארגונים אחרים.

נושאי הלימוד

- הכרת התקנות החדשות ודרישותיהן.
- כלים לניהול סיכונים, כולל לוח החלטה (מטריצה של סיכונים, מתודולוגיה לסף חשיפה לגורמים מזיקים וניהול סיכונים מתקדם למערכות בתהליכים).
- כתיבת נהלים נדרשים לתקנות.
- כתיבת תכניות ניהול ספציפיות לגורמי סיכון עיקריים בארגון, כגון סיכוני מכונות, עבודה בגובה, עבודה ברעש, ועוד.
- ניהול שינויים וניהול סיכונים בעת שינוי.
- בתחומים שצוינו לעיל ישולבו גם נושאים כגון גיהות תעסוקתית, ניהול סיכוני בנייה, הגורם האנושי והיבטים משפטיים.

מבנה ההשתלמות

- 6 ימי לימוד בכיתה.
- 1 יום תרגול במפעל (בעזרת חונך).
- המשתתפים יקבלו חוברת עזר להכנת תכנית לניהול הבטיחות (כולל ניהול סיכונים).

משך ההשתלמות

- 6 ימי לימוד בכיתה + 1 יום לימוד תרגול במפעל המשתתף
- (הקורס מזכה את המשתתף ב-7 ימי כשירות, המשתתפים ישלמו עבור 6 ימי לימוד בלבד).

תנאים להתקבל לקורס

ממונה על הבטיחות בעל אישור כשירות תקף.

תנאים לקבלת תעודת הסמכה

- נוכחות 100%.
- הגשת עבודה בציון עובר.

השתלמויות

1. הצגה וניתוח מסדי נתונים ככלי לניהול הבטיחות בעבודתו של הממונה על הבטיחות

מטרת ההשתלמות

ההשתלמות תסייע לממונה על הבטיחות לרכוש כלים מתאימים לשלוט בכל המידע ולסנכרן את כל הנתונים באופן יעיל, כך שיתאפשר לו לנהל את הבטיחות בצורה יעילה ומקצועית.

נושאי הלימוד

- אקסל כפלטפורמה לניהול הבטיחות בארגון - הצגת שימושים עיקריים אפשריים: בניית תכנית הדרכות, מעקב אחרי החלטות ועדות בטיחות, ניהול סיכונים, הצגת דוגמאות.
  - בניית מסד נתונים והיכרות עם כלים ושיטות להצגה נכונה ואפקטיבית: מיון, סינון וכו'.
  - ביצוע מעקב ובקרה בניהול נתונים, כגון סקרי סיכונים, מפגעים, תאונות, תהליכי עבודה וכו'.
  - תרגול בניית מסד נתונים, ביצוע חתכים, כלי חיפוש ומיון.
  - אימות נתונים, שליפה והסקת מסקנות.
  - שימוש בפונקציות בסיסית ופונקציות תנאי - בבניית תקציב הבטיחות.
  - הפקת דוחות קבועים ומשתנים, הצגת התפלגויות ושימוש בנוסחאות קבועות.
  - יצירת פילוחים והצגה גרפית של תכניות עבודה ונתונים מרובים.
  - מעקב אחרי תהליכי עבודה, תכנון מול ביצוע.
  - עריכה והצגה משתנה של נתונים סטטיסטיים. לדוגמה: תאונות וכמעט תאונות, באמצעות כלי אופיס: PP וגיליונות WORD.
  - מעקב אחר פערים בניהול הבטיחות וניתוח מגמות לתכנון של פעולה מתקנת.
  - ביצוע ביקורות על מצב תקין של תהליכים ביצועיים ולוגיסטיים.
- מס' אישור כשירות: 313599

תנאי השתתפות

נדרש ידע בסיסי במחשבים ובתוכנת אקסל.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד - מתכונת של יום בשבוע.
ההשתלמות תתקיים בכיתת המחשבים במינהל הכשרה והדרכה של המוסד לבטיחות, מגדלי הים התיכון, רח' הים 2, בת ים.

מטרת ההשתלמות

אנו משוכנעים שאתה מקצוען בבטיחות, אך האם אתה מקצוען גם בארגונומיה? ארגונומיה היא מדע/תחום מתפתח, שחשיבותו גוברת והולכת בעידן המודרני. המחקרים מראים שהתאמה טובה בין העובד ובין המטלה שהוא מבצע, הציוד שבו הוא משתמש וסביבת העבודה שבה הוא עובד, מביאה למניעת היעדרויות מפאת פגיעה בבריאות ולהגברת היעילות, הפיריון והאיכות של העבודה.

אל תוותרו על העשרת הידע בתחום חשוב ומתפתח זה.

- המוסד לבטיחות ולגיהות מציע הכשרה רב-שנתית בנושא הארגונומיה - עבורכם, ממוני הבטיחות.
- ההכשרה מורכבת משלוש יחידות המתמקדות בתחומים שונים בארגונומיה מעשית.
- ניתן ללמוד גם כל יחידה בנפרד.
- במהלך שנת 2017 תתבצע יחידה מס' 1, המוכרת על ידי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית כארבעה ימי כשירות.

יחידה 1 - ארגונומיה בתעשייה - 4 ימים בשנת 2017

יחידה 2 - ארגונומיה ויושבנות בעבודה מול מחשב - 3 ימים

יחידה 3 - נושאים מתקדמים בארגונומיה - 4 ימים

מידע כללי על יחידה מס' 1 - השתלמות ארגונומיה בתעשייה בשנת 2017:

דרך העיסוק בארגונומיה ניתן להקל על העובד, לשמור על נוחיותו ובריאותו, ואף לשפר את איכות עבודתו, באמצעות שיפור מידת ההתאמה בין העובד לבין המטלה שהוא מבצע, הציוד והמכשור שבהם הוא עושה שימוש והסביבה שבה הוא עובד. כמחצית מכל ימי המחלה במקומות העבודה במדינות מתועשות נובעים מפגיעות שלד-שריר מצטברות, שאותן ניתן לצמצם או למנוע על ידי יישום הארגונומיה במקומות עבודה.

מטרת ההשתלמות יחידה מס' 1:

מושגי יסוד בארגונומיה פיזיקלית, שימוש בתצפית מובנית על עמדות עבודה, יכולת לזיהוי ראשוני של גורמי סיכון ארגונומיים ותעדוף הטיפול, היכרות עם כיוונים לפתרון בעיות ושיטות ארגונומיות.

נושאי הלימוד

מפגש מס' 1

- ארגונומיה מעשית הלכה למעשה.
- פגיעות שריר ושלד בתעשייה.
- גורמי סיכון ארגונומיים בתעשייה.
- התנסות בתצפית על מטלות - סרטונים ורשימות תיוג.
- שילוב הארגונומיה במערך הבטיחות.

מפגש מס' 2 - סיור במפעל

- איסוף נתונים במפעל - "walk-through".
- תצפית מובנית באמצעות רשימת תיוג.

מפגש מס' 3

- הצגת תצפיות.
- דיון קבוצתי ושאלות.
- התערבות של ארגונום: אמצעי בקרה הנדסיים, אדמיניסטרטיביים, אישיים.

מפגש מס' 4

- ניטול ידני - מודלים להערכת עומס הרמה ומגבלות.
- תקנים ישראלים בניטול ידני.
- הפחתת גורמי סיכון בניטול.
- סיום.

משך ההשתלמות

4 ימי לימוד - מתכונת של יום בשבוע.

(מתכונת הלימודים: 3 ימי לימוד בכיתה; 1 יום סיור מקצועי במפעל נבחר).

3. ניהול בטיחות בתהליך

מטרת ההשתלמות

- סקירה וניתוח של תאונות בולטות בתהליך, שאירעו בארצות שונות בעולם.
- לימוד עקרונות של ניהול בטיחות בתהליך והכרת מושגים מקצועיים בתחום.
- מרכיבים של ניהול בטיחות בתהליך במפעל, על פי תקנות OSHA ואחרות, ושילוב בטיחות בתהליך בתכנית ניהול הבטיחות במפעל, על פי התקנות משנת 2013, המחייבות הכנת תכנית כזו.
- הכנת נהלים אופייניים המסייעים למימוש ניהול בטיחות בתהליך.
- שיטות וכלים לניהול סיכונים בתהליך (כגון HAZOP, BOW-TIE).
- שיטות לחקירת תאונות בתהליך.

נושאי הלימוד

מפגש מס' 1 - מבוא לניהול בטיחות בתהליך

- מהו ניהול בטיחות בתהליך, ומושגי יסוד.
- ממשק של בטיחות בתהליך עם בטיחות בעבודה, שילוב ניתוח גורמי סיכון בתהליך בתכנית ניהול הבטיחות.
- ניתוח תאונות משמעותיות, שאירעו בתעשייה התהליכית בעולם.
- הכרת תקנות OSHA לבטיחות בתהליכים עם חומרים מסוכנים מאוד.

מפגש מס' 2 - מרכיבי תכנית לניהול בטיחות בתהליך

- אחריות של ממלאי תפקידים ושיתוף עובדים בבטיחות בתהליך.
- מידע הקשור לבטיחות בתהליך (תרשימים, נתונים, ספי חשיפה, קריטריונים וכדומה).
- מתקנים וציוד (equipment) בתהליך, ניתוח גורמי סיכון בתהליך (Process Hazard Analysis).
- שיטות לניתוח גורמי סיכון בתהליך (HAZOP, BOW-TIE, FMEA, ETA).

מפגש מס' 3 - ניתוח גורמי סיכון בתהליך (Process Hazard Analysis)

- מתקנים וציוד (equipment) בתהליך, ניתוח גורמי סיכון בתהליך (Process Hazard Analysis).
- עקרונות ניתוח של גורמי סיכון בתהליך; חקירת תאונות בתעשייה תהליכית והפקת לקחים.
- נוהלי תפעול (operating procedures) תקינות מכנית (Mechanical Integrity).
- הדרכת עובדים ועובדי קבלן, מבדקי עמידה בדרישות, ניהול שינויים (MOC: Management of Change).
- מוכנות תפעולית (סקירה לפני הפעלה) - PSSR: Pre-Startup Safety Review.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד - מתכונת של יום בשבוע.

4. מיומנויות וכלים להתמודדות מיטבית של הממונים על הבטיחות עם הגורם האנושי בעבודה

מטרת ההשתלמות

מטרות ההשתלמות כוללות הקניית כלים וטכניקות ניהול לממונים על הבטיחות, מיצוב גבוה של הבטיחות במקומות עבודתם ובניית כלים בסיסיים במסגרת עבודתו של הממונה על הבטיחות.

נושאי הלימוד

מפגש מס' 1 - לחץ ושחיקה בעבודתו של הממונה על הבטיחות

- הגדרת המושגים והבנת משמעותם: לחץ, מתח, שחיקה.
- איתור גורמי לחץ ושחיקה בעבודת מנהל הבטיחות.
- סימנים אופייניים ללחץ ושחיקה (פיזיולוגיים והתנהגותיים).
- כלים וטכניקות להתמודדות עם מצבי לחץ ושחיקה בעבודת מנהל הבטיחות.

מפגש מס' 2 - אסרטיביות ככלי ניהולי ומקצועי להעברת מסר הבטיחות

- מהי תקשורת אסרטיבית? מה בין אסרטיביות לאגרסיביות? כלים ומיומנויות לפיתוח שפת גוף אסרטיבית; כיצד ניתן להשתמש בתקשורת אסרטיבית לקידום אינטרסים מקצועיים?
- חשיפה לסוגים שונים של התמודדויות, על מנת להגדיל את שליטתם בסיטואציות שונות: אמפתיה, הצבת גבולות וכד'.
- כיצד ניתן להשתמש בתקשורת אסרטיבית לקידום אינטרסים מקצועיים?
- תרגול מיומנויות להתנהגות אסרטיבית, תוך קבלת משוב הן מהמנחה והן מהמשתתפים.

מפגש מס' 3 - קבלת החלטות אפקטיבית וניהול נכון של הזמן ככלי עבודה

- מודלים לקבלת החלטות.
- חשיבות התכנון בקבלת החלטות.
- קבלת החלטות - תהליך מול תוצאה.
- קבלת החלטות בתנאי לחץ ואי-ודאות.
- דרכי איסוף מידע ואלטרנטיבות, סיכום הקורס ומשובים.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד - מתכונת של יום בשבוע.

5. ניהול הבטיחות בעבודות בנייה – דגשים חשובים ליישום התקנות באתרי בנייה ובתעשייה

מטרת ההשתלמות

להקנות ידע בנושאים הבאים: כיצד תיראה תכנית בטיחות בחברה שיש לה כמה פרויקטים / אתרי בנייה?

מה הזיקה בין תכנית ניהול הבטיחות, לתקנה 166 (ארגון בטיחותי של אתר בנייה)? מה אחריותו של מנהל הפרויקט? קבלן מבצע, חברי הנהלת חברת הבנייה בהתייחס לתקנות? כיצד מבצעים תכנית של ניהול סיכונים באתר בנייה? אילו כלים קיימים לניהול סיכונים בענף הבנייה? מה המבנה הראוי של תכנית ניהול בטיחות למפעל שבו מתבצעות עבודות בנייה או שינוי הנדסי?

נושאי הלימוד

מכנס מס' 1 - ניהול הבטיחות בעבודות בנייה בענף הבנייה ובתעשייה

- דרישות התקנות החדשות לתכנית ניהול הבטיחות, כולל שאלת האחראי ("תופס המפעל").
- מבנה תכנית ניהול הבטיחות ברמת החברה וברמת האתר.
- ארגון מערך הבטיחות והיערכות בחברה ליישום התקנות - הגדרת ממלאי תפקידים ואחריות.
- מעורבותו של ממונה הבטיחות בעבודות הבנייה וביישום התכנית לניהול הבטיחות.
- ביצוע מבדקי בטיחות תקופתיים בעבודות הבנייה (מדידת רמת הבטיחות).

מכנס מס' 2 - ניהול סיכונים בשלבי הבנייה השונים

- דרישות לניהול סיכונים באתרי בנייה לפי התקנות החדשות.
- הבנת נושא "סיכון קביל" ומי רשאי לקבוע אותו, כולל קריטריונים לקביעת סיכון קביל.
- שיטות לניהול סיכונים בעבודות בנייה; גורמי סיכון שכיחים בענף הבנייה והבנייה ההנדסית, איתור גורמי סיכון והערכת סיכונים בכל משימה חדשה / קבלן משנה חדש.
- ביצוע ניהול סיכונים ראשוני לפני תחילת העבודה (בהתייחס לכל שלבי הבנייה הצפויים); ניהול סיכונים שוטף באתר ויישום המלצות במועד.

משך ההשתלמות

2 ימי לימוד, במתכונת של יום בשבוע.

6. ממשק עבודה בין הממונה ובין נאמני הבטיחות

נאמני הבטיחות הם עשרות זוגות עיניים במפעל, שמסייעות לזהות ליקויים וכשלים בטיחותיים ולעשות למניעתם.
נאמן הבטיחות מבצע את תפקידו בהתנדבות, ולכן נדרשת מיומנות מצד הממונה על הבטיחות להפעיל נכון צוות נאמנים מתנדבים.

נושאי הלימוד

- טכניקות וכלים בהנעת נאמני בטיחות.
- תיאום ציפיות נאמן-מנהל.
- תפקיד נאמן הבטיחות בארגון.
- תדריך הנאמן בפני הצוות.
- טיפול בנושא טעון בהובלת נאמנים.

משך ההשתלמות

יום השתלמות אחד.

7. השתלמות בנושאי בטיחות למנהלי עבודה

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשמ"ד-1984, קובעות: "המחזיק במקום עבודה ידריך את העובדים במקום העבודה בעניין ההיבטים הקשים בהגנה מפני סיכונים, וכן לעניין שימוש, הפעלה ותחזוקה בטוחים כאמור...", וכן "ההדרכה של מנהלי העבודה ועובדי תחזוקה תבוצע באמצעות המוסד לבטיחות ולגיהות..."

מטרת ההשתלמות

להקנות ידע בהיבטי הבטיחות והגיהות הקשורים בניהול עבודה וצוות עובדים.

נושאי הלימוד

- מושגים ועקרונות בבטיחות.
- ארגון מערך הבטיחות במפעל.
- חומרים מסוכנים.
- סיכוני חשמל.
- ארגונומיה.
- ציוד מגן אישי.
- תנאים סביבתיים.
- תחומי אחריות.
- מוסדות המטפלים בבטיחות.
- סיור במפעל.
- סקר סיכונים.

ההשתלמות מיועדת

למנהלי עבודה בתחומים השונים.

משך ההשתלמות

40 שעות (5 ימים).

למשתתפים בהשתלמות יוענקו תעודות השתתפות.

8. השתלמות בנושאי בטיחות לחברי ועדות בטיחות

מטרת ההשתלמות

להקנות ידע ומיומנות לחברי ועדת הבטיחות במפעל, כדי שיוכלו למלא את תפקידם ביעילות.

ההשתלמות מיועדת

לנאמני בטיחות ועובדים מקצועיים, אשר ישמשו כחברי ועדות בטיחות.

נושאי הלימוד

- נוהל הקמת ועדת בטיחות.
- מושגים ועקרונות בבטיחות.
- אחריות פלילית ואזרחית - עובדים ומנהלים.
- ארגונומיה.
- חקירת תאונות עבודה.
- המחלקה לפיקוח על העבודה
- - משרד העבודה והרווחה.
- המוסד לביטוח לאומי, אגף נפגעי עבודה.
- תכנית בטיחות - הכנת פרויקט גמר.
- סיור במפעל.

משך ההשתלמות

3 ימים.

9. השתלמות בנושאי בטיחות במעבדות פיזיקליות, ביולוגיות, רפואיות ותעשייתיות

העובדים במעבדות חשופים למפגעי בטיחות בתחומים שונים. עובדי מעבדה אלה עושים את מלאכתם לעתים קרובות בתנאי מעמס וסביבה קשים, שגורמים לפעולות או למצבים מסוכנים העלולים להסתיים בתאונות.

מטרת ההשתלמות

- להגביר את הידע והמודעות למצבי הסיכון הקיימים במעבדות ולהצביע על הדרכים לנטרולם או לביטולם המוחלט.
- להדריך את נאמני הבטיחות בנושאי בטיחות כלליים במעבדות כימיות.
- להכשירם לבצע את תפקידם.

ההשתלמות מיועדת

לעובדים במעבדות כימיות, פיזיקליות, ביולוגיות, רפואיות ותעשייתיות במפעלים ובמוסדות שונים, כולל מוסדות חינוך.

נושאי הלימוד

- חוק ארגון הפיקוח על העבודה.
- תחומי אחריות של העוסקים בבטיחות.
- שילוב שיקולי בטיחות בתכנון מעבדה.
- סיכוני חשמל.
- חומרים מסוכנים במעבדות.
- גילי גזים דחוסים.
- תנאים סביבתיים.
- בטיחות אש.
- ציוד מגן אישי.
- כלי עבודה ידניים.
- סילוק פסולת כימית מוצקה.
- שיקולים בטיחותיים בתכנון ניסויים.
- הכנת מערך חירום וכוננות למצבי חירום.
- סיור במעבדה.
- ארגונומיה במעבדה.

משך ההשתלמות

3 ימים.

10. השתלמות בנושאי בטיחות לעובדי שפכים

תאונות עבודה רבות נגרמות בעבודות ביוב בעיריות, במועצות ובחברות קבלניות. הדבר נובע מחוסר ידע ומאי-קיום הוראות הבטיחות.

מטרת ההשתלמות

לרכוש ידע בשיטות עבודה נכונות ובטוחות בעבודות ביוב.

נושאי הלימוד

- עבודות ביוב - כללי.
- הסיכונים הפוטנציאליים בעבודות הביוב.
- מכשור וציוד בטיחותי במפעל ביוב.
- הוראות בטיחות, אחריות פלילית ואזרחית.
- ציוד הצלה וחילוץ עובד שנפגע.
- עזרה ראשונה.
- סיור במתקני הביוב.

משך ההשתלמות

24 שעות (3 ימים).

11. השתלמות בנושאי בטיחות באתרי בנייה

רמת הבטיחות ברוב אתרי הבנייה בארץ נמוכה ואינה עונה על הדרישות. מצב זה נובע מחוסר מודעות לנושאי הבטיחות והגיהות. במקומות רבים גם לבעלי תפקידים בכירים, האחראים לביצוע, חסר ידע בתחומים הללו. חוסר הידע מורגש מאוד באתרי הבנייה ובא לביטוי במפגעים הרבים המתגלים בהם.

ההשתלמות מיועדת

למהנדסים, לטכנאים ולמנהלי עבודה העוסקים בביצוע.

נושאי הלימוד

- יסודות תורת הבטיחות.
- תחיקה ותקינה בבנייה.
- רווחה ובריאות תעסוקתית.
- חומרים מסוכנים ועבודות ביוב.
- תנאים סביבתיים: רעש, תאורה ואקלים.
- ארגון אתר בנייה, תכנון וביצוע.
- שימוש בחומרי נפץ.
- פיגומים, סולמות, משטחי עבודה, מדרכות מעבר, טפסות.
- בנייה טרומית ומתועשת.
- סביבת הבניין: כבישים, תעלות, קווי חשמל, קווי טלפון, צנרת וכו'.
- מתקני הרמה ושינוע מטענים.
- עבודות בגובה.
- עבודות הריסה.
- אמצעים טכניים עיקריים למניעת תאונות.
- ניתוח אירועים ודיונים.

משך ההשתלמות

50 שעות לימוד.

12. השתלמות בנושא שימוש במדדים סטטיסטיים לקבלת המלצות למניעת תאונות בעבודה

אחד מכלי העזר החשובים לניהול נושאי הבטיחות הוא שימוש במדדים סטטיסטיים, כגון שיעור תאונות עבודה, עלות התאונות וכד'.

הצגה סטטיסטית המשלבת את הנתונים האלה יכולה לסייע באופנים האלה:

- קבלה טובה יותר של החלטות בנושאי מניעת תאונות.
- הצגה ברורה יותר של מצב הבטיחות להנהלה ולגופים אחרים.
- קבלת משוב לאורך זמן על השיפורים והשינויים במצב הבטיחות.

ההשתלמות מיועדת

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בניהול סטטיסטי.

נושאי הלימוד

- יסודות הסטטיסטיקה
  - ממוצע
  - חציון
  - סטיית תקן.
- חישוב שיעורי תכיפות וחומרת תאונות (הצגתם בגרפים שונים).
- שימוש במקדמי מתאם לאיתור גורמים הקשורים לתאונות.
- איתור בעיות שיהוו יעד לפעולה מונעת.
- הכללת שיקולי עלות להמלצות על אמצעים למניעה.
- שימוש בסדר חלקי פרו-פילם (POSA) לבחירת אמצעים אופטימליים למניעה.
- תרגיל מעשי.

משך ההשתלמות

2 ימי לימוד.

למשתתפים בהשתלמות תועקנה תעודות השתתפות.

13. השתלמות בנושא הכשרת מדריכי בטיחות

נושאי הלימוד

- פיתוח המדריך - סגנונות ומיומנויות בהדרכה.
- מיומנויות בהצגה אפקטיבית של נושא.
- בניית מערכי הדרכה בנושאי בטיחות.
- פרזנטציות (מצגות) של המשתתפים.

משך ההשתלמות

5 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

הערות:

המשתתפים שיעמדו בכל המטלות יקבלו תעודת **מדריך בטיחות**, התעודה תהיה בתוקף רק לאחר קבלת אישור בכתב ממפקח עבודה ראשי. בגמר ההשתלמות יגישו המשתתפים בקשה למפע"ר לקבלת "אישור הדרכה" עפ"י דרישות התקנה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999, סעיף 3 (ג). טופס הבקשה יימסר למשתתפים בסיום ההשתלמות.

14. השתלמות בשימוש באינטרנט כמנוף לקידום הבטיחות והגיהות

מטרת ההשתלמות

להקנות מידע והתמחות בשימוש באינטרנט ככלי עבודה חשוב וזמין.

ההשתלמות מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה, לממונים על שינוע חומ"ס, לממונים על בטיחות אש, וכן ליועצי בטיחות ולדרגי הניהול השונים שעיסוקם קשור לנושאי הבטיחות והגיהות במפעל.

נושאי הלימוד

- היכרות ראשונית עם רשת האינטרנט.
- מאגר מידע וקבוצות דיון מקצועיות.
- עיתונות וספרות מקצועית בעידן האינטרנט.
- ארגונים בעולם העוסקים בבטיחות ובגיהות.
- אפשרויות לרכש ציוד בטיחות וגיהות.

דרכי הלמידה

- הרצאות, ניתוח אירועים, הדגמת אתרים ברשת וכן סקירה של נושאים על פי בחירת המשתתפים.
- ההשתלמויות ייערכו בכיתות מחשבים מחוברות לאינטרנט, המצויות במרכזי ההדרכה של המוסד לבטיחות ולגיהות במקומות נוספים.
- לא נדרש ידע מוקדם במחשבים.

משך ההשתלמות

16 שעות (2 ימים).

15. השתלמות ענפית לבוגרי קורס ממוני בטיחות בענף הכימיה

תקנה 5(ב) בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996, מציינת: "לא ימנה מעביד אדם לממונה על הבטיחות במפעל הנמנה עם הענפים המפורטים בתוספת השלישית"... (כימיה, פרמצבטיקה, פטרוכימיה), אלא אם כן רכש ניסיון של שנתיים לפחות בענף שעמו נמנה המפעל".
ותקנה 5(ג)..."יחויב ממונה על הבטיחות במפעלים כאמור לעבור בהצלחה... השתלמות ענפית לפי תכנית שאישר מפע"ר".

מטרת ההשתלמות

- לקיים את הוראות התקנות 5(ב) ו-5(ג) לעיל.
- לרענן ולהרחיב את הידע בנושא הבטיחות בתחום הכימיה.

ההשתלמות מיועדת

לבוגרי קורס ממונים העוסקים בענף הכימיה.

נושאי הלימוד

- תכונות ופרמטרים פיזיקליים וכימיים.
- ריאקציות כימיות - עקרונות יסוד.
- סיווג חומרים לפי הרכב החומר ולפי הסיכון.
- סיווג תרכובות אורגניות.
- ריאקציות אופייניות בכימיה אורגנית.
- חוק חומרים מסוכנים.
- תקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים).
- ניטור סביבתי וביולוגי של עובדים.
- בגורמים מזיקים.
- גיהות תעסוקתית ובריאות העובד.
- תהליכים ספציפיים וניתוח סיכונים.
- כשלים.
- תאונות ואירועים.
- פליטת מזהמים.
- בטיחות במעבדות כימיות.
- שיטות לניתוח סיכונים.
- אמצעי בטיחות הנדסיים.
- אמצעי מיגון הנדסיים ומיגון פיזי.
- ציוד מגן אישי.
- תכנית בטיחות.
- גיליונות בטיחות MSDS.
- היערכות לאירוע חירום.

משך ההשתלמות

72 שעות לימוד (9 ימים).

16. השתלמות ענפית לבוגרי קורס ממוני בטיחות בענפי החשמל והאלקטרוניקה

תקנה 5(ב) בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996, מציינת: "לא ימנה מעביד אדם לממונה על הבטיחות במפעל הנמנה עם הענפים המפורטים בתוספת השלישית... (חשמל, אלקטרוניקה, מיקרו-אלקטרוניקה), אלא אם כן רכש נסיון של שנתיים לפחות בענף שעמו נמנה המפעל".
ובתקנה 5(ג) "... יחויב ממונה על הבטיחות במפעלים כאמור לעבור בהצלחה... השתלמות ענפית לפי תכנית שאישר מפע"ר".

מטרת ההשתלמות

- לקיים את הוראות התקנות 5(ב) ו-5(ג) לעיל.
- לרענן ולהרחיב את הידע בנושא הבטיחות בתחום החשמל, האלקטרוניקה והמיקרו-אלקטרוניקה.

ההשתלמות מיועדת:

לבוגרי קורס ממונים העוסקים בענפי החשמל, האלקטרוניקה והמיקרו-אלקטרוניקה. לחשמלאים העוסקים במתח נמוך וגבוה.

נושאי הלימוד

- התקנה ובטיחות לוחות במתח נמוך.
- התקנה ובטיחות גנרטורים במתח נמוך.
- הארקות ואמצעי הגנה מחשמול במתח נמוך.
- התקנה ובטיחות מובילים, כבלים, מוליכים ומנועים.
- בטיחות בריתוך חשמלי.
- עבודות במתקנים חשמליים חיים.
- בטיחות בהפעלה ובקרה ראשונית של מוצרי חשמל וציוד חשמלי.
- מערכת UPS בטיחות בטעינת מצברים.
- בטיחות בחשמל במתח גבוה (מעל 1,000 וולט).
- רשתות חשמל (מתח גבוה) עיליות ותת-קרקעיות.
- סיכוני חשמל, דרגות חשמול ועזרה ראשונה.
- סיור מקצועי במפעל לייצור ציוד חשמלי.
- תהליכי ייצור מעגלים משולבים ע"ג פרוסות סיליקון.
- תהליכי ציפוי.
- סיכוני הבטיחות העיקריים בתעשיית המיקרו-אלקטרוניקה ומניעתם.
- גיהות תעסוקתית ובדיקות רפואיות לעובדים בענף המיקרו-אלקטרוניקה.
- בטיחות וגיהות בתחנות שידור - קרינה אלקטרומגנטית.
- תרחישים לאירועים חריגים ונוהלי חירום.
- מערכות גילוי וכיבוי אש במחסני כימיקלים ולוחות חשמל.
- סיור במפעל היי-טק לאלקטרוניקה.

משך ההשתלמות

72 שעות לימוד (9 ימי לימוד).

17. השתלמות ענפית לבוגרי קורס ממוני בטיחות בענפי הבנייה והבנייה ההנדסית

מטרת ההשתלמות

להרחיב את הידע בנושא הבטיחות בתחום הבנייה והבנייה ההנדסית, כנדרש בתקנות 5(ב)(ג) בחוק ארגון הפיקוח (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1995.

ההשתלמות מיועדת

- לממונים על הבטיחות בעבודה בעלי אישור כשירות בתוקף.
- בעלי ידע וניסיון מקצועי מוכח של שנתיים לפחות, בתחום הבנייה / הבנייה ההנדסית.
- עברו ועדת קבלה.

נושאי הלימוד

- סיכונים כלליים בענף הבנייה.
- נושאי בנייה ייעודיים (תקנות עבודות בנייה ותקנים ישראלים).
- מכונות ייעודיות בענף הבנייה.
- עגורנים ועגורנאים (תקנות).
- גגות שבורים ותלולים (תקנות).
- תאונות עבודה אופייניות.
- חוק התכנון והבנייה.
- גיהות בבנייה.
- ציוד מגן אישי (תקנות).
- תכנית לארגון הבטיחות של אתר בנייה.
- אחריות משפטית.
- סיורים מקצועיים באתרי בנייה.
- מבחנים.

משך ההשתלמות

135 שעות לימוד במתכונות שונות (יום או יומיים בשבוע).

18. השתלמות ענפית לבוגרי קורס ממוני בטיחות בענף החקלאות

תקנה 5(ב) בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996, מציינת: "לא ימנה מעביד אדם לממונה על הבטיחות במפעל הנמנה עם הענפים המפורטים בתוספת השלישית... אלא אם כן רכש נסיון של שנתיים לפחות בענף שעמו נמנה המפעל". (הוגש תיקון לתקנה ע"י אגף הפיקוח).
ובתקנה 5 (ג)... "יחויב ממונה על הבטיחות במפעלים כאמור לעבור בהצלחה... השתלמות ענפית לפי תכנית שאישר מפע"ר".

מטרת ההשתלמות

- לאפשר לבוגרי קורס ממונים במגזר החקלאי לקיים את הוראות תקנה 5(ב) ו-5(ג) לעיל.
- לרענן ולהרחיב את הידע בנושא הבטיחות בתחום החקלאות.

ההשתלמות מיועדת

לבוגרי קורס ממונים העוסקים בענף החקלאות.

נושאי הלימוד

- החקיקה הקשורה לבטיחות וגיהות במגזר החקלאי.
- סיכונים כימיים: חומרי הדברה, דשנים.
- גידור מכונות: טרקטורים ומיכון חקלאי.
- סיכוני חשמל בחקלאות.
- גיהות תעסוקתית, רעש, אבק, בדיקות תקופתיות.
- ענפי המשק החקלאי:
  - רפת, דיר, מכוני תערובת
  - לול, מדגרה
  - מכוורת, בריכות דגים
  - מטעים, גננות ונוי
  - משק המים
  - מערכות הדלק והגז.
- ענפי שירות:
  - מטבח + חדר אוכל
  - מכון קיטור
  - מכון חשמל, גנרטור וחשמלייה
  - מוסך וסככת מכונות
  - מסגרייה, נגרייה, שרברבות
  - מתקני נופש ובריכות שחייה.

משך ההשתלמות

56 שעות לימוד (7 ימים).

19. השתלמות בטיחות בבנייה למהנדסים, להנדסאים ולטכנאי בניין ובנייה הנדסית

ההשתלמות מיועדת

למהנדסים, להנדסאים ולטכנאים בעלי ידע תיאורטי בהנדסה אזרחית וניסיון מעשי של שנתיים לפחות בבנייה או בבנייה הנדסית, אשר מיועדים להתמנות כמנהלי עבודה.

נושאי הלימוד

- גורמי תאונות, מנגנונים למניעת תאונות, פקודת התאונות ומחלות מקצוע.
- חוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954.
- תקנות מסירת מידע והדרכת עובדים, התשנ"ט-1999.
- פקודת הבטיחות בעבודה תש"ל-1970.
- תקנות הבטיחות בעבודה:
  - עבודות בנייה (פיגומים, חפירות, הריסות וכו'), 1988
  - עגורנאי צריח, עגורנאים, מפעילי מכונות אחרות ואתים
  - ציוד מגן אישי, עזרה ראשונה במקומות עבודה
  - נוחיות, מקום מוקף, בריאות ורפואה תעסוקתית.
- אחריות (מבצע, יזם, מנהל עבודה, מתכנן, קבלן ראשי וקבלני משנה).
- שימוש בחומרי נפץ - תקנות מניעת דליקות, 1994.
- טפסות - מקובלות ומתועשות (הקמה, ואבטחה ופירוק), בנייה טרומית.
- עבודות בגובה - משטחי עבודה, פיגומים ודרכי גישה.
- חוק החשמל ותקנותיו, תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990.
- ציוד בניין - כלי עבודה ידניים ומכניים, ריתוך, חיתוך, ניסור וליטוש.
- הרמת מטענים, מכונות הרמה, שינוע ואביזרים.
- ארגון אתר בנייה - תכנית ארגון בטיחותי, ביטומן חם.

משך ההשתלמות

95 שעות לימוד (12 מפגשים).

20. השתלמות בנושא פיתוח מיומנויות ניהול

ההשתלמות מיועדת לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- המנהל כמנהיג בארגון.
- תפיסות מתקדמות בניהול.
- קידום אינטרסים ופיתוח עוצמה אישית.
- ממשק בין הממונה על הבטיחות ובין מהנדסי המפעל.
- ניהול פרויקטים.
- יצירתיות בניהול.
- יסודות הסטטיסטיקה.
- הכנת תקציב בטיחות.
- התמודדות עם קשיים והתנגדויות בתפקיד הניהול.
- אינטליגנציה רגשית בניהול.

משך ההשתלמות

8 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע. (או מתכונת אחרת באילוצי חגים וחופשות).

21. השתלמות בנושא תחקור תאונות עבודה ואירועי "כמעט ונפגע"

ההשתלמות מיועדת לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- חקירה בנושאי בטיחות ככלי למניעת תאונות.
- מודלים לחקירת תאונות, דוגמאות ותרגול.
- הממונה על הבטיחות ותהליך החקירה.
- אמצעים נדרשים לחקירה.
- חקירה באתר תאונה.
- תשאול, גביית עדויות, שפת גוף, אבחנה בין אמת לשקר.
- כתיבת דוח חקירה, הכולל ממצאים מסקנות והמלצות למניעת תאונות.
- התנסות בחקירת תאונות עבודה וקבלת משוב.

משך ההשתלמות

5 ימי לימוד.

22. השתלמות בנושא עקרונות להכנת תיק מפעל (על פי המהדורה המעודכנת)

ההשתלמות מיועדת
לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- הכרת קבוצות הסיכון.
- תיאור אירועים מסוכנים בארץ ובעולם.
- תורת הטיפול באירועי חומ"ס.
- הדגשים בהכנת תיק מפעל.
- תרגיל סימולציה (בכיתה) לטיפול באירוע חומ"ס.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד, לפי המפורט לעיל:

מפגש מס' 1 - יום לימודים בכיתה.

מפגש מס' 2 - ייעוץ במפעל המשתתף, בין החונך (מהנדס רוזה סויד) והממונה על הבטיחות, לצורך עזרה בהכנת ניתוח סיכונים, להכנת תרחישים עבור תיק המפעל. משך הפגישה כחצי יום + מתן אישור על 2 ימי השתלמות.
ההשתלמות מוכרת כ-3 ימי השתלמות.

23. השתלמות בנושא פיתוח מיומנויות הדרכה בעזרת מצגת POWER POINT

ההשתלמות מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה.
מומלצת במיוחד לבוגרי הקורסים להכשרת מדריכי בטיחות.

נושאי הלימוד

- בניית מצגת ממוחשבת - ההיבט הטכנולוגי.
- שילוב, טבלאות גרפיים ותמונות במצגת הממוחשבת.
- הנפשת אובייקטים והוספת קול ותנועה למצגת הממוחשבת.
- מיומנויות וטכניקות לבניית מערכי שיעור ממוחשבים (תרגול).
- הצגה (פרזנטציה) של מערכי השיעור ע"י המשתתפים.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד.

הערות

- האמצעים לפרזנטציות (מחשב + מקרן) יועמדו לרשות המשתתפים ע"י המוסד לבטיחות ולגיהות.
- לצורך ביצוע ההשתלמות יש צורך בכיתת מחשבים.
הנרשמים יקבלו מידע על מקום ההשתלמות.
המשתתפים שיעמדו בכל המטלות יקבלו תעודת השתתפות.

24. השתלמות בנושא ניהול והערכת סיכונים

ההשתלמות מיועדת לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- חשיבה שיטתית בבטיחות.
- שיקולי בטיחות בתכנון הנדסי.
- שיטות לניתוח סיכונים: HAZOR, ETA, FTA, FMECA.
- הערכת סיכונים - רגישות להנחות העומדות בבסיסה, וחולשות נוספות של הערכות סיכונים.
- ניהול סיכונים וניהול בטיחות.

משך ההשתלמות

4 ימי לימוד.

הערות

- ההשתלמות כוללת תרגול מעשי של חלק משיטות הניתוח. **המשתתפים שיעמדו בכל המטלות יקבלו תעודת השתתפות.**

25. השתלמות בנושא הכשרת בודקים פנים-מפעליים לאיכות סביבה תוך-מבנית

ההשתלמות מיועדת לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

מכגש מס' 1:

- מושגים והגדרות.
- איכות האוויר.
- תנאים אקלימיים.
- הכרת פעולת מערכת אוורור.
- הכרת פעולת מערכת מיזוג.
- חוקים, תקנות ותקנים.

מכגש מס' 2:

- הכרת המכשור לביצוע הבדיקות ואופן פעולתו.
- הכנת דוח בדיקה.

מכגש מס' 3:

- תרגיל מעשי בביצוע הבדיקות.
- ניתוח התוצאות.
- סיכום.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

26. השתלמות בגיהות - סוגיות נבחרות בגיהות תעסוקתית ובריאות העובד

ההשתלמות מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה.

הערה: ההשתלמות מודולרית וניתן להשתתף בכל אירוע לפי בחירה.

מודולה מס' 1

נושא: מבוא לגיהות תעסוקתית

- הצגת הנושא ומושגי יסוד.
- נתיבי חשיפה ודרכי חדירה של גורמי סיכון כימיים.
- השפעות בריאותיות של גורמי סיכון כימיים.
- גורמי סיכון פיזיקליים וביולוגיים.

מפגש מס' 2:

- שיטות ומודלים להערכת חשיפה פוטנציאלית.
- תקנים לחשיפה נשמית: תפיסה ורציונל, התפתחות, יישום ותחיקה.
- מדידת חשיפה וניטור סביבתי וביולוגי.

מפגש מס' 3:

- שיטות בקרה ומניעה של גורמי סיכון.
- התאמה ובדיקת תפקוד של מנדפים מסוגים שונים.
- תחיקה ותקנות.
- תכנית גיהות מפעלית.

מודולה מס' 2

נושא: בדיקת רעש ופתרונות הנדסיים פשוטים

- בדיקות הרעש - מה השתנה ביישומן בשטח.
- פתרונות פשוטים לרעש.

מודולה מס' 3

נושא: בחירה, הערכה והתאמה של ציוד מגן אישי

- שיקולים בבחירת ציוד להגנת מערכת השמיעה.
- שיקולים בבחירת ציוד להגנת מערכת הנשימה.
- שיקולים בבחירת ציוד להגנת הגוף והעור.

מודולה מס' 4

נושא: שילוב תחום הגיהות התעסוקתית

בתכנית הבטיחות

- שילוב מדיניות הגיהות התעסוקתית במדיניות הכללית בארגון.
- ניהול על פי יעדים.
- כתיבת תכנית בטיחות לגורמי סיכון גיהותיים.
- בקרת חשיפה תעסוקתית כמרכיב יסודי בתכנית גיהות תעסוקתית.
- מבנה ומרכיבים תכנוניים וביצועיים של תכנית גיהות תעסוקתית.

מודולה מס' 5

נושא: לחץ (דחק) בעבודה

- השפעות הלחץ (STRESS) על הבריאות ועל התפוקה.
- שיטות לאיתור מוקדי לחץ.
- תכניות להתמודדות עם לחץ.

מודולה מס' 6

נושא: גורמי סיכון ארגונומיים במקומות

עבודה

- גורמי סיכון ארגונומיים.
- פגיעות ארגונומיות בעבודה.
- אמצעים לזיהוי גורמי סיכון: סקר עובדים; רשימת תיוג; סקר ארגונומי.
- אמצעי בקרה להפחתת גורמי סיכון.

משך ההשתלמות

8 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

27. השתלמות בנושא מושגי יסוד בניהול סיכונים וניהול בטיחות

מטרת ההשתלמות

לאור החידושים והשינויים בתחיקה ובתקנים העוסקים בבטיחות בארץ ובעולם, נוצר צורך בימי עיון, אשר יתרמו להבנה נכונה של מושגי יסוד עכשוויים בבטיחות, בניהול בטיחות, בניהול סיכונים וכו'.

ההשתלמות המוצעת נועדה להציג באופן מסודר ושיטתי את מושגי היסוד והגישות המקובלות בתחומי ניהול סיכונים וניהול בטיחות. מטרתה הן:

- להקנות למשתתף בסיס מוצק והכרה של עולם המושגים בניהול בטיחות.
- הכרה לעומק של שלבי ניהול הסיכונים בארגון (תהליך זה"ב), ושיטות מעשיות ליישומם.

נושאי הלימוד

בתחום "ניהול סיכונים" (risk management):

- גורם סיכון (hazard) סיכון (risk) / מפגע (mishap).
  - סקר סיכונים - סקר מפגעים.
  - הערכת סיכונים (risk assessment)
- ניהול סיכונים ותהליך הזה"ב: זיהוי גורמי סיכון, הערכת סיכונים ובקרת סיכונים; משמעות המושג "סיכון קביל" (acceptable risk) מתי סיכון נחשב קביל? ניתוחי בטיחות של עמדות עבודה, כגון JSA - Job Safety Analysis.

בתחום "ניהול מערכות בטיחות ובריאות בתעסוקה:

(Management Systems Occupational Safety and Health)

- תכנית בטיחות (safety program) - על פי התקנה המתוכננת החדשה;
- מודלים של מערכות ניהול בטיחות (בטיחות פרואקטיבית ושיפור מתמיד);
- מרכיבי מערכת לניהול בטיחות (מדיניות, תכנון, יישום, הערכה ושיפור);
- תקנים של ניהול בטיחות: ת"י 18001, Z10, ILO - הדומה והשונה;
- היערכות ושילבים להטמעת מערכת ניהול בטיחות.

משך ההשתלמות:

5 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

הערות:

חמשת ימי העיון יכללו לימוד עיוני-תיאורטי, ושני תרגילים מעשיים: הכנת "סקר ראשוני" והכנה להטמעת מערכת לניהול בטיחות בארגון, והכנת "מיני" תכנית בטיחות לארגון.

28. השתלמות בנושא הגנת הסביבה הלכה למעשה

מבוא לעקרונות בהנדסה סביבתית

נושאי הלימוד:

מפגש ראשון:

מבוא לסביבה וזמינות משאבים: הגדרות, מבוא לתקנים, יחידות מדידה, הפניה למקורות דיון בשאלות מוסריות, עקרונות הטיפול בפסולת, עקרונות טיפול בפסולת, עקרונות טכנולוגיות לסילוק מזהמים.

תופעות עולמיות: התחממות כדור הארץ, שכבת האוזון, גשם חומצי, היעלמות בעלי חיים, תופעות אקלימיות, אמונת בינלאומיות, דרכי מאבק למזעור התופעות.

מפגש שני:

משאבי מים ואיכות המים: סוגי מים, מדדי איכות מים, מתקנים ביתיים, תקני איכות המים, מערך הטיפול במים המקובל בארץ, רשויות ניהול משק המים בארץ, טיפולים למים למטרות מיוחדות.

איסוף וטיפול בשפכים סניטריים ותעשייתיים.

מפגש שלישי:

סיור מקצועי: במפעל גדול לטיפול בשפכים ובמתקן מרכזי להפרדת פסולת.

מפגש רביעי:

איסוף וטיפול בפסולת מוצקה, כולל דיון מקיף במחזור: איסוף לפי שיטות האחסון, שיטות טיפול ומחזור, כולל הטמנה, שריפה, קומפוסציה, ועוד.

משאבי אוויר: הרכב, זיהומים קלאסיים וייחודיים, בעיית ריחות, תקני פליטה ותקני סביבה, חומרים מסוכנים, השפעת האקלים, דרכי מדידה.

משך ההשתלמות

4 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

29. השתלמות בנושא האמנות שבניהול אישי ומקצועי

תכנית ייחודית לשיפור יכולות הניהול של ממונה הבטיחות

מטרת ההשתלמות

הסביבה שבה פועלים ארגונים היא רחבת היקף, דינמית ומאתגרת. מנהלים ועובדים נדרשים להתמודד ביעילות מול מאפייני הסביבה החיצונית (לקוחות, מתחרים, ספקים ועוד) ובסביבה הפנימית (עובדים, מנהלים, שיטת עבודה, תהליכים ועוד). לבד מהידע והכישורים המקצועיים, האתגרים הניצבים בפני העובדים והמנהלים מצריכים גם מיומנויות התנהגותיות וכלים לניהול יעיל: ניהול עצמי וניהול אינטראקציות עם אחרים בזירה הארגונית. הקורס נועד לשפר את היכולות האישיות, במטרה לתפקד בצורה היעילה ביותר, הן בחיי העבודה והן בחיים הפרטיים.

נושאי הלימוד

מפגש ראשון:

שיווק עצמי בהיבט האישי והמקצועי

אמנות השכנוע: האם אפשר לשכנע את הזולת? האם אפשר לכוון את החשיבה שלו? האם אפשר לקדם אינטרסים מקצועיים ואישיים שלנו דרך השכנוע?

מפגש שני:

אני מחולל שינויים: מגבלות שאנו מציבים לעצמנו, פחד להעז ולנסות, הכלים ומאגרי החיים העומדים לרשותנו לצורך ביצוע השינוי.

אסרטיביות ככלי לניהול עצמי ולאינטראקציות חברתיות

מפגש שלישי:

ניהול משא ומתן: מהו מו"מ יעיל, כיצד לנהל אותו בדרך הטובה ביותר, דילמות העולות במו"מ, איתור נקודות עוצמה וחולשה שלנו ושל העומדים מולנו.

Coaching ככלי לניהול עצמי: עבודת המאמן, התועלת שבאימון בשיפור הניהול העצמי והמקצועי.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

30. השתלמות בנושא כתיבה טכנית, נהלים והוראות בטיחות לממונה על הבטיחות

מטרת ההשתלמות

לשים דגש על היבטים יישומיים ולצייד את הממונים על הבטיחות בכל הכלים הנדרשים להכנה עצמאית ל**כתיבה טכנית** נכונה.

ההשתלמות מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- מבוא לכתיבה טכנית.
- כתיבה נכונה של מכתב, נוהל עבודה, הוראות עבודה והפעלת ציוד.
- יצירת תבניות נכונות למסמכים - דוחות, טפסים.
- העברת מסר אפקטיבי בכתב.
- כתיבת מכתב תלונה.
- כתיבת מכתב לעבירת בטיחות.
- תיאור אירוע בטיחות - עובדות ופרשנות, וההבדל ביניהם.
- כתיבה נכונה של נוהלי והוראות בטיחות.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד (מזכה עבור 3 ימי כשירות).

31. השתלמות בנושא תרבות הבטיחות במפעל

לאחר שסיימנו להטמיע את הבטיחות הבסיסית בארגון, הגיע הזמן לבחון ולבדוק את תרבות הבטיחות בארגון, אבל קודם לכן צריך להבין מהי תרבות הבטיחות ולהכיר אותה.

נושאי הלימוד

מפגש ראשון

תרבות בטיחות - הגדרה, אפיון ומושגים

- הגדרת תרבות בטיחות על פי איגוד תעשיות הגרעין.
- אפיון תרבות בטיחות חיובית על ידי ACSNI - הוועדה המייעצת לבטיחות בתעשיות הגרעין (תרבות בטיחות אפקטיבית ביותר - "תלויה פנימית" - עפ"י המודל של פלמינג ולרדנר).
- תרבות בטיחות בעלת 3 אספקטים ו-5 מאפיינים - חדש ממדף המחקר.
- מחקרים מהארץ, מאירופה ומארה"ב.

כלים לאבחון תרבות הבטיחות

- שאלוני אבחון תרבות הבטיחות.
- סרגל תרבות הבטיחות - מהישרדות למצוינות בבטיחות - אבחון ואפיון נראות הבטיחות בכל שלב.
- הקרנת סרט - אבחון תרבות הבטיחות - הדגמה ותרגול.

מפגש שני

- אבחון, הדגמה ותרגול.
- תרבות, תרבות ארגונית, תרבות הבטיחות מהמחקר התיאורטי למציאות במפעל.
- כיצד מטמיעים ומייצבים תרבות של בטיחות בארגון.
- נראות הבטיחות - סיור בתמונות.

מפגש שלישי

- ייערך במפעל שבו עובד המשתתף. המנחה והמרצה הדס בלום תיפגש עם כל משתתף במפעלו לצורך ביצוע תהליך של אבחון תרבות הבטיחות במקום, עם המלצות לשיפור.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

32. השתלמות בנושא חקירת תאונות עבודה ככלי למניעת תאונות

עשינו את הכל - ובכל זאת אירעה תאונת עבודה. כיצד נחקור, נפיק לקחים ונמנע את התרחשות אותה התאונה?

נושאי הלימוד

מפגש ראשון

- חקירת תאונות ככלי למניעתן - חלק מתרבות בטיחות כוללת - עלות מול תועלת.
- הממונה על הבטיחות - תפיסת התפקיד כמוביל חקירת התאונה או כחלק מצוות.
- מודלים לחקירת תאונות ואירועי "כמעט תאונות" - סדר הפעולות לביצוע התחקור.
- הגורמים הישירים והגורמים התורמים בדרך בירור האירוע, הסקת מסקנות והפקת לקחים יישומיים, ניתוח אירועים, תרגול והדגמות.
- עובדות ופרשנות בדרך ל"אמת" - איסוף נתוני התאונה - עדויות, ראיון ותשאול, הקשבה, שפת גוף.
- ביצוע החקירה בסביבת העבודה - עיתוי, כלים, בדיקות ומוצגים לאיסוף המידע ותיעודו.
- תאונות עם נפגעים - מאפייני סימני פגיעה בתאונות, דרכים להתמודדות, חבלות - מה הן אומרות?

מפגש שני

כתיבת דוח חקירה מסכם - תיאור הממצאים, ניתוח העובדות, מסקנות והפקת לקחים. בחינת תקפות הממצאים והרלוונטיות שלהם בבניית המלצות למניעת תאונות כשגרת עבודה.

חקירת תאונות - התנסות, תרגול וקבלת משוב.

מודל 5M בביצוע חקירת התאונה - תיאור המודל, מרכיביו, אופן השימוש במודל בביצוע תחקיר כוללני. הבוחן את כל מרכיבי מערכת האירוע והארגון בהיבט בטיחות כולל.

הפצת הדוח - תחקיר וחקירה הופכים לתכנית עבודה - כיצד?

מפגש שלישי

החקירה והתחקיר כתשתית להתנהלות - השפעתם על מעורבות מנהלים, נהלים, יחסי הגומלין בין תחקיר להדרכות עובדים, תכנון עריכת מבדקים. החקירה כמנוף לשיפור מתמיד - פעילות תומכת בחקירה.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

33. השתלמות בנושא ניהול פרויקטים על פי תקנים בינלאומיים

התפתחות תחום ניהול הבטיחות מציבה בפני הממונים על הבטיחות אתגרים לא פשוטים בתחום הניהול בכלל, ובתחום ניהול פרויקטים בפרט. ניהול פרויקטים מתבצע כיום באמצעות טכניקות ניהוליות מקצועיות, שאף מצאו את ביטוין בתקנים בינלאומיים, כגון PMBOK ו-PRINC2. בימים אלה מוקמת במכון התקנים הישראלי ועדה, אשר אמורה לפרסם תקן ישראלי של ניהול פרויקטים.

מטרת ההשתלמות

לימי ההשתלמות המוצעים בנושא זה, שלוש מטרות עיקריות:

1. היכרות עם מתודולוגיות ותקנים מובילים של ניהול פרויקטים, בהתייחס למרכיב ידע, כגון ניהול זמן, תכולה, תקציב, צוות, ניהול סיכונים בפרויקט ועוד.
2. הכרת יישומים אופייניים של ניהול פרויקטים בתחום הבטיחות והבריאות בתעסוקה.
3. התנסות בצעדים בסיסיים של ייזום פרויקט מעשי במהלך הקורס לאחר המפגש הראשון וקבלת משוב על העבודה במפגש השני.

נושאי הלימוד

- ייזום פרויקט ושיווקו לבעלי עניין בארגון.
- תכנון "מפת דרכים" ואבני דרך (MILESTONES) לפרויקט.
- הגדרת תכולת הפרויקט וחבילות העבודה (Work Breakdown Structure).
- ניהול זמן בפרויקט ותרשימי גאנט.
- ניהול עלויות בפרויקט.
- ניהול האיכות בפרויקט.
- ניהול סיכונים בפרויקט.

משך ההשתלמות

2 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

34. השתלמות בנושא הכנת תכנית עבודה של הממונה על הבטיחות - מיומנויות וכלים לבניית תכנית

לבניית תכנית עבודה יש חשיבות רבה בארגונים, שכן היא משפיעה באופן מהותי על השגת יעדים ועל התנהלות הארגון ומאפשרת בדיקה של עמידה ביעדים. בבניית תכנית עבודה יש לתת את הדעת על פרמטרים רבים: מטרת הארגון, משאבים קיימים בארגון, לוחות זמנים הנגזרים מהתכנית, חלוקת אחריות, קביעת מדדים לעמידה בתכנית ועוד. בקורס נלמד לבנות תכנית עבודה אפקטיבית ונתאמן על בניית התכנית.

נושאי הלימוד

מפגש ראשון

תכנית עבודה - מהות, חשיבות ושלבים

- מהו חזון ומה חשיבותו בבניית תכנית עבודה.
- הגדרת יעדים והדרך למימושם.
- הגדרת דרכי פעולה אפשריות.
- בחינת משאבים קיימים.
- בחינת שותפים לתהליך.

מפגש שני

שלבים בבניית תכנית עבודה

- מרכיבי תכנית העבודה.
- זיהוי והגדרת יעדים אסטרטגיים.
- זיהוי פערים בין הרצוי למצוי.
- הגדרת תחומי אפקטיביות שבהם מתמקדים.
- זיהוי אילוצים חיצוניים ופנימיים.
- הגדרת לוחות זמנים ובניית לוח זמנים מפורט.

מפגש שלישי

בניית תכניות עבודה על פי המודלים שנלמדו

- בניית תכנית עבודה על פי הפרמטרים שנלמדו. (כל משתתף יבנה תכנית עבודה רלוונטית לארגון שלו).
- הצגת התכנית שנבנתה בפני הקבוצה.
- קבלת משוב.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

35. השתלמות למדריכי עבודה בגובה, לצורך הארכת התעודה לשנתיים נוספות

משך הלימודים
2 ימי לימוד.

מקום הלימודים
מכון וינגייט.

אופן ההרשמה
המדריכים לעבודה בגובה יקבלו זימונים לרענון עפ"י השתתפותם בקורסים להסמכה שבהם השתתפו.

הסדרי הנחה לנרשמים ל-8 ימי השתלמות
ההשתתפות בימי הרענון כלולה במסגרת הסדר ההנחות המפורט בעמ' 6.

36. ניהול בטיחות באירועים המוניים על פי ת"י 5688

מטרת ההשתלמות
להכיר את הדרישות המקדימות להכנת אירוע המוני ולהכיר את הגופים העוסקים במתן הרישוי לאירוע המוני.

נושאי הלימוד

מפגש מס' 1

תהליכי רישוי בהכנת אירוע המוני.

מפגש מס' 2:

מערכות ניהול הבטיחות באירוע המוני על פי ת"י 5688 - חלק 1.

מפגש מס' 3:

היבטי בטיחות באירוע המוני על פי ת"י 5688 - חלק 2.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

37. מיומנויות וכלים להתמודדות מיטבית של הממונים על הבטיחות

הקורס נותן מענה לבעיות שממוני הבטיחות נדרשים להתמודד עמן (עובדים, מנהלים, שיטות עבודה, תדמית הממונה, מיקומו בהיררכיה הארגונית ועוד). במהלך הקורס נתרגל מיומנויות שיסייעו לממונים על הבטיחות להגיע להישגים טובים יותר.

נושאי הלימוד

מפגש ראשון

לחץ ושחיקה בעבודתו של מנהל הבטיחות

- הגדרת המושגים והבנת משמעותם: לחץ, מתח, שחיקה.
- איתור גורמי לחץ ושחיקה בעבודת מנהל הבטיחות.
- סימנים אופייניים ללחץ ושחיקה (פיזיולוגיים והתנהגותיים).
- כיצד להימנע משחיקה בעבודה.
- כלים וטכניקות להתמודדות עם מצבי לחץ ושחיקה בעבודת מנהל הבטיחות.

מפגש מס' 2:

אסרטיביות ככלי ניהולי ומקצועי להעברת מסר הבטיחות:

- מהי תקשורת אסרטיבית.
- מה בין אסרטיביות לאגרסיביות.
- כיצד ניתן להשתמש בתקשורת אסרטיבית לקידום אינטרסים מקצועיים.
- כלים ומיומנויות לפיתוח שפת גוף אסרטיבית, תרגול מיומנויות התנהגות אסרטיביות.

מפגש מס' 3:

קבלת החלטות אפקטיביות וניהול נכון של הזמן ככלי עבודה

- מודלים לקבלת החלטות.
- חשיבות התכנון בקבלת החלטות.
- קבלת החלטות בתנאי לחץ ואי-ודאות.
- דרכי איסוף מידע ואלטרנטיבות.

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

38. שיטות לזיהוי ולהערכת סיכונים (כמותי)

בתאריך 18.8.2015 נכנסו לתוקף **תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013**.

תקנות אלו חלות על כל מפעל שמועסקים בו לפחות 50 עובדים. התכנית כולה מפורטת בתוספת השלישית (תקנה 6), והקורס יתמקד בסעיף (1)4 מ-(א) ועד (ה'), ובו הסעיפים הבאים:

- זיהוי גורמי הסיכון במקום העבודה.
- הערכת הסיכונים במקום העבודה.
- ניתוח שיטות ואמצעים לבקרת הסיכונים כאמור.
- קבלת החלטות ובחירת הדרך לבקרת הסיכונים כאמור.
- יישום שיטות ואמצעים שנבחרו לבקרת הסיכונים כאמור.

נושאי הלימוד

מפגש ראשון

- הרקע לקורס זה כהכנה לתקנות החדשות של תכנית ניהול הבטיחות השנתית.
- שיטות לזיהוי ולהערכת סיכונים.
- סקר סיכונים בשיטת PHA.
- ניתוח הסיכונים וקביעת ל"ז לביצוע השיפורים בשיטת RANKING.
- הדגמת החישובים בעזרת תוכנה חדישה.

מפגש מס' 2:

- שיטת FTA (Fault Tree Analysis).

מפגש מס' 3:

- שיטת ETA (Event Tree Analysis).

משך ההשתלמות

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

39. השתלמות בנושא גורמי סיכון ארגונומיים - מבדק עצמי

עובדים חשופים לגורמי סיכון ארגונומיים רבים, כגון הפעלת כוח, חוזרנות וכד'. איתור ראשוני של גורמי סיכון אלה ע"י השימוש ברשימת תיוג נועד לסייע להפחית פגיעות שלד-שריר, תחלואה והיעדרות. ההשתלמות כוללת התנסות מעשי במקומות עבודה בליווי מדריך.

מטרת ההשתלמות

- להגביר את המודעות לסיכונים ארגונומיים בעבודה ולתוצאותיהם הבריאותיות.
- להקנות ידע בסוגי סוגי הסיכונים.
- להקנות מיומנות במבדק עצמי לאיתור ראשוני של גורמי סיכון ארגונומיים.

ההשתלמות מיועדת

לממונים על הבטיחות ועל הבריאות במקומות עבודה.

נושאי הלימוד

יום א':

פגיעות שלד-שריר בעבודה.

גורמי סיכון ארגונומיים.

זיהוי גורמי סיכון בעמדות עבודה.

יום ב'

התנסות בשטח: תתקיים במפעל.

תצפית על תנועה ותנוחה.

שימוש במבדק לאיתור גורמי סיכון בסוגים שונים של עמדות עבודה.

יום ג'

טלטול ידני.

אמצעים להפחתת גורמי סיכון.

סיכום שימוש במבדק בתצפיות.

40. השתלמות ייעודית לממונים על הבטיחות ברשויות המקומיות

נושאי הלימוד

מפגש מס' 1:

ארגון וניהול אירוע שאינו דורש רישוי

- הבחנה בין אירועים הדורשים רישוי ואירועים שאינם דורשים רישוי.
- נוהל אירועים שאינם דורשים רישוי - מודל עיריית ת"א.
- ניהול סיכונים, סקר מפגעים והכנת תכנית בטיחות לאירוע.
- אחריות מזמין העבודה והקבלן בהכנות לאירוע.

מפגש מס' 2:

הכרת תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ב-2012

- חידושים עקרוניים בתקנות.
- תחולה, כישורי מכין התכנית, חובות מחזיק העבודה וסוגיית "סיכון קביל".
- פרקי התכנית עם דגש על דרישות לניהול סיכונים וסקר סיכונים מיוחדים, ניהול סיכונים וסקר מפגעים באירוע.
- הכנת תכניות בטיחות ייעודיות לגורמי סיכון ספציפיים.

משך הקורס

2 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

41. השתלמות בנושא חקירת תאונות עבודה

נושאי הלימוד

מפגש מס' 1:

מבואות ויסודות בחקירת תאונות

- מהות חקירת התאונה כבסיס לניהול בטיחות.
- דבר החוק.
- תפקידי הממונה על הבטיחות בחקירת תאונה.
- עושים סדר במושגים: מה בין חקירה-תחקיר-ניתוח אירוע, כמעט תאונה וכו'.
- אתיקה מקצועית בחקירת תאונה.

מפגש מס' 2:

תהליכי חקירה מקצועיים

- התארגנות לחקירה.
- חקירה באתר תאונה.
- איסוף ממצאים - מהדומם, ממערכות טכניות וממערכות מידע.
- גביית עדויות וממצאים ממעורבים ומעדי ראייה.
- הגורם האנושי בתאונות.

מפגש מס' 3:

החקירה כתחום מוביל בניהול בטיחות

- כתיבת דוח חקירה מקצועי.
- הפיכת דוח חקירה לתכנית עבודה למניעת תאונות.
- חקירת תאונה ככלי בשירות האיכות - איתור סיבות שורש, פעולות מתקנות ומונעות.
- קונפליקטים והתנהלות נכונה בשלבי החקירה.

משך הקורס

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

42. השתלמות בנושא ממונה הבטיחות כמוביל שינוי בארגון

נושאי הלימוד

- שינוי תפיסת התפקיד של ממונה הבטיחות מעובד המבצע פעילות למנהיג מוביל דרך ואחראי למזעור מפגעים ולפיריון ארגוני;
- התנגדויות של מקבלי ההחלטות מול ממונים על הבטיחות, לביצוע שינויים ארגוניים ולהקניית כלים השפעתיים לטיפול בהתנגדויות;
- הנעת עובדים כמובילי דרך, לביצוע עבודות ומשימות ולשמירה על נוהלי בטיחות, תוך מתן כלים לאבחון ולהעלאת מוטיבציה ולבניית מערכת תמריצים לצורך הנעה.

מכגש מס' 1:

- מיהו הממונה המוביל?
- על מנהיגות וניהול ועל מה שביניהם.
- שינוי מהו: תפיסת השינוי, סוגי השינוי ומודל השינוי.
- מגישה ריאקטיבית לגישה פרו־אקטיבית - מודל הדאגה וההשפעה.
- על אחריות וסמכות, ושימוש בכלים אלה למזעור נזקים.

מכגש מס' 2:

- הצגת מודל ההשפעה "ארבעת השלבים": קרבה, בירור, הצעה, סיכום.
- התנגדויות לתהליכי שינוי - תפיסת ההתנגדות, סוגי ההתנגדויות.
- מודל לטיפול בהתנגדויות וכלים פרקטיים להשפעה.
- אימון קבוצתי ואישי.

מכגש מס' 3:

- מוטיבציה - מהי מוטיבציה, סל מרכיבי המוטיבציה.
- תיאוריות במוטיבציה (מאסלו, וורום, הרצברג, אדם - נתון להחלטה).
- שימוש בכלים להנעת עובדים לשמירה על נוהלי הבטיחות.
- תכנית תמריצים מהי, בניית שיטות תגמול ומעקב.

משך הקורס

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

43. השתלמות בנושא הכשרת מדריכי בטיחות

נושאי הלימוד

- פיתוח המדריך - סגנונות ומיומנות בהדרכה.
- מבוא, מושגים, גישות, תפקידי מערכת ההדרכה בארגון.
- תקשורת בין-אישית.
- שיטות, סגנונות הדרכה וטיפול בהתנגדויות.
- הצגה אפקטיבית של נושא, שפת גוף.
- אפקטיביות הדרכה ומשוב חניכים.
- בניית מערכי הדרכה בנושאי בטיחות.
- הצגת פרזנטציות של המשתתפים.

משך ההשתלמות

5 ימי לימוד במתכונת של יום בשבוע.

תנאי לקבלת תעודת הסמכה למדריך

ממונה על הבטיחות, בעל ניסיון של שנתיים לפחות כממונה בטיחות בעל אישור כשירות, יכול להגיש את טופס הבקשה לאישור הדרכה ממינהל הבטיחות.

44. השתלמות בנושא גז טבעי והממונה על הבטיחות

ההשתלמות בשיתוף המוסד לבטיחות ולגיהות ומרכז ההדרכה של חברת החשמל, בהנחיית צוות מרכז ההדרכה של חברת החשמל, המתמחה בתחום הגז הטבעי.

מטרת ההשתלמות

- חשיפת המשתתפים למגוון הנושאים הקשורים לבטיחות בגז הטבעי.
- הכרת התקנים בתחום הגז הטבעי, תכונות וסיכונים, תרחישי אירועי בטיחות ועוד.

נושאי הלימוד

- גורמים פעילים בתחום הגז הטבעי.
- בטיחות בסביבת גז טבעי.
- תכנית חירום מפעלית והצגת תרחישי אירוע.
- מסלול הגז מהאסדה ועד למבערים.
- מערכת הגז במקטע הפנים-מפעלי.
- ניהול סיכונים בסביבת גז טבעי (סדנה מעשית במעבדת גז).

משך ההשתלמות

6 ימי לימוד.

הקורס מזכה את המשתתף ב-6 ימי כשירות (ניתן להירשם לסדנה במסגרת הסדרי ההנחות).

הלימודים יתקיימו באתר ההדרכה של חברת החשמל "חפציבה", הממוקם בחדרה.

45. השתלמות בנושא הפיקוח על העבודה בענפי התעשייה, השירותים והבנייה (תכנית לניהול בטיחות)

ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת אישרה (15/1/2012) את תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ב-2012. את התקנות לתכנית לניהול הבטיחות יזם משרד העבודה והרווחה. התקנות ייכנסו לתוקף בתוך 18 חודש מיום פרסומן.

מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית הפיץ את טיוטת התכנית לגורמים המקצועיים כבר באוגוסט 2010 והגדיר את מטרת התקנות: "לקבוע קיומה של תכנית שיטתית פרד-אקטיבית לניהול הבטיחות במקום העבודה, כדי למנוע תאונות עבודה ומחלות מקצוע, לצמצם את הסיכונים ולמלא אחר דרישות החקיקה בנושאי בטיחות ובריאות תעסוקתית". התקנות כוללות פרקים כגון ניהול סיכונים, תכנית הדרכות, בדיקות רפואיות, בקרה על ציוד וחומרים ועוד. כתיבת תכנית לניהול הבטיחות כרוכה בידע מקצועי מעמיק. לשם כך נקבע כי נחוצה הכשרה.

המוסד לבטיחות ולגיהות, אגף ההכשרה וההדרכה, מגבש בימים אלה תכנית להשתלמות והכשרה, אשר תכשיר את הממונים על הבטיחות בנושא תכנית לניהול הבטיחות, בהתאם לדרישות התקנות החדשות.

לאחר גיבוש תכנית ההשתלמות להכשרת הממונים על הבטיחות, יפרסם אגף הכשרה והדרכה, בהקדם האפשרי, את התאריכים והפרטים להרשמה להשתלמות.

46. השתלמות בנושא יישום תקנות לתכנית ניהול הבטיחות בענף הבנייה

מטרת ההשתלמות

שני ימי הלימוד יקנו לממונים על הבטיחות ולמנהלי פרויקטים בחברות בנייה הבנה מעמיקה לגבי דרישות התקנות בהתייחס לענף הבנייה, וכן, כלים שיסייעו ביישום של תקנות ניהול הבטיחות ברמת החברה וברמת האתר, כולל כלים המקלים על הביצוע ועל ניהול הסיכונים הנדרשים על פי התקנות.

נושאי הלימוד

יום 1: ניהול הבטיחות בחברות ובאתרי בנייה

- דרישות התקנות החדשות לתכנית ניהול הבטיחות, כולל שאלת האחראי ("תופס המפעל").
- מבנה התכנית של ניהול הבטיחות ברמת החברה וברמת האתר.
- ארגון מערך הבטיחות וההיערכות בחברה ליישום התקנות - הגדרת ממלאי התפקידים ואחריותם.
- מעורבותו של מנהל העבודה הראשי באתר ביישום התכנית לניהול הבטיחות.
- ביצוע מבדקי בטיחות תקופתיים באתר (מדידת רמת הבטיחות).

יום 2: ניהול סיכונים בשלבי הבנייה השונים

- דרישות לניהול סיכונים באתרי בנייה לפי התקנות החדשות.
- הבנת נושא "סיכון קביל" ומי רשאי לקבוע אותו - כולל קריטריונים לקביעת סיכון קביל.
- שיטות לניהול סיכונים באתרי בנייה.
- גורמי סיכון שכיחים בענף הבנייה ובבנייה הנדסית.
- ביצוע ניהול סיכונים ראשוני לפני תחילת העבודה (בהתייחס לכל שלבי הבנייה הצפויים).
- ניהול סיכונים שוטף באתר ויישום המלצות במועד.
- איתור גורמי סיכון והערכת סיכונים בכל משימה חדשה / קבלן משנה חדש.

משך הלימודים

2 ימי לימוד במתכונת של יום בשבוע.

47. השתלמות בנושא ניהול סיכונים ארגונומיים - שיטות וכלים יישומיים

מטרת ההשתלמות

- להגביר את המודעות לסיכונים ארגונומיים בעבודה ולתוצאותיהם הבריאותיות;
- להקנות ידע בנושא סוגי הסיכונים הקיימים ואופן ניהולם;
- להקנות מיומנות בניהול הסיכונים הארגונומיים ובאיתור ראשוני של גורמי הסיכון;
- להציג תכנית מוגדרת להטמעת השיפורים / הפתרונות, ושימוש באמצעי בקרה ומעקב ליישומם.

ההשתלמות מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

מפגש מס' 1

- הצגת מודלים להטמעת הארגונומיה בארץ.
- פגיעות שלד ושריר כתוצאה מעבודה לא נכונה.
- כיצד מזהים גורמי סיכון ארגונומיים.
- כיצד לנהל סיכונים ארגונומיים בצורה עקבית ונכונה.

מפגש מס' 2

- השיטות והכלים להערכה ולבקרה של סיכונים ארגונומיים ולניהול סיכונים ארגונומיים.
- הכנת תכנית פעולה לביצוע שיפורים ארגונומיים.
- הצגת דוגמאות מהשטח לפתרון בעיות ארגונומיות.
- הקניית הכלים להטמעת תרבות ארגונומית בארגון.

48. השתלמות בנושא עבודה במתקני חשמל חי והגנה בפני חשמל

מטרת ההשתלמות

רענון נושאי הבטיחות בעבודה עם חשמל, היכרות עם סיכוני החשמל הקיימים, שיטות מאמצעי הגנה, חוקים ותקנות בטיחות בעבודה עם חשמל.

ההשתלמות מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

מכגש מס' 1: הגנה בפני חשמול

- נתונים על מקרי התחשמלות בישראל.
- מהו חשמול, ומהי השפעת הזרם החשמלי על גוף האדם.
- השוואה בין חשמול בזרם ישר לעומת זרם חילופין והשפעת התדר.
- שיטות הגנה בפני חשמול ויישומן:
  1. הארקת הגנה.
  2. איפוס.
  3. זינה צפה והפרד מגן.
  4. מתח נמוך מאוד.
  5. מפסק מגן בפני זרם דלף לאדמה.
  6. בידוד כפול.
- טיפול בנפגע מחשמול.

מכגש מס' 2: עבודה במתקן חשמלי חי ובקרבתו, ונוהלי נעילה ותיג

- עבודה במתקן חי ובקרבתו.
- יישום התקנה לעבודה במתקן חי ובקרבתו באתרי חברת החשמל.
- נוהל נעילה ותיג.

משך ההשתלמות

2 ימי לימוד.

סדנאות

1. היערכות לאירוע חירום וחילוץ סע"ר (סיוע עצמי ראשוני)

בסדנה מתבצע תרגול שטח מעשי, לכן יש להגיע במכנסיים ארוכים ובנעלי עבודה.

מטרת הסדנה

להקנות למשתתפים עקרונות מקצועיים ותרגול מעשי לתפקוד נכון ומקצועי בשעת חירום או אסון, תוך התנסות בפועל בפעולות חילוץ.

נושאי הלימוד

- אפיון צוות החירום ומגבלותיו בחילוץ.
- ניתוח האיומים הרלוונטיים ומרכיבי המענה.
- עקרונות הסע"ר.
- מודיעין אוכלוסייה, פיקוד ושליטה בעת אירוע.
- תרגול של חילוץ באתר הרס.

משך הסדנה

יום אחד.

הסדנה תיערך במכללה לחירום והצלה הדס בלום, במכללת תע"ש, אשר ממוקמת בנחל שורק, בצמוד ליישוב טל שחר.
מס' אישור יום כשירות 563179.

2. סדנה בנושא היערכות המפעל למצבי חירום בתקריות חומ"ס (הכנת "תיק מפעל")

המוסד לבטיחות ולגיהות מקיים סדנת לימודים, המיועדת לסייע להנהלת המפעל להכין "נוהל מערך חירום".

במהלך הסדנה לומדים המשתתפים לבנות מערכת ארגונית וטכנית, שבאמצעותה יוכלו למזער את הנזקים בנפש וברכוש, הנגרמים כתוצאה מתקלה בייצור או בשינוע של חומרים מסוכנים.

מטרת הסדנה

- להקנות מושגי יסוד בתורת "חיזוי סיכונים" (הגדרת מוקדי סיכון וקביעת רמתם).
- לפתח מיומנות בהכנת נהלים, אמצעי תגובה ומערך ארגוני למצבי חירום.
- לתרגל תרחיש אפשרי שבו ייושמו השיטות והנהלים שנלמדו.
- לתרגל הכנה של "תיק מפעל".

נושאי הלימוד

- מבוא לתורת חיזוי הסיכונים, אירועים מהעבר, התפתחות גישות לחיזוי.
- מוקדי סיכון, רמות סיכון (תהליכים, כמויות, מטאורולוגיה, אחסון, טלטול ושינוע).
- חוקים, תקנות ותקנים קיימים, בארץ ובעולם.
- מבוא להכנת "תיק המפעל" - המפעל וסביבתו, נתוני יסוד (מיקום, שטח, דרכי גישה, מפעלים שכנים, אוכלוסייה שכנה, נתונים מטאורולוגיים).
- התהליכים והמתקנים במפעל - מוקדי סיכון ורמתם.
- מערך כוח האדם (מטה חירום, צוותי חירום) - תפקידים ותחומי אחריות.
- מרכז בקרה ושליטה, תכניות הפעלה, מערך הצטיידות (כולל ציוד מגן אישי).
- מערך עזרה ראשונה וטיפול רפואי.
- דרכי קשר וחבירה עם גורמי חוץ (משטרה, מד"א, שירותי כיבוי והצלה).
- טיפול באירוע: פעילויות (צוות חירום ומטה חירום), סדר פעולות ודיווח.
- תרגול בקבוצות קטנות באמצעות תרחיש: טיפול באירוע חירום, התרחבות האירוע מתקלה מקומית לאזורית, תכנית פנים וחץ-מפעלית.

משך הסדנה

5 ימי לימוד.

3. סדנה בנושא זיהוי והערכת סיכונים לאירוע חירום וחילוץ סע"ר (סיוע עצמי ראשוני)

נושא הסיכונים התעשייתיים לבטיחות האזרחים בנוגע לפגיעות המוניות מעסיק כיום ממשלות וארגונים בינלאומיים רבים. בעשורים האחרונים פותח מספר לא מבוטל של שיטות חיזוי והערכת סיכונים, כדי לנסות למנוע פגיעות המוניות ולהקטין נזקים. חלק מהשיטות מתמקד בנושאים טכנולוגיים מובהקים, אך גם בהם קיימת התייחסות למרכזיותו של הגורם האנושי.

הסדנה תעסוק בעיקר בשתי השיטות החשובות בתחום זה, בדגש מיוחד על הגורם האנושי ועל בעיות תקשורת במערכות של קבלת ההחלטות וקביעת מדיניות מפעלית או מערכתית:

HAZOP - Hazard Operability Study

HAZAN - Hazard Analysis

HAZOP היא שיטה לזיהוי סיכונים, העוסקת בהיבט "האיכותי". היא משמשת בעיקר בשלב התכנון (ניתן להשתמש בה גם במפעלים קיימים). השיטה מתמקדת בבחינת תכניות של תהליכי ייצור, ציוד ומכשירי בקרה ומסתייעת בטכניקה של סריקת מושגי מפתח ו"סיעור מוחות", במטרה לזהות את התקלות והסיכונים אשר עלולים למנוע הפעלה בטוחה. העבודה מבוצעת ע"י צוות טכני הנדסי ומנהל אותה מנחה מומחה (Team Leader).

HAZAN הוא שם כללי לקבוצה של טכניקות להערכת סיכונים, העוסקות בניית "כמותי" (להבדיל מה"איכותי" של HAZOP).

הטכניקות מבוססות על חישובים הסתברותיים, מודלים של מתמטיקה שימושית ו"עצי כשל" בתהליכי הייצור, שבעזרתם ניתן לצפות את הסתברותה של תקלה באזור מוגדר של מתקן בפרק זמן נתון, את חומרתה ואת היקף תוצאותיה. תוצאות הניתוח מאפשרות לקבל החלטות ולגבש מדיניות בנוגע לבטיחות בעבודה, בתהליכים קיימים או בתכנון. במהלך הלימודים והתרגול ירכשו המשתתפים ידע וטכניקות חדישות, המיושמות זה זמן בבריטניה, באירופה ובארצות הברית.

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות, מהנדסים והנדסאים, והעוסקים בתהליכים בחומרים מסוכנים בעת התכנון והעבודה השוטפת.

נושאי הלימוד

- קריטריונים להערכת סיכונים (Hazard Assessment Criteria).
- מבוא לזיהוי סיכונים (Hazard Operability Study).
- תרגיל זיהוי סיכונים (HAZOP-Exercise).
- הנדסת אמינות (Reliability Engineering).
- מבוא לניתוח סיכונים (HAZAN - Introduction).
- בנייה וניתוח של "עץ כשל" (Fault Tree Construction and Analysis).

- מלכודים בניתוח סיכונים (HAZOP/HAZAN Workshops).
- סיכונים במפעלים מבוקרי מחשב (Hazards on Computer Controlled Plants).
- תרשימי סיבה-תוצאה (Cause-Consequence Diagrams).
- מפעלים עם בטיחות מובנית (Inherently Safe Plants).
- תרגיל "עץ כשל" לקביעת ערכים כמותיים (Fault Trees/Quantification) (Workshop Exercise).
- גורמי כשל משותפים (Common Mode Failure).
- טעויות אנוש (Human Error).
- מניעת דליפות (Leak Prevention).
- תכנון מפעל (Plant Layout).

משך הסדנה

5 ימי לימוד.

- נדרשת יכולת עבודה עם חומר בשפה זרה (אנגלית).

4. סדנה לכתיבת נהלים, הנחיות והוראות בטיחות

מטרת הסדנה

להקנות למשתתפים ידע ומיומנות בכתיבת נהלים שיאפשרו להם להכין הוראות ונהלי עבודה במקומות עבודתם.

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה ולעוסקים בכתיבה בנושאי בטיחות.

נושאי הלימוד

- מבוא ומושגים בכתיבה נכונה.
- מקומם של נהלים והוראות במערך התקשורת הארגונית.
- עקרונות כתיבה מינהלית.
- מבנה הנהל.
- כתיבת הנהל ועריכתו.
- טכניקה להצגת נתונים כמותיים.
- עקרונות הניסוח.
- ארגון קבוצות נהלים ושיטות לסיווגן.
- תרגול שוטף של כל הנושאים.

משך הסדנה 32 שעות (4 ימים).

5. סדנה בנושא ארגונומיה והנדסת אנוש

הארגונומיה היא תחום המתייחס לתכנון העבודה ולארגון מערכיה בתיאום בין האנטומיה, הפיזיולוגיה והפסיכולוגיה של האדם (העובד) ובין ההיבטים ההנדסיים הכרוכים בעבודה.

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות, לאחראים לרווחת העובדים ולמנהלי עבודה במפעלים ובמוסדות.

נושאי הלימוד

- מהות המחשבה הארגונומית.
- הזיקה בין הארגונומיה ובין יתר התחומים הקשורים בעבודה.
- היבטים כלכליים בארגונומיה.
- התנחות בעבודה.
- עבודה סטטית ודינמית.
- אילוצים פיזיולוגיים בתכנון הציוד והכלים.
- ארגון העבודה תוך התחשבות בתכונות העובד.
- האקלים והשפעתו על העובד.
- הסתגלות, למידה ושעמום.
- השפעת ה"עומס" על העובד.
- שעות העבודה ועבודה במשמרות.

משך הסדנה 24 שעות (3 ימים).

6. סדנה בנושא היבטים משפטיים בעבודת הממונה על הבטיחות

הממונים על הבטיחות בעבודה נדרשים, לעתים קרובות, במהלך עבודתם השוטפת להיעזר בידע מתחום המשפט כדי לתת מענה או פתרון אשר יעמוד בדרישות החוק. בסדנה נעמוד על כל ההיבטים המשפטיים שבהם עלול הממונה על הבטיחות להיתקל או להידרש בגינם לתגובה.

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה ולממונים על בטיחות אש.

נושאי הלימוד

- מבוא למשפט הישראלי.
- פקודת הבטיחות בעבודה.
- הממונה על הבטיחות.
- תאונות והפיצוי בניזקין.
- פאגל משפטנים.
- מבוא לדיני נזיקין.
- חוק ארגון הפיקוח על העבודה.
- חקירת תאונות, עדות מומחה.
- ניתוח אירוע המדגיש את האחריות המשפטית.
- משפט מבוים.

משך הסדנה

40 שעות (5 ימים).

7. סדנה בנושא הבטיחות והגורם האנושי

הצעה לתכנית ייחודית למניעת תאונות בעבודה, שבמרכזה הגורם האנושי. הרעיון מבוסס על תפיסה הממקדת את תשומת הלב בעובד: האדם. העובד הוא שותף את ההערכה לפעולותיו והוא הנושא בתוצאות מעשיו.

מטרת התכנית ומשך הסדנה

- להגביר את הבטיחות באמצעות תהליך חינוכי, תוך פיתוח אמון במנגנון האנושי, ומתן כלים התנהגותיים לחיזוק השליטה העצמית ושליטה על הסביבה.
- התכנית נועדה לסייע למעבידים ולאחראים לבטיחות במפעלים ובמקומות עבודה, כמשתמע מתקנות הבטיחות. הסיוע מתבטא בהעברת סדנאות לעובדים על פי תכנית שנתית, כדלהלן:
  - רמת מעסיקים ומנהלים (3 שעות שנתיות, במפגש אחד).
  - רמת ועדות בטיחות וממונים על הבטיחות (6 שעות שנתיות ב-2 פגישות).
  - רמת נאמני בטיחות (8 שעות שנתיות ב-2 פגישות).
  - רמת העובדים (12 שעות שנתיות, ב-4 פגישות).

נושאי הלימוד

- אסטרטגיית ניהול.
- ניתוח עולם התאונות (מיפוי 11 תיאוריות לתאונה).
- אסטרטגיה למניעת תאונות עבודה ומחלות מקצוע.
- מיפוי דרישות החוק בנושא בטיחות ואיתור נקודות תורפה.
- מבנה מטריציוני.
- שיווק מוצרי הבטיחות בארגון:
  - הבטיחות כמוצר.
  - התנהגות צרכנים תוך התייחסות לעולם הבטיחות, והעלות האפקטיבית של תאונות עבודה ומחלות מקצוע.
  - אסטרטגיות שיווקיות בדגש על הכנסת שינויים ברמת הארגון וברמת העובד.
  - כתיבת תכנית שיווק למוצר בטיחות.
- תרגול - משתתפי הסדנה ינתחו ויערכו תכנית לשיווק מוצר הבטיחות בארגון, תוך התייחסות לכל משתני הניהול הדרושים.

8. סדנה בנושא בירור וחקירת תאונות עבודה

חוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954, מגדיר בהרחבה את תפקידיו של הממונה על הבטיחות. בין שאר תפקידיו מוטל עליו גם... "לברר סיבותיהן ונסיבותיהן של תאונות עבודה במגמה להפיק לקחים ולהציע צעדים מתאימים כדי למנוע הישנותן..."

למילוי המטלה נדרשים ניסיון ואבחנה בפרטים, כדי לאתר את הסיבות שהובילו, בסופו של דבר, לאירוע שהסתיים בתאונה, וכן הכרת מודלים שונים של תאונות, מסוגים שונים ובתעשיות שונות, אשר הממונה על הבטיחות לא תמיד נתקל בהם בעבודתו במפעל.

מטרת הסדנה

- הסדנה אמורה להוות נדבך נוסף ב"פירמידת הידע" של הממונה על הבטיחות, הנדרש ללמוד, להשתלם ולהתנסות בתחומים רבים לצורך ביצוע תפקידו.
- מטרת הסדנה היא להעניק לממונה על הבטיחות את הידע והכלים לבצע את תפקידו בנושאי בירור התאונות בצורה טובה יותר ובמגוון נושאים רחב, תוך שימוש במודלים הנהוגים בתעשיות שונות ומגורמי תאונה שונים, להתנסות בעבודה הכרוכה באיסוף נתונים ובעיבודם, ניתוח התאונה והפקת הלקחים - כדי שיוכל לנצל את הידע שרכש בעבודתו היומיומית.

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות ולבעלי תפקידים אחרים שעוסקים בבירור/חקירת תאונות עבודה.

נושאי הלימוד

- בירור תאונות ע":
  - הממונה על הבטיחות, נציג המפעל
  - אגף הפיקוח על העבודה
  - חוקר משטרה
  - חברת חקירות פרטית
  - חוקר מהביטוח הלאומי
- הקמת מערכת דיווח על תאונות במפעל:
  - איך מגיע הדיווח לממונה
  - איך להכין דוח סטטיסטי
- תרגיל מודרך בהכנת דוח סטטיסטי.
- איסוף נתוני התאונה:
  - עיתי
  - אילו נתונים יש לאסוף
  - ממי יש לגבות עדויות
  - איך גובים עדות

- כלי עזר לאיסוף נתונים.
- בדיקות ומוצגים בשטח.
- ניתוח התאונה והסקת מסקנות למניעת תאונות חוזרות.
- איתור מקומות שבהם צפויות תאונות דומות, והמלצות למניעתן.
- מודלים של טפסים ככלי עזר לממונה.
- מודלים של דוגמאות לחקירת תאונות - תרגיל מודרך בקבוצות עבודה.
- הצגת עבודות בקבוצות ודין במסקנות:
  - חקירת שרפות
  - אירוח "לוקרבי"
  - חקירות, תשאול פוליגרף
  - היבטים פסיכולוגיים בחקירת עדים
  - תורת הריאיון
  - היבטים משפטיים
  - דוגמת חקירת תאונה ע"י הפיקוח
  - מבחן מגן לאימות עובדות.

משך הסדנה

40 שעות.

9. סדנה להכשרה ולהסמכה של בודק מעבדתי לרעש

המודעות הגוברת במפעלים לחשיבותם של התנאים הסביבתיים ופרסומם של תקני חשיפה למפגעים, העלתה את הצורך בביצוע מדידות לקביעת רמות הסיכונים. מכשיר נידד הקיים בשוק - קל לתפעול, זמין ובמחיר נוח - מאפשר לכל מפעל המתלבט בבעיות של איכות אוויר, זיהום אוויר, רעש ותאורה לבצע בכוחות עצמו את הבדיקות הראשוניות. תוצאות הבדיקות מציגות את תמונת המצב המאפשרת לקבל החלטות לגבי ההיערכות והמשך הטיפול.

מטרת הסדנה

- להכשיר את המשתתפים בביצוע בדיקות מפלסי רעש במפעל.
- להכין את המשתתפים למבחן ההסמכה.

נושאי הלימוד

ההכשרה כוללת לימודים תיאורטיים ומעשיים בנושאים הבאים:

- מושגי יסוד בנושא הרעש.
- סיכוני בריאות.
- תקנות בנושא הרעש.
- הכרת מכשירי מדידה.
- תרגול מדידות של מפלסי רעש.
- שיטות להפחתת הרעש.
- אמצעי מגן אישיים.
- הרעש בהיבטי איכות הסביבה.
- התנסות ב"כיתת שקט".

נתוני כניסה

השכלה של הנדסאים ומעלה, שיציגו דיפלומה לוועדת הקבלה.

ימי כשירות

לממונים על הבטיחות בעבודה יוכרו 7 ימי כשירות.

מבחן ההסמכה

בסיום הסדנה ייערך מבחן ע"י משרד העבודה והרווחה לקבלת הסמכה כ"בודק מעבדתי לרעש, מוסמך פנים-מפעלי".

למבחנים יגשו המשתתפים המעוניינים בקבלת ההסמכה, אשר יוכיחו כי במקום עבודתם קיים מכשיר/ציוד למדידת רעש, המתאימים לדרישות אגף הפיקוח על העבודה.

משך הסדנה

56 שעות לימוד (7 ימים).

10. סדנה למניעת כאבי גב

כאבי גב תחתון יגרמו להפסד ימי עבודה וסבל ממושך ל-80% מהאוכלוסייה העובדת. ניתן להפחית את גורמי הסיכון לכאבי גב ע"י התאמת סביבת העבודה, הטמעת הרגלי עבודה בריאים והנחיה בתרגול מונע.

אמצעי הלימוד

הרצאה, הדגמה והתנסות.

מטרת הסדנה

- הבנת הקשר בין צורת העבודה לבין כאבי גב.
- זיהוי דרכים ישימות להפחתת סיכונים לגב.
- הרגלי עבודה בריאים בישיבה, בהרמה ובעבודה מאומצת.

הסדנה מיועדת

לעובדים המעוניינים לפתח כלים ישימים לשמירה על הגב ולמניעת כאבים.

נושאי הלימוד

- כאבי גב בעבודה: גורמים עיקריים.
- הגב בישיבה - השפעות בריאותיות.
- טלטול חפצים - שמירה על הגב.
- בריאות הגב בפעילות בעבודה ובבית.
- תרגול מונע לשמירה על הגב.

11. סדנה בנושא ניתוח סיכונים הסתברותי (ניס"ה)

ניס"ה הוא שיטת ניתוח סיכונים, המשלבת טכניקות "איכותיות" ו"כמותיות" להערכת הסיכונים הנובעים מתפעולה של מערכת הנדסית, לקביעת קבילות המערכת (עמידה בדרישות הבטיחות) ולהמלצה על שיטות לשיפור הבטיחות, תוך קביעת סדרי עדיפויות. השיטה מיושמת בכל שלבי חייה של המערכת, החל מקביעת קונספט התכן, דרך התכן, התפעול, התחזוקה ועד להוצאתה של המערכת משימוש.

מטרת הסדנה

- המשתתפים יתוודעו לניס"ה כחלק ממדיניות הבטיחות והאיכות במפעל, לקריטריוני הבטיחות, לאופן קביעת המדיניות ע"י מקבלי ההחלטות על פי קריטריונים אלה ולתכנית הבטיחות המערכתית.
- חלקה העיקרי של הסדנה: לימוד ותיעוד שיטות וטכניקות לניתוח בטיחותי של מערכת הנדסית. זיהוי גורמי הסיכון העיקריים, ניתוח לוגי של המערכת לקביעת מידת השפעתם של אירועים בסיסיים על בטיחותה, איסוף וניתוח מידע סטטיסטי על האירועים הבסיסיים וניתוח הסתברותי של אירועי הבטיחות הראשיים במערכת והסיכויים להתרחשותם.

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות, למנהלי תכניות בטיחות מפעליות ומערכתיות ולעוסקים בניתוחי בטיחות ובמערכות סיכונים - כמבצעים, כמזמינים וכמפקחים. הסדנה מוצעת כהרחבת הידע בניס"ה למשתתפים בסדנאות בנושא "זיהוי והערכת סיכונים", שקיים המוסד לבטיחות ולגיהות בעבר, ולאחרים בעלי כישורים מתאימים.

נושאי הלימוד

בסדנה תילמדנה ותתורגלנה טכניקות המשמשות לניס"ה בכורי כוח גרעיניים, בתעשייה הכימית, בתעשיית החלל, בתעשיית הנשק ובתעשיות עתירות סיכון נוספות. להלן רשימה חלקית של טכניקות עיקריות:

- ניתוח עצי אירועים.
- ניתוח עצי תקלות.
- דיאגרמת בלוקים אמנותית.
- ניתוח מידע בשיטות בייסיאניות.
- ניתוח אופני כשל וקריטיקליות (FMECA).
- ניתוח אמינות אנוש.

משך הסדנה

כ-8 ימים.

12. סדנה בנושא היערכות המפעל לקראת יישום תקן 18001 לניהול הבטיחות

לאחר אימוץ ת"י 18001 לניהול הבטיחות והגיהות, יכולים כעת מפעלים המאמצים את התקן לעשות "קפיצת מדרגה" ברמת הבטיחות והגיהות בתחומם. בסדנה יוצגו התקן והמדריכים (האוסטרלי והבריטי) ליישום התקן. כמו כן, יוצג המודל הניהולי של התקן, תהליכי איתור של גורמי סיכון והיערכות סיכונים, וההיבטים המשפטיים של התקן בנוגע לאחריות ההנהלות וממוני הבטיחות בנושאי בטיחות וגיהות.

מטרת הסדנה

- להציג את ת"י 18001 ואת המדריכים (האוסטרלי והבריטי) ליישום התקן.
- לפרט את דרישות התקן לגבי איתור גורמי הסיכון (HAZARD) והערכת הסיכונים (Risk Assessment).
- להבהיר את ההיבטים המשפטיים הכרוכים באימוץ התקן לגבי אחריות ההנהלות בנושאי הבטיחות.
- להכשיר את המשתתפים לבצע מבדקים פנים-מפעליים של מערך ניהול הבטיחות, עפ"י דרישות התקן.

הסדנה מיועדת

לממוני הבטיחות ולמנהלי ארגונים ומפעלים.

נושאי הלימוד

- הכרת ת"י 18001.
- יסודות ניהול סיכונים בתחום הבטיחות והגיהות.
- עריכת מבדקים פנים-מפעליים במסגרת ת"י 18001.
- עריכת סקר ראשוני במקום העבודה.

משך הסדנה

32 שעות (4 ימי לימוד).

משתתפים שיעמדו בכל המטלות יהיו זכאים לתעודה.

13. סדנה בנושא ניתוח בטיחותי של תחנת עבודה על פי גישה של גורמי אנוש

קיימות שיטות מספר שבאמצעותן נוהגים לנתח את תחנות העבודה מהיבטי הבטיחות. המרכז למחקר בטיחות בעבודה והנדסת אנוש שבטכניון פיתח מודל חדש, המושתת על "הגורם האנושי".

מטרת הסדנה

להעניק לממונה הבטיחות כלים ושיטות, שבאמצעותם יוכל לנתח ולאתר את גורמי הכשל בעמדות העבודה.

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- תצפית מובנית על עמדת העבודה.
- ניתוח דרישות התפקיד בעמדה והערכת היכולת לבצע את התפקיד.
- הפקת לקחים לגבי הפער בין דרישות התפקיד ליכולתו של העובד.
- הקניית שיטה מערכתית לניתוח היבטי בטיחות בעמדת העבודה.
- תרגול של דרך מובנית לשיפור עמדת עבודה מבחינה הנדסית, ניהולית והדרכתית.
- ניתוח המלצות לשיפור ההיבטים הבטיחותיים בעמדות העבודה.

משך הסדנה

2 ימי לימוד.

(יום הלימוד השני יתקיים במפעל שבו מועסק הממונה המשתתף בסדנה, בהנחיית מדריך).

14. סדנה בנושא פיתוח חשיבה יצירתית

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

מפגש מס' 1:

- חשיבה יצירתית בבטיחות.
- קיבעון חשיבתי בבטיחות.
- הפיכת בעיית בטיחות להזדמנות ללמידה ולהתייעלות.

מפגש מס' 2:

- שרשרת היוזמה בבטיחות.
- סיעור מוחות בנושא הבטיחות.

משך הסדנה

2 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

15. סדנה מתקדמת בנושא תחקור תאונות עבודה ותקריות

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

מפגש מס' 1:

- חזרה על תוכני הלימוד בסדנה הבסיסית:
  - תיאוריה, דוגמאות ותרגול
  - מודלים מתקדמים
- לתחקור תאונות עבודה.

מפגש מס' 2:

- כתיבת דוח הכולל ממצאים, מסקנות והמלצות למניעת תאונות, כולל דוגמאות.
- תשאול, גביית עדויות, שפת גוף ואבחון אמת ושקר.

מפגש מס' 3:

- סימולציית התנסות בתרגול של חקירת תאונות עבודה בקבוצות.
- סיכום.

משך הסדנה

3 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

16. סדנה בנושא "העצמת ממונים" – טכניקות מתחום מדעי ההתנהגות

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- מעמדו של הממונה על הבטיחות ותפיסת תפקידו.
- תפיסה יוצרת מציאות.
- יעילות ומועילות מול יעדים ומטרות בתפקיד – התנהלות אפקטיבית.
- מיומנויות תקשורת.
- התמודדות עם התנגדויות.
- התמודדות עם מתחים.

משך הסדנה

8 ימי לימוד.

17. סדנה בנושא תחקור אירועי בטיחות

הסדנה מיועדת

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- השימוש בתחקור בטיחותי ככלי למניעת תאונות.
- התחקור בראי החוק.
- מודלים לתחקור אירועי בטיחות.
- ממונה הבטיחות ותהליך התחקור.
- קשיים שצפויים בתהליך התחקור.
- מאפיינים ייחודיים של גורמים בארגון שבו מתבצע תחקור.
- סיווג תאונות ואירועי "כמעט תאונה".
- אמצעים נדרשים לתחקור תאונות.
- אמצעי בטיחות נדרשים לפני כניסה לאתר תאונה.
- תחקור באתר תאונה.
- צילום באתר תאונה ומעבדות לסיוע בתחקור.
- תשאול, גביית עדויות, שפת גוף ואבחון אמת ושקר.
- כתיבת דוח הכולל ממצאים, מסקנות והמלצות למניעת תאונות.
- הצגת תחקור תאונת עבודה קשה.
- התנסות בתרגול תחקור תאונות וקבלת משוב מהמרצה.

משך הסדנה

4 ימי לימוד במתכונת של יום לימודים בשבוע.

ימי עיון

1. יום עיון בנושא בטיחות בעבודה בגובה - גורמים לתאונות ומניעתם

מטרת ימי העיון

תחום העבודה בגובה מתחלק לכמה נושאים:

עבודה על סולמות, כמות, סלי הרמה, פיגומים, גגות שטוחים/משופעים/שבירים, חלל מוקף, קונסטרוקציות.

נושאי הלימוד

- נוסח התקנה לעבודה בגובה - עבודה בגובה על פי החוקים והנהלים, יצירת מודעות לסכנות עבודה בגובה, תאונות אופייניות כתוצאה מעבודה בגובה ומטעויות אנוש.
- אמצעי מיגון וציוד עבודה בגובה / סימון ושילוט אזהרה / מערכות למניעת נפילה.
- הדרכה נכונה ומניעת נפילות מגובה, פיקוח נכון על עבודות בגובה, תכנון מוקדם לעבודה בגובה ותנאים מתאימים.

2. יום עיון בנושא הכנת תיק שטח ואינטגרציית מערכות כיבוי וגילוי אש - הוראות נציב כיבוי אש

מטרת ימי העיון

במסגרת יום העיון נדון בסעיפים ראשיים אשר נזכרים בדוחות הביקורת של שירותי הכבאות, הבנת הדרישות ומתן מענה מתאים.

נושאי הלימוד

- דרישות נציבות הכבאות וההצלה לתיק שטח/תיק מפעל, תכולה, תוכן ופורמט ההגשה.
- הוראות נציבות הכבאות וההצלה בנושא אינטגרציה בין מערכות גילוי וכיבוי למערכות הבטיחות האחרות, עפ"י הייעודים השונים.
- הוראות נציבות הכבאות וההצלה בנושא מערכות גילוי וכיבוי אש, בהתייחס לייעודים שונים.

3. יום עיון בנושא התמודדות עם סיכוני קרינה אלקטרומגנטית בלתי מייננת ושדות במקומות עבודה

מטרת ימי העיון

הכרת נושא הקרינה האלקטרומגנטית הבלתי מייננת והשדות - מקורות, השפעות על בריאות האדם, תקני חשיפה, דרכי התמודדות עם הסיכונים ואופן יישומן בפועל.

נושאי הלימוד

- סקירת מקורות לקרינה אלקטרומגנטית ולשדות בסביבת האדם.
- סקירת השפעות הבריאות של הקרינה והשדות על האדם.
- סקירת תקנים בינלאומיים, חוקים ותקנות להתגוננות בפני הקרינה.
- סקירת דרכים לבקרה על סביבת העבודה ולהפחתת הסיכונים.

4. יום עיון בנושא תחקיר והפקת לקחים - תמונת הראי של ניהול הסיכונים

מטרת ימי העיון

נבין את הקשר ההדוק שבין ניהול הסיכונים לתחקיר, נלמד על תהליך הגרימה, נתעמק במושגי יסוד, נסביר את עקרונות התחקיר ונציע שיטה להטמעת הלקחים בארגון.

יום העיון מיועד

לממוני בטיחות, למנהלי בטיחות ולמנהלים ברמות השונות.

נושאי הלימוד

- מקומו של התחקיר בגישה הפרואקטיבית.
- התחקיר הבטיחותי - תמונת ראי של ניהול הסיכונים.
- מודלים של תהליך הגרימה.
- חידוד ההבדלים: תחקיר בטיחותי מול חקירה פלילית, אחריות מול אשמה.
- עקרונות לביצוע תחקיר ממצא, לגיבוש מסקנות והמלצות ולכתיבת דוח יישומי.
- כלים ושיטות לדיווח, תחקור, הפקת לקחים והטמעה אפקטיבית בארגון.
- תרגיל מעשי.

5. יום עיון בנושא ניהול בטיחות במערכות חשמל

מטרת ימי העיון להבין כיצד ניתן לנהל את סיכוני החשמל, להקטינים ולשלבם בתכנית לניהול הבטיחות.

נושאי הלימוד

- שילוב ומיקום הבטיחות בחשמל במערך הבטיחות הכללי בתעשיות השונות, חוקים, תקנות ותקנים בתחום הבטיחות בחשמל ובאלקטרוניקה, הנהלים והוראות הבטיחות בחשמל ובאלקטרוניקה, הנדרשים והקיימים.
- אפיון תאונות חשמל בתעשייה ושאלות שטח, אחראים, אחריות ומעקב על בטיחות בחשמל במפעל/בארגון. מי נותן היתרים לביצוע עבודות חשמל ומה לבדוק. נושאי הדרכות בתחום הבטיחות בחשמל לעובדים ולאנשי מקצוע.
- דרישות לביצוע עבודות חשמל בתהליכים ובמוצרים. מי רשאי לבדוק מתקני חשמל מפעליים/ארגוניים ומה לבדוק. דרכי הקשר והדיווח בין החשמלאי והממונה על הבטיחות. סקר סיכוני חשמל במפעל / בארגון. ניהול מערכת החשמל במצב חירום, נוהלי חירום בחשמל.

6. יום עיון בנושא שיטות ישימות להערכת חשיפה בריאותית-תעסוקתית

מטרת ימי העיון הכרת מודלים מעשיים להערכת סיכון בריאותית-תעסוקתית.

נושאי הלימוד

- סוגי חשיפה תעסוקתית (אקוטית, כרונית). קריטריונים לסיווג נזק בריאותי (השפעה בריאותית). הגורמים התורמים לחשיפה בחלל העבודה.
- קודים להערכת הסיכון הבריאותי בהתאם ל-GHS. מודלים להערכת הסיכון הבריאותי כדרך פשטנית לדמות מציאות. פרמטרים להערכת הסיכון הבריאותי: הסתברות, תדירות החשיפה, השפעה בריאותית.
- הערכת החשיפה הפוטנציאלית לפי מודל איכותי יחסי, מודל חגורות בקרה, מודל אליפטי, קווי פעולה לאחר קביעת רמת הסיכון הבריאותי. בחירת סדרי העדיפויות בטיפול בסיכון הבריאותי בהתאם להערכה הנכונה. משימות פרקטיות של ממונה הבטיחות בתהליך להערכת הסיכון הבריאותי.

7. יום עיון בנושא ניהול בטיחות ברשויות המקומיות באירועים המוניים

בראש מערך הבטיחות באירוע המוני עומד מנהל האירוע, או מנהל בכיר אחר שמונה על ידיו, שהוא הנושא באחריות לבטיחות באירוע בכל שלביו. מנהל האירוע ימנה איש מקצוע או אנשי מקצוע מוסמכים בנושאי בטיחות שונים, שידווחו לו ישירות. בכל מקרה, מנהל האירוע הוא הנושא באחריות הכוללת לבטיחות. על מנהל האירוע לוודא את קיומם ותקפותם של כתבי מינוי והסמכות לבעלי תפקידים בתחום הבטיחות, בהתאם לדרישות החוק (כגון ממונה בטיחות, ממונה בטיחות אש, מגיש עזרה ראשונה וכדומה).

נושאי הלימוד

- היכרות עם סיכונים מרכזיים באירוע המוני. חוק רישוי עסקים, התקנים המקובלים.
- למידת עקרונות מפתח לניהול בטיחות באירוע המוני.
- כלים לניהול תנועת קהל באירוע המוני.
- סכנות מרכזיות באירוע המוני, כניסת קהל לאירוע המוני, סיבות עיקריות לאסון אירוע המוני.

8. יום עיון בנושא התנכלות תעסוקתית והתעמרות בעבודה - הקשר בין התנהגות פוגענית בעבודה לתאונות עבודה

מטרת ימי העיון

מטרת יום העיון היא להכיר את התופעה על סימניה ונזקיה ולקבל כלים ותובנות כיצד לזהותה כבר בשלבים הראשונים, לסייע במניעתה ולתת סעד לנפגעים ממנה. יום העיון יועיל ויוסיף ערך לממונה על הבטיחות הן ברמה האישית והן להרחבת ולהעצמת יכולותיו ולשיפור מיצובו בארגון. הארגון גם הוא יצא נשכר מתרומתו העתידית של הממונה על הבטיחות לשיפור התרבות הארגונית ולהקטנת מפגעי הבטיחות.

נושאי הלימוד

- היכרות, הגדרת תופעת ההתעמרות, זיהוי ונזקיה, הקשרים הרב-תחומיים בין התעמרות לבטיחות, גיהות ותאונות עבודה.
- מהי תרבות ארגונית ומהי פוליטיקה ארגונית, ומהו מיקומו של ממונה הבטיחות בכל אלו, האיזמים וההזדמנות של הממונה הבוחר לגעת בתחום.
- ארגז כלים ומתודות טיפול, תקשורת אסרטיבית + חוכמת עולם התחקירים להעצמת ממונה הבטיחות, סימולציות, משחקי תפקידים וניתוח אירועים, סיכום: התובנות והכלים שהמשתתפים מקבלים.

9. יום עיון בנושא דגשים חשובים בבטיחות בדרכים ותחקיר בטיחותי

מטרת ימי העיון

ביום העיון יקבלו הממונים כלים נכונים להתמודדות עם תאונות הדרכים, מניעתן וחקירתן. כמו כן, בהדרכה ישולבו סרטים קצרים, שימחישו את המאפיינים, וסיפורים ודוגמאות מתוך חקירות של תאונות בכלל ושל תאונות דרכים בפרט.

נושאי הלימוד

- מאפייני תאונות דרכים בישראל - נתונים כלליים, מאפייני תאונות דרכים - היסח דעת, מהירות, הולכי רגל, מרחק, תגובה, עייפות / הירדמות, תאונות צמתים ועוד.
- מקרים ותגובות נהגים במצבים שונים בעת נהיגה; כלים ניהוליים ואמצעים טכנולוגיים למניעת תאונות דרכים.
- תחקיר בטיחותי - בחלק השני של היום: עקרונות התחקיר, מושגים ושפה, אופן איסוף הממצאים, אופן גביית העדויות, אופן כתיבת דוח תחקיר.

10. יום עיון בנושא מתח נפשי כגורם תאונות עבודה - זיהוי וכלים להתמודדות

מטרת ימי העיון

ההכשרה מועברת באופן חווייתי והומוריסטי, בשילוב דיאלוג עם הקהל, סימולציות וניתוחן, והקניית כלים.

נושאי הלימוד

- הכרת התנהגויות של עובדים בסיכון, שאלון אפקטיבי לניטור מצבם של העובדים ונתונים ממחקרים. היכרות עם אמצעים להפגת מתח.
- כיצד אפשר להיעזר בעובדים אחרים במפעל כדי לאתר עובדים בסיכון וכדי לסייע לעובדים ששרויים במתח; הכרת דרכים מותאמות אישית להפחתת מתח ולהעלאת החוסן.
- כיצד משדרים ביטחון ואיך מנהלים שיחה אישית אפקטיבית עם עובד בנושא זה.
- הכרת מקורות הכוח האישיים של העובד ככלים להפחתת מתח ולהעלאת חוסן ובטיחות. שיפור האווירה בעבודה ושיפור הבטיחות במפעל; איך להשתמש בהומור, איך לשוחח עם העובד על נושא המתח. התנסות בניהול שיחה אפקטיבית עם עובד מתוח.

11. יום עיון בנושא ניהול סיכונים כאמצעי ליצירת תרבות בטיחות בארגון

מטרת ימי העיון

לסייע למכין התכנית לניהול הבטיחות ביצירת תרבות בטיחות בארגון באמצעות ניהול סיכונים.

נושאי הלימוד

- סקירה כללית של מודלים לניהול סיכונים. הקניית כלים למכין התכנית לניהול הבטיחות. יצירת תרבות בטיחות באמצעות ניהול הסיכונים.
- בחירה והתאמה של מודל לניהול סיכונים למקום העבודה, הכולל, בין השאר: תהליך / עמדת עבודה / פריט / מכלול / עיסוק לסוגיו.
- הכרת מודלים ליצירת תרבות בטיחות, המבוססת על התנהגות, הנדסה וכדאיות כלכלית. הטמעת מרכיבי תרבות בטיחותית במסגרת ניהול הסיכונים.

12. יום עיון בנושא בטיחות בריתוך בדגש על חשיפות גיהותיות עדכניות

נושאי הלימוד

- סקירת הסיכונים הפוטנציאליים בריתוך, היכרות עם תקן ישראלי 4348 (תחולה 2013).
- סקירה מטלורגית של מתכות מקובלות, היבטי גיהות בעבודת הרתך.
- סקירת ערכי החשיפה הגיהותית בחשיפה למתכות המרותכות; הצגת הדילמות והדרישות שנובעות מהורדת ערכי חשיפה מותרים במתכות, ובמיוחד במנגן.

13. יום עיון בנושא חשיבה יצירתית ושיטתית - לפתרון בעיות בטיחות בעבודה

מטרת ימי העיון

חשיפת ממוני הבטיחות לכלים יצירתיים, אסטרטגיות ויכולות מיוחדות להטמעת הבטיחות בשטח על בסיס שיטות מקובלות. כמו כן, חשיפת הממונה על הבטיחות לפתרונות למניעת סיכונים בעבודה ופתרונות יצירתיים להגנה ולשמירה על גופו ועל שלומו של העובד.

נושאי הלימוד

- רצף הצעדים או השלבים שיוצר הממונה בעת הבהרת בעיה, חיפוש ומציאת פתרון.
- השינוי התפיסתי המהיר או המעבר המתרחש כשרעיון חדש או פתרון בעיה נוצר או מתגלה לפתע.
- טכניקות ואסטרטגיות שאנשים יצירתיים משתמשים בהם באופן מודע או לא מודע. ייצור רעיון חדש, שילובים חדשים, משמעויות או העברה בין תחומים והטמעתן.

14. יום עיון בנושא הסיכון המשפטי של הממונה על הבטיחות - המציאות והדרך להתמודדות

מטרת ימי העיון

יום העיון יקנה כלים נכונים להבנת מקורות הסיכון בעבודתו של הממונה על הבטיחות, תוך התייחסות לגורם המשפטי בתחומי אחריותו ולגורמים המקצועיים שעובדים עמו.

נושאי הלימוד

- מקורות הסיכון המשפטי, הפלילי והאזרחי שאליהם חשוף הממונה על הבטיחות.
- הסיכון המשפטי של הממונה (כיועץ המשפטי לבטיחות של תופש המפעל) בראי הפסיקה בישראל.
- גישה מעשית לממונה על הבטיחות לעמידה בסיכון המשפטי.
- ניתוח פסיקת בתי המשפט במקרים שבהם מעורבים ממונים על הבטיחות.
- דיון פתוח עם כל המשתתפים.

15. יום עיון בנושא כלים להטמעת תכנית לניהול הבטיחות בארגון

מטרת ימי העיון להקנות כלים מעשיים בתקשורת בינאישית לסיוע בהטמעת "התכנית לניהול הבטיחות" בארגון.

יום העיון מיועד לממונה הבטיחות ולמנהלים בארגון.

נושאי הלימוד

- מה המודל התקשורתי ליצירת השפעה על אנשים?
- דפוסי התנהגות אסרטיביים להשגת תוצאות. מה עלינו לעשות ולא לעשות כדי להצליח בהטמעת תכנית הבטיחות? כלים בתקשורת להטמעת הבטיחות.
- ניהול רגשות ותגובות, טכניקות לטיפול בהתנגדויות, רושם ראשוני ותקשורת תד/דו-כיוונית. תרגול סימולציות בתקשורת משפיעה עם מנהלים ועובדים.

16. יום עיון בנושא היבטי בטיחות בעבודה עם חומרים מסוכנים

מטרת ימי העיון ביום העיון נרענן את הסיכונים בחשיפה מיידית או מתמשכת לחומרים מסוכנים, בדגש על שיטות מניעה מתקדמות. יום העיון מתאים למנהלים במפעלים, לממונים על הבטיחות, לאחראי רעלים, לאחראים לאיכות הסביבה בארגונים, לחברי ועדות בטיחות ולנאמני בטיחות.

נושאי הלימוד

מבוא לחומ"ס:

- הגדרות / מושגים.
- התחלת המודעות לסיכוני חומ"ס.
- חקיקה בנושא חומ"ס.
- סיווג בטיחותי - קבוצות סיכון.
- גיהות תעסוקתית
- ניטור ומדידה (ניטור סביבתי, סביבתי-תעסוקתי וארובות).
- תקני חשיפה לחומ"ס.
- מחלות מקצוע.
- חומרים מסרטנים.
- אירועי חומ"ס בארץ ובעולם.

שימוש בגיליון בטיחות לחומ"ס - SDS

- אחסון חומ"ס.
- ציוד מגן אישי בעבודה עם חומ"ס.
- הנחיות להיערכות בזמן חירום.

17. יום עיון בנושא הכשרת אחראי משמרת.

מטרת ימי העיון
הענקת כלים למנהל משמרת לטפל בתחומי הבטיחות בזמן המשמרת.

יום העיון מיועד
למנהלי עבודה ולמנהלי משמרות.

נושאי הלימוד

- מבוא לניהול משמרת ותפקיד מנהל המשמרת.
- ניהול אירועים חריגים.
- ניהול סיכונים.
- תחקור ראשוני של אירועים חריגים.
- העברת משמרת וקבלת משמרת.
- צוותי התערבות ראשוניים.
- אירועי דגל בארגון.

18. יום עיון בנושא הכשרת מנהלים לבניית תרבות בטיחות בארגון

מטרת ימי העיון
להכשיר מנהלים בדרג הביניים לבניית תרבות בטיחות בארגון.

יום העיון מיועד
למנהלים בדרג הביניים.

נושאי הלימוד

- מבוא - בניית תרבות לבטיחות בארגון.
- תחקור אירועים חריגים ותרומתם לשיפור הבטיחות.
- ניהול הבטיחות בעת אירוע חריג.
- אירועי דגל.
- עבודת קבלן בארגון.

19. יום עיון בנושא הכשרת מנהלים למנהיגות לבטיחות בארגון

מטרת ימי העיון
להכיר למנהלים כלים בהנהגת הבטיחות בארגון.

יום העיון מיועד
למנהלים בארגונים.

נושאי הלימוד

- מבוא - מה זו מנהיגות לבטיחות בארגון וכיצד היא תשפר את הבטיחות.
- תחקור אירועים חריגים ותרומתם לשיפור הבטיחות.
- ניהול הבטיחות בעת אירוע חריג.
- אירועי דגל.
- עבודת קבלן בארגון.

20. יום עיון בנושא שיפור הבטיחות בארגון באמצעות חקירה בטיחותית

מטרת ימי העיון
להציג את העקרונות הבסיסיים בחקירת תאונות עבודה.

יום העיון מיועד
לחברי ועדות בטיחות.

נושאי הלימוד

- מבוא לחקירת תאונות בראייה היסטורית של עם ישראל.
- חקירת תאונות עיוני - תיאוריה לחקירה בטיחותית.
- חקירת תאונות מעשי - הלכה למעשה בשטח.
- אירועים חריגים, אירועי כמעט ונפגע, ותאונות - ההבדלים ודרכי החקירה לשיפור הבטיחות.

21. יום עיון בנושא אחריות משפטית בעבודה עם קבלני חוץ

מטרת ימי העיון
להכיר את ההיבטים המשפטיים בעבודה עם קבלני חוץ העובדים במפעל.

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- המשפט הפלילי והמשפט האזרחי.
- מבוא לדיני נזיקין.
- האחריות המשפטית וחלוקתה בעבודה עם קבלני חוץ.
- ניתוח אירועים.

22. יום עיון בנושא היבטים משפטיים בעבודת הממונה על הבטיחות

מטרת יום העיון
להבהיר לממונים על הבטיחות היבטים משפטיים בעבודתם.

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- מונחים משפטיים, "חוקי" בטיחות.
- התקנות החדשות בנוגע לממונים על הבטיחות.
- האחריות המשפטית המוטלת על ממונה הבטיחות.
- תפקיד הממונה בכירור תאונות עבודה.
- ניתוח אירוע.

23. יום עיון בנושא כתיבה טכנית בתחום הבטיחות

מטרת יום העיון
ללמד עקרונות בסיסיים בכתיבה טכנית.

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- הצורך בשיפור מיומנות כתיבה.
- הצגת תכלית הכתיבה לתחום הבטיחות.
- תרגול כתיבה טכנית "בטיחותית".

24. יום עיון בנושא מודלים בבירור וחקירת תאונות

מטרת יום העיון
ללמד את העוסקים בבירור ובחקירת תאונות עבודה מודלים וטכניקות בתחום זה.

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- אסטרטגיה למניעת תאונות ומחלות מקצוע.
- מודלים לחקירה ולמניעה.
- שיטות חקירה אנליטיות.

25. יום עיון בנושא השימוש באינטרנט

מטרת יום העיון
להכיר וללמד את ה"גולשים" באינטרנט על אתרים העוסקים בביטחון ובגיהות

יום העיון מיועד
לממונים על הביטחון ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הביטחון.

נושאי הלימוד

- האינטרנט ככלי עבודה חדשני לממונים.
- מאגרי מידע ממשלתיים בנושאי בטיחות וגיהות.
- חיפוש מידע באינטרנט.
- אגודות וארגוני בטיחות ברשת האינטרנט.
- רכש מוצרי בטיחות ועלות השימוש ברשת האינטרנט.

26. יום עיון בנושא ניתוח סיכונים הסתברותי

יום העיון נועד להרחיב את הידע של ציבור ממוני הביטחון בנוגע לפעילות הנעשית בשלבי פיתוח של מערכות הנדסיות, כך שהביטחון מובנית בהן בהגיען למצב תפעולי. הדגש בהרצאות יהיה על שיטות לניתוח סיכונים במהלך התכן והשפעת הניתוח על בטיחות המערכת המגיעה בסופו של התהליך ללקוח.

מטרת יום העיון
ללמד את העוסקים בתחום זה טכניקות הסתברותיות לחיזוי ולהערכת סיכונים.

יום העיון מיועד
לממונים על הביטחון ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הביטחון.

נושאי הלימוד

- סקירת תאונות מפורסמות עם חומרים מסוכנים, שזכו לפרסום, והסיבות להתרחשותן.
- תאונות ואירועי בטיחות, שאירעו בעבר במערכות הנדסיות מורכבות, ולקחייהם.
- הבנת דרישות הביטחון ממערכת ואופן מימושן בתכן.
- טכניקות שונות לניתוח בטיחות, ובכללן - ניתוח אופני כשל, עצי תקלות, עצי אירועים, HAZOP.
- דוגמאות לניתוחי בטיחות שנעשו למערכות שונות, בכללן כורים גרעיניים,
- מערכות תעופה וחלל, מערכות נשק ומתקנים שונים.
- נושאים ייחודיים המשפיעים על בטיחות המערכת, כגון אמינות אנוש, אמינות תוכנה,
- תלות בין תת-מערכות, רגישות לאירועים חיצוניים.
- שיטות הסתברותיות לזיהוי, לאיתור ולהערכת סיכונים.

27. יום עיון בנושא בטיחות בעבודה עם לייזרים

מטרת יום העיון

להציג בפני המשתתפים את עקרונות הבטיחות בעבודה עם לייזרים.

יום העיון מיועד

לעובדים עם מכשירי לייזר, לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- הלייזר ותכונותיו.
- סיכונים פוטנציאליים של הלייזר.
- סיווגי לייזרים והערכת סיכונים.
- נהלים ואמצעי הגנה.

28. יום עיון בנושא ארגונומיה - הנדסת אנוש

מטרת יום העיון

להציג בפני המשתתפים את העקרונות הבסיסיים של הארגונומיה בהיבטי הבטיחות.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- שיטות עבודה של הנדסת אנוש.
- בקרים, קידוד, מנהגי האוכלוסייה.
- עיצוב מערכות בקרה ושליטה.
- אנטרופומטריה וביומכניקה.

29. יום עיון בנושא טכניקות להדרכת עובדים

מטרת יום העיון

ללמד את העוסקים בהדרכת עובדים, בטכניקות ההדרכה ובשיטות ההוראה.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- מבוא לתאוריות למידה ולמשתני הלמידה.
- שיטות ועקרונות ההוראה הפרונטלית.
- תרגול הפעלה מונחית.

30. יום עיון בנושא שימוש במידע ובכלים סטטיסטיים למניעת תאונות

מטרת יום העיון

ללמוד להיעזר במידע סטטיסטי למניעת תאונות.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- מתודולוגיה של מניעת תאונות.
- נתונים סטטיסטיים בסיסיים.
- סטטיסטיקה של מאפייני תאונה.
- סטטיסטיקה של גורמי תאונה.
- הסקת מסקנות וקבלת החלטות.
- שימוש בסדר חלקי של פרופילים כאמצעי לבחירת פעולות מניעה.

31. יום עיון בנושא הכנת תכנית ושגרת תרגילים למצבי חירום

מטרת יום העיון

לסייע לממונה על הבטיחות להכין שגרת תרגילים למצבי חירום על פי דרישות התקנות (הממונים על הבטיחות).

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- ביצוע הערכת סיכונים לגבי סוגי כימיקלים, כמויותיהם, אופן השימוש והאחסון.
- ארגון צוות חירום מתאים - תרגול שלבים לאיתור ולהתגברות על אירוע חומ"ס.

32. יום עיון על טכניקות להצגת נושא

מטרות יום העיון

- הכרת מטרות הצגה אפקטיבית של נושא.
- הכרת תהליך התקשורת.
- הכרת עקרונות ההצגה האפקטיבית.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- מטרות הצגה אפקטיבית ומודל התקשורת.
- מבנה ועקרונות הצגה אפקטיבית.
- תרגול.

33. יום עיון בנושא בטיחות בשימוש בגז בישול (גפ"מ)

הגפ"מ (גד פחמימני מעובה) מוכר יותר כ"גז בישול", ונמצא בשימוש כמעט בכל בית, מפעל או מוסד, כמערכת ביתית קטנה או כמערכת תעשייתית גדולה, הכוללת מכשירים רבים ומקורות אספקה גדולים ומרוכזים. הגפ"מ הוא בעל דרגת סיכון גבוהה כאשר נעשה בו שימוש שלא לפי כללי הבטיחות.

כדי למנוע ולנטרל את הסיכונים הבטיחותיים העיקריים, שהם נפיצות והתלקחות, יש צורך להכיר את המפגעים האופייניים למערכות הגז.

ביום העיון יסקרו האמצעים, השיטות והציוד המתאימים, בהובלת הגז, באחסונו ובשימוש בו, ויוצגו דרישות החוק והתקנים הקשורים לגפ"מ וכן ההוראות ונהלי הבטיחות המתאימים.

יום העיון מיועד

לעובדי תחזוקה, למפעילי ציוד, לממונים על הבטיחות בעבודה ולמפעילי מטבחים גדולים.

נושאי הלימוד

- תכונות הגפ"מ.
- אחסון והובלת גפ"מ.
- מבנה מערכות גפ"מ.
- השימוש במכשירי הגפ"מ.
- תקנים לגפ"מ.
- תאונות ולקחים.

משך הלימוד: 8 שעות

34. יום עיון בנושא ציוד מגן אישי - עקרונות לבחירה ולהתאמה

מגוון העיסוקים בשטחי התעסוקה השונים מחייבים, לעתים, לעבוד בסביבה מסוכנת. הסכנה נובעת ממפגעי הבטיחות שלא טופלו כראוי - בציוד, בחומרים וכתוצאה מתהליכי עבודה. אנו מגדירים שלושה "קווי הגנה". הראשון: מניעת הסיכון/מקור המפגע. השני: מניעה או צמצום; העברת הסכנה מהמקור לאדם. השלישי: שימוש בציוד מגן אישי כ"קו הגנה" אחרון. ביום העיון יסקרו האמצעים, השיטות והציוד המשמשים להגנה אישית ונדון בעקרונות הארגונומיים, הפיזיולוגיים, הרפואיים והכלכליים המנחים אותנו בבחירת ציוד המגן האישי המתאים.

יום העיון מיועד

לקניינים, לממונים על הבטיחות ולחברי ועדות בטיחות העוסקים בפועל בנושא.

נושאי הלימוד

- עלות תאונות עבודה.
- התאמת ציוד המגן בהיבט ארגונומי.
- התאמת ציוד המגן בהיבט רפואי.
- תצוגה.

משך הלימוד: 8 שעות.

35. יום עיון בנושא היבטי בטיחות בסילוק פסולת מעבדתית

במעבדה, כמו בכל תחנת עבודה אחרת, קיימים סיכוני בטיחות רגילים, בנוסף לסיכונים הייחודיים הנובעים מהעבודה עם חומרים מסוכנים (חומ"ס). אחד הסיכונים האופייניים הוא הפסולת הנוצרת בעבודה עם חומ"ס. אלה הם חומרים כימיים או ביולוגיים, אריזות של מוצרים ושברים של כלי עבודה המצויים במעבדה. הפסולת יוצרת מפגעי בטיחות שניתן למנוע אותם, לטפל בהם ולנטרל אותם. ביום העיון, ייסקרו המפגעים השכיחים בפסולת מעבדתית ויוצגו האמצעים לסילוקם.

יום העיון מיועד

לנאמני בטיחות, ללבורנטים במעבדות (כימיות, ביולוגיות, מחקר, בתי חולים ובתי ספר), לממונים על הבטיחות, למנהלים ולמהנדסים ממפעלים וממוסדות שיש בהם מעבדות.

נושאי הלימוד

- סיווג הפסולת.
- סילוק פסולת כימית ופסולת מוצקה.
- סילוק פסולת ביולוגית.
- נוהל לסילוק פסולת מבתי חולים.
- שיטות ואמצעים לאיסוף ולאחסון פסולת.

36. יום עיון בנושא היבטי בטיחות בחומרים מסוכנים

השימוש בחומרים כימיים גדל מדי שנה. מדובר בחומרים טהורים, בתערובות ובתרכובות שונות של מאות אלפי חומרים המוגדרים כמסוכנים. מתוכם, נעשה שימוש יומיומי בכ-2,000 חומרים, אך רק לגבי כ-1,200 חומרים מסוכנים נקבעו בתקנים הבינלאומיים רמות חשיפה מרביות מותרות. כיום אין כמעט מקומות עבודה, עיסוקים או תהליכי עבודה שבהם לא משתמשים בחומרים כימיים המוגדרים כמסוכנים. חומרים כאלה נמצאים גם בבתי המגורים. יום העיון עוסק בהיבטי בטיחות בעבודה עם חומרים כימיים שונים ובמהלכו יוצגו חידושים ועדכונים בנושא.

יום העיון מיועד

לנאמני בטיחות במפעלים ובמוסדות, למנהלי עבודה, לחברי ועדות בטיחות ולעוסקים בבטיחות.

נושאי הלימוד

- חומרים מסוכנים ורעילים - אפיון, סיווג והוראות בטיחות נגזרות.
- חומ"ס - מחלות מקצוע; תמונת מצב.
- סילוק פסולת רעילה בארץ.
- התאמת ציוד מגן אישי.

37. יום עיון בנושא מערכות אוורור בתעשייה

בפקודת הבטיחות בעבודה, סימן ג': אוורור, סעיף 72, נאמר: "אמצעים יעילים ונאותים יינקטו כדי להשיג ולקיים על-ידי מיחזור אוויר צח, אוורור מספיק בכל חדר עבודה, וכדי ליטול, במידה שהדבר מעשי, נזקם של אדים, אבק וזוהמה אחרת העלולים להזיק לבריאותם ומתהווים תוך כדי תהליך או עבודה המבוצעים במפעל".

מטרת יום העיון

להעניק למשתתפים כלים בסיסיים לאיתור ולזיהוי סיכונים בטיחות ומכגעים המחייבים נטרול או מניעה באמצעות מערכת אוורור.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות, למהנדסים, לעובדי תחזוקה ולחברי ועדות בטיחות העוסקים בנושא.

נושאי הלימוד

- זיהוי והערכת מפגעי בטיחות המחייבים שימוש במערכות אוורור.
- יסודות תורת האוורור.
- פתרונות מעשיים בעזרת מערכות אוורור.

38. יום עיון בנושא בריאות וגיהות תעסוקתית

גיהות תעסוקתית היא מדע העוסק בהגנה על העובד, תוך פיקוח על סביבת עבודתו. הגורמים המסוכנים שבהם עוסקת הגיהות סמויים לעתים קרובות, ופגיעתם עלולה להתגלות לאחר תקופת זמן ממושכת מהחשיפה אליהם. כדי להתמודד בהצלחה עם הגורמים הסביבתיים המסוכנים, המצויים בסביבת העבודה או נוצרים כתוצאה ממנה, ולצמצם במידת האפשר את נוכחותם והשפעתם - חייבים להכיר את הסיכונים ולהעריך אותם.

מטרת יום העיון

להכיר את הסיכונים, את השפעתם על הבריאות ואת אמצעי הבקרה הנדרשים, במטרה לפתח מודעות לסיכונים לבריאות בסביבת העבודה.

יום העיון מיועד

לנאמני בטיחות, לחברי ועדות בטיחות, למנהלי עבודה ולעוסקים בבטיחות במפעלים ובמוסדות.

נושאי הלימוד

- רפואה תעסוקתית בישראל.
- השפעתם של חומרים על גוף האדם.
- ניטור סביבתי.
- היבטי בריאות וחוק בנושא רעש.

39. יום עיון בנושא היבטי בטיחות ובריאות בצביעה תעשייתית

בתעשייה מקובלות כיום מספר שיטות צביעה המותאמות לדרישות הייצור, להיקפו או לסוג המוצרים. לכל שיטה יתרונות מבחינת השקעות בצידוד, בתנאי עבודה ובעלויות צביעה. אך, לכל שיטה היבטים וההשלכות שלה על הבריאות והבטיחות של העובדים ובמפעל.

מטרת יום העיון

לפרט את היבטי הבטיחות וההשלכות של בריאות העובד בצביעה.

יום העיון מיועד

למנהדסי ייצור ותחזוקה, למנהלי עבודה ולממונים על הבטיחות.

נושאי הלימוד

- סיכוני הבריאות והבטיחות
- שבצבעים ובמדללים.
- שיטות צביעה - היבטי בטיחות.
- קריטריונים לבחירת פתרונות אוורור.
- צידוד מגן אישי.
- בקרה ופיקוח עצמי.

40. יום עיון בנושא בטיחות בחשמל לנאמני בטיחות שאינם חשמלאים

מטרת יום העיון

להציג בפירוט את סיכוני החשמל ואת השפעתם על העובד.

יום העיון מיועד

לנאמני בטיחות ולחברי ועדות בטיחות.

נושאי הלימוד

- סיכוני חשמל והשפעתם על האדם.
- חוק החשמל - משמעותו,
- היתרים ואיסורים.
- תפקידי מערכות הבטיחות בחשמל.
- נתיכים ומבטחים.
- ממסר פחת.
- שנאי מבדל.
- בידוד כפול.
- הארקות.
- כלי חשמל מיטלטלים.
- תאונות חשמל ולקחייהן.

41. יום עיון בנושא בטיחות בחשמל לעובדי תחזוקה שאינם חשמלאים

מטרת יום העיון
להקנות ידע בנושאי חשמל וסיכוני חשמל הקשורים בעבודות תחזוקה.

יום העיון מיועד
לעובדי תחזוקה.

נושאי הלימוד

- הקשר בין עובד התחזוקה לבין החשמלאי המוסמך.
- חוק החשמל - משמעותו, היתרים ואיסורים.
- תפקידי מערכות הבטיחות בחשמל.
- כלי חשמל מיטלטלים.
- תאונות חשמל ולקחייהן.

42. יום עיון בנושא בטיחות אש לעובדי בתי מלון

מטרת יום העיון
להקנות למשתתפים ידע לגבי סיכוני אש הקיימים בבתי המלון.

יום העיון מיועד
למנהלי תחזוקה, לעובדי תחזוקה, לקציני ביטחון ולממונים על הבטיחות בבתי מלון.

נושאי הלימוד

- מהות האש ומאפייני סיכוני האש בבתי מלון.
- חוקי התכנון והבנייה הרלוונטיים.
- הכנת תכנית בטיחות אש בבתי מלון.
- הקשר בין בית המלון לתחנת הכיבוי.

43. יום עיון בנושא בטיחות במערכות הידראוליות ופנאומטיות בתעשייה

מערכות פנאומטיות והידראוליות מתוחכמות הן כיום שכיחות בתהליכי הייצור המתקדמים. בטיחותן של המערכות היא מרכיב מרכזי בתחזוקה ובאמינות ההפעלה. בשני הסוגים תקינות המערכות ואמינותן הן בסיס לתהליכי ייצור בטוחים. תחזוקת המערכות הללו היא הבסיס לכל תוצאה חיובית או שלילית שלהן, יותר מאשר במערכות אחרות.

מטרת יום העיון

להקנות למשתתפים ידע לגבי סיכונים אפשריים בעבודה עם מערכות פנאומטיות והידראוליות.

שיטות הלימוד

הרצאות, דיונים, המחשה.

יום העיון מיועד

למהנדסים, להנדסאים, לטכנאים ולממונים על הבטיחות, העוסקים בתכנון ציוד הידראולי ופנאומטי ובתחזוקתו.

נושאי הלימוד

- פנאומטיקה ובטיחות בעבודה.
- היבטי בטיחות במערכות אלקטרו-פנאומטיות ואלקטרו-הידראוליות.
- תכנון בטיחותי במערכות תעשייה ורכב.
- תקנים ושיטות בחינה לאבטחת איכותו של המוצר.

44. יום עיון בנושא ארגונומיה בתעשייה

פגיעות שלד-שריר מהוות כשליש מסך כל הפגיעות במקומות עבודה. ניתן למנוע חלק ניכר מהפגיעות הללו ע"י איתור ומניעת גורמי סיכון ארגונומיים, כגון עבודה בתנחות מאולצות או מאמצים סטטיים.

מטרת יום העיון:

- הבנת מהות גורמי סיכון ארגונומיים והשפעתם על בריאות העובדים.
- היכרות עם השיטות המקובלות לזיהוי גורמי סיכון.
- היכרות עם סוגי אמצעים להפחתת גורמי סיכון.

יום העיון מיועד

לחברי הנהלה, למנהלי בטיחות, למנהלי משאבי אנוש.

נושאי הלימוד:

- גורמי סיכון ארגונומיים.
- פגיעות ארגונומיות בתעשייה.
- אמצעים לזיהוי גורמי סיכון: רשימת תיג; סקר ארגונומי.
- אמצעי בקרה להפחתת גורמי סיכון.

שיטת הלימוד

הרצאות, דיונים, המחשה.

45. יום עיון בנושא בטיחות בעיבוד שבבי

מכונות לעיבוד שבבי ותהליכי העיבוד השבבי הם מהשכיחים והנפוצים ביותר בייצור ובעיבוד מתכות וחומרים מוצקים אחרים (פלסטיק, עץ ועוד). הציוד והתהליכים נמצאים בשימוש נרחב גם בסדנאות שירות, בסדנאות תחזוקה ובהכנת דגמים. התהליך מתאפיין בתנועות מכניות רבות, מגוונות ועתירות אנרגיה, בתנועות של כלים חדים ומשוננים, בהעפת שבבים חדים ולוהטים ועוד. כל אלה חושפים את העובדים ואת סביבת העבודה למגוון רחב של סיכונים. הכרת הסיכונים, הדרכים למניעתם וכללי הבטיחות הנכונים בעבודה ימנעו תאונות אלו.

מטרת יום העיון

זיהוי סוגי הסיכונים בתהליכי העיבוד השבבי, דרכים ואמצעים למניעתם והקניית כללי הבטיחות הנכונים לעבודה בטוחה.

שיטת הלימוד

הרצאות, ניתוח אירועים, דיון פתוח.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה, למנהלי עבודה ולמנהלי תחזוקה.

נושאי הלימוד

- תמצית עקרונות תורת השיבוב.
- היבטי בטיחות בתהליכי העיבוד השבבי.
- דרישות החוק לבטיחות במכונות לעיבוד שבבי.
- זיהוי וניתוח הסיכונים בתהליכי עיבוד שבבי שונים (חריטה, כרסום, השחזה, קידוח, ניסור, CNC).

46. יום עיון בנושא בטיחות בתחזוקה ובתפעול דודי קיטור

"כלי לחץ" מוגדר ככלי, מכל, מתקן או מנגנון ובו חלל סגור, המכיל חומר כלשהו תחת לחץ. עם כלי הלחץ האלה נמנים: דודי קיטור, מכלי אוויר או גזים, משהצים המופעלים בקיטור, סירי לחץ וכו'. הטיפול בכלים אלה כרוך בסכנות רבות ושונות שהעיקריות בהן: התפוצצות, לחץ יתר, חימום יתר, התפוצצות גזים, מים בצינורות, פריצת קיטור ותפעול לא נכון. תוצאות התאונות עם כלי לחץ הן על פי רוב חמורות מאוד - מוות, פציעה קשה או נכות כתוצאה מכוויות. הכרת הסיכונים ושמירה על כללי הבטיחות הנכונים ודרכי טיפול נכונות של המפעילים ימנעו תאונות כאלו.

מטרת יום העיון

להקנות ידע בנוגע לסכנות ולטיפול נכון בכלי לחץ, כדי למנוע תאונות עבודה.

שיטות הלימוד

הרצאות, דיונים.

יום העיון מיועד

לעובדי תחזוקה ולמפעילי דודי קיטור.

נושאי הלימוד

- חוקים ותקנות בתפעול דודי קיטור.
- תפעול ותחזוקה של כלי לחץ.
- בדיקת מכלי לחץ וכלי לחץ.
- תכנון ובנייה של כלי לחץ.
- ייצור וחידוש של כלי לחץ.
- תאונות עבודה - לקחים ומסקנות.

47. יום עיון בנושא בטיחות בריתוך אוטוגני ובקשת חשמלית

מטרת יום העיון
להקנות ידע בנושא הריתוך האוטוגני ועבודה נכונה, כדי למנוע תאונות עבודה ומחלות
מקצוע הקשורות בעבודת הריתוך.

שיטת הלימוד
הרצאות, דיון, סרטים.

יום העיון מיועד
לרתיים.

נושאי הלימוד

- סיכויי חשמל אופייניים בריתוך בקשת חשמלית:
  - תיאור מערכת ריתוך.
  - חיבור השנאי או הגנרטור.
  - הארקת השנאי או הגנרטור.
  - סכנת התחשמלות בעבודה עם שנאי במתח של 90 וולט.
- גזים מסוכנים המתהווים בריתוך חשמל:
  - מתקני אורור ושואבי אוויר בעבודת ריתוך חשמלי.
  - סיכויי קרינה בעבודת ריתוך חשמלי.
- תכונות הגזים המשמשים בריתוך אוטוגני.
- סיכונים אופייניים של גזים אצילים המשמשים בריתוך.
- גלילי גזים - אחסון, טלטול, שימוש נכון.
- אביזרים לריתוך אוטוגני.
- רתיעת להבה ומניעתה.
- ציוד מגן אישי.
- סיכויי הצתה והתפוצצויות בעבודות ריתוך ומניעתם.

48. יום עיון בנושא בטיחות לעובדים במכונות השחזה

מטרת יום העיון

להקנות למשתתפים ידע לגבי הסיכונים הקיימים במכונות השחזה לגבי שימוש וטיפול נכונים בציד, כדי למנוע תאונות עבודה.

יום העיון מיועד

לעובדים במכונות השחזה.

שיטת הלימוד

הרצאות, הדגמות, דיונים, סרטים.

נושאי הלימוד

- אבני השחזה: תיאור, תכונות
- והתאמה לעבודה.
- סיכונים בעיבוד.
- מגנים למכונות השחזה.
- סיכוני חשמל.
- הגנת העיניים.
- סרטים ותצוגות ציוד.

49. יום עיון בנושא אמצעים ודרכים למניעת שריפות ממקור חשמלי

קצר חשמלי הוא אחד הגורמים העיקריים לשריפות הגורמות לנזק רב לרכוש ובמקרים רבים גם גובות חיי אדם. נקיטת אמצעי זהירות ובדיקות שגרתיות של רשת החשמל יכולות למנוע נזקים כאלה.

מטרת יום העיון

להציג בפני המשתתפים את חומרתה של בעיית השריפות ממקור חשמלי ולהדריך אותם בנקיטת צעדים למניעתה.

יום העיון מיועד

לחברי הנהלת מפעלים ומוסדות, לממונים על הבטיחות, למהנדסים, להנדסאים, לטכנאים, לחברי ועדות בטיחות ולפעילים בנושאי בטיחות.

שיטות הלימוד

הרצאות, דיונים, סרטים.

נושאי הלימוד

- תקלות חשמל כגורמי שריפה.
- תכנון מערכות למניעת שריפות.
- אמצעי הימלטות.
- מכשירים לגילוי שריפות ולמניעתן.
- תצוגה של ציוד ובקרה והסברים.

50. יום עיון בנושא בטיחות לעובדי מטבח

מטרת יום העיון
להקנות ידע בנושאי בטיחות בעבודות המטבח.

יום העיון מיועד
לעובדי מטבחים בבתי מלון ובמוסדות.

שיטת הלימוד
הרצאות, דיונים, סרטים.

- נושאי הלימוד
- בטיחות בשימוש במכונות מטבח.
  - טלטול ועירום חומרים.
  - תנאים סביבתיים, חום, אזור.
  - בטיחות בשימוש בתנורי גז.
  - סיכני חשמל ומניעתם.
  - ארגונומיה למניעת כאבי גב ופרקים.

51. יום עיון בנושא בטיחות לעובדי תחזוקה בבתי ספר

על עובדי התחזוקה בבתי הספר מוטלת אחריות גדולה. הם מטפלים באופן שגרתי בבעיות - קטנות וגדולות - אשר עלולות לגרום לתאונות קשות. יום העיון נועד ללמד ולהדריך את עובדי התחזוקה בהבנת מוקדי הסיכון בבתי הספר וכיצד יסלקו מפגעים וימנעו תאונות.

מטרת יום העיון
להקנות ידע על מוקדי הסיכון בבתי הספר, כדי לבצע פעולות לסיכולם.

יום העיון מיועד
לעובדי תחזוקה בבתי ספר.

שיטת הלימוד
הרצאות, דיונים, סרטים.

- נושאי הלימוד
- יסודות תורת הבטיחות.
  - בטיחות בעבודה יומיומית של עובד התחזוקה: חשמל, אינסטלציה, ביוב.
  - חומרים מסוכנים.
  - איתור מפגעי בטיחות בבתי ספר.

52. יום עיון בנושא השפעת האקלים על בריאותו של העובד

האקלים הוא אחד הגורמים הסביבתיים המשפיעים מאוד על התנהגות העובדים במקום העבודה. במקומות עבודה רבים, שבהם שוררות רמות קיצוניות של חום, קור ולחות, מהווים התנאים הסביבתיים מרכיב משמעותי בהתרחשות תאונות עבודה ובמחלות.

מטרת יום העיון

יום העיון מיועד להקנות ידע בדבר השפעת האקלים על בריאותו של העובד, בזמן עבודתו, בתנאים רגילים ויוצאי דופן; ללמד מהם תנאי האקלים הרצויים במקומות העבודה השונים ולהגביר את המודעות לדרכים לביטול ולמיתון השפעתו השלילית של האקלים על העובד.

יום העיון מיועד

להנהלות מפעלים, לממונים על הבטיחות, לנאמני בטיחות, לעובדים בתעשייה, בחקלאות ובבניין.

שיטות הלימוד

הרצאות, דיונים, סרטים.

נושאי הלימוד

- איכות האוויר וכמותו לפי תקנים והמלצות מדעיות.
- האקלים כגורם בעל חשיבות בסביבת העבודה של האדם.
- היבטים רפואיים-תעסוקתיים.
- היבטים הנדסיים.
- סרט בנושא ודיון בהשתתפות מומחים.

53. יום עיון בנושא בטיחות בתפעול מחסנים

הצורך בהכשרת עובדי מחסן מיומנים בעלי רמה מקצועית נאותה גובר כיום, בעקבות הגידול בהיקף המחסנים ובמגוון הפריטים המאוחסנים בהם - במגמה לסייע להנהלות המפעלים לתפעל את המחסנים בצורה בטוחה ויעילה. תקנות ארגון הפיקוח על העבודה קובעות ש"המחזיק במקום עבודה ידריך את העובדים... בעניין ההיבטים הקשורים בהגנה מפני סיכונים"...

מטרת יום העיון

להגביר את המודעות בקרב עובדי מחסנים ולהקנות להם ידע בתחום הבטיחות, תוך התנסות והדרכה באמצעות מחשב.

יום העיון מיועד

למנהלי מחסנים, למחסנאים ראשיים, לנאמני בטיחות ולעובדי מחסנים במפעלים ובמוסדות.

נושאי הלימוד

- היבטי בטיחות בתפעול מחסן.
- אחסון, טלטול ושינוע במחסנים.
- בטיחות אש והצלה במחסנים.
- סרטים בנושאי בטיחות.
- התמודדות (אישית) באמצעות מחשב עם אירועים מסביבת עבודתו של המשתלם.

54. יום עיון בנושא מתקני ואביזרי הרמה

בסעיפים 72, 80 בפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), נקבע: (72) "אין להשתמש בשרשרת, מחבר או באביזרי הרמה, אלא אם הם ממבנה טוב, מחומר בריא, מחוזק מספיק וללא פגם גלוי". והם צריכים להיבדק ביסודיות ע"י בודק מוסמך לפחות אחת ל-6 חודשים וכו'.

(80) "מכונת הרמה על כל חלקיה תהיה ממבנה טוב, מחומר בריא, מחוזק מספיק וללא פגם גלוי, ותקויים כראוי". והם ייבדקו ביסודיות על ידי בודק מוסמך לפחות אחת ל-14 חודשים.

יום העיון יעסוק במתקני הרמה ואביזרי הרמה לסוגיהם, השימוש הבטוח בהם והכרת מגבלות השימוש והתנאים לפסילה.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות, לאנשי בטיחות, לעגורנאים, לאתתים ולמנהלי תחזוקה.

נושאי הלימוד

- הכרת מתקנים ואביזרי הרמה נפוצים ובטיחות הפעלתם.
- חוקים ותקנות בבטיחות הנוגעים למתקני הרמה נפוצים.

55. יום עיון בנושא בטיחות השימוש במכשור מעבדתי

השימוש במכשור מעבדתי במעבדות הכימיות, הפיזיקליות, הביולוגיות והרפואיות גדל, אך היבטי הבטיחות בנושא זה זרים עדיין למרבית עובדיהן. מצב זה טומן בחובו סכנות. יום העיון נועד להשלים את פערי הידע.

יום העיון מיועד

לנאמני בטיחות, ללברנטים במעבדות כימיות וביולוגיות, למחקר, לבתי חולים ולבתי ספר, לממונים על הבטיחות, למנהלים ולמהנדסים ממפעלים וממוסדות שיש בהם מעבדות.

נושאי הלימוד

- בטיחות במבנה ובשימוש במנדפים.
- מכשור מעבדתי.
- זכוכית מעבדתית.
- מתקני עיקור וחיטוי.
- ציוד רדיואקטיבי.

56. יום עיון בנושא בטיחות במערכות ביוב

עובדים במערכות ביוב ובמכוני שאיבה חשופים לסיכוני בטיחות ולמפגעים רבים. חשוב שהם יעודכנו במידע חדש בתחום הבטיחות וירעננו את הידע הקיים אצלם. יום העיון יוקדש לחידושים ולרענון בנושאים רלוונטיים.

יום העיון מיועד

לנאמני בטיחות, לעובדים במערכות ביוב ומכוני שאיבה, ולבעלי תפקידים אחרים מתחום מערך הבטיחות במפעלים.

נושאי הלימוד

- חוקים ותקנות העוסקים בעבודות ביוב.
- אחריות פלילית ואזרחית.
- ציוד ואביזרים לעבודות ביוב.
- היבטי בריאות וארגונומיה.
- שיטות חדשניות לדיפון תעלות וחפירות.

57. יום עיון לרענון נושאי בטיחות לממונים על פיצוצים ולעוסקים בחומרי נפץ

בשיתוף עם אגף הפיקוח על העבודה, במשרד העבודה והרווחה.

מטרות יום העיון

- לעדכן ולרענן את הידע בתקנות ובחוקים החדשים.
- ליידע את המפוצץ בדבר הסיכונים בעבודתו.

יום העיון מיועד

לממונים על פיצוצים ולעוסקים בחומרי נפץ.

נושאי הלימוד

בכל שנה נבחרת תכנית לימודים המתפרסמת בקרב המפוצצים.

ההשתתפות ביום העיון מזכה בהארכת תוקפה של תעודת ממונה על פיצוצים, בנוסף לביצוע בדיקות רפואיות לחומרי נפץ. מפוצץ שהוא גם ממונה על הבטיחות בעבודה יקבל אישור ליום כשירות.

58. יום עיון בנושא חידושים בבטיחות באתרי בנייה ובנייה הנדסית

בשיתוף עם אגף הפיקוח על העבודה, במשרד העבודה והרווחה.

מטרת יום העיון

לסייע למנהלי העבודה באתרים במילוי תפקידיהם בתחום הבטיחות.

יום העיון מיועד

למנהלי עבודה בבנייה ובבנייה הנדסית, הרשומים באגף הפיקוח על העבודה במשרד העבודה והרווחה.

נושאי הלימוד

- שינויים בתקנות הבטיחות בעבודה
- אחריות באתרי בנייה.
- (עבודות בנייה).
- בטיחות בעבודת קונסטרוקציה
- פיגומים.
- ממתכת.
- חידושים בתקנות הסמכת עגורנאים.
- ניתוח תאונות ודיון.

למשתתפים ביום העיון, הזכאים לכך, יונפק אישור חתום מטעם אגף הפיקוח על העבודה.

59. יום עיון בנושא בטיחות בעבודה בגורמים ביולוגיים - סיכונים ומניעה

מטרת יום העיון

להכיר את הסיכונים הביולוגיים והדרכים לניטורם.

יום העיון מיועד

לעובדים במעבדות, בבתי חולים ובקופות החולים, לאחיות, לעובדי בנק הדם, למעבדות מחקר וביוטכנולוגיה.

נושאי הלימוד

- היסטוריה וסטטיסטיקות של
- הידבקות במעבדות.
- דרכי הדבקה במעבדות.
- אירוסולים מידבקים.
- חיות מעבדה והדבקות.
- נגיפים מסרטנים.
- נגיפים אטיים (כולל לא קונבנציונליים).
- סיכונים בעבודה עם דם ומוצריו.
- נוהלי עבודה וכללי בטיחות ייחודיים.
- ציוד מגן ומנדפים ביולוגיים -
- תפעול, בדיקה ואישורים.
- רמות בטיחות של מעבדות (1-4).
- סילוק פסולת ביולוגית, חיטוי ועיקור.
- טיפול בתקריות וחיסולן.
- הערכת סיכונים.

60. יום עיון בנושא היבטי בטיחות וגיהות בעבודה מול מרקע

מטרת יום העיון

להקנות לעובדי מחשב ולעובדי משרד כלים ישימים להפחתת גורמי סיכון לפגיעות שלד-שריר בעבודה, לרבות ארגון וסידור עבודה, תרגול משחרר ועוד.

יום העיון מיועד

לעובדים בישיבה מול מחשב או מול קהל.

נושאי הלימוד

- עבודה בישיבה - עבודה קשה : השפעות בריאותיות על הגב והפרקים.
- עבודה בריאה מול מחשב.
- סידור נכון של עמדת עבודה.
- הרגלי עבודה בריאים מול מחשב.

61. יום עיון בנושא עבודה בגובה

יום העיון מיועד

לעובדים הנדרשים לבצע עבודות בגובה.

נושאי הלימוד

- חוקים, תקנות ותקנים.
- במות ניידות.
- סולמות.

62. יום עיון בנושא שינה, עייפות ומעורבות בתאונות עבודה

בשיתוף המכון הארצי לבריאות תעסוקתית וסביבתית.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה ולנאמני בטיחות.

נושאי הלימוד

- הפרעות שינה - אבחון וטיפול.
- ישנוניות יתר ביום ומעורבות בתאונות עבודה ובתאונות דרכים.
- שחיקה נפשית והפרעות שינה.
- עבודה במשמרות, ישנוניות ותפקוד.
- ההיגינה של השינה.

63. יום עיון בנושא חשיבה בטיחותית

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה ולנאמני בטיחות.

נושאי הלימוד

- תפיסה חדשנית של מעורבות העובד המיומן והמקצועי בתאונות עבודה.
- היסוד החשיבתי-תנועתי בהתנהגות העובד.
- "נורמת הבטיחות" כתרבות מפעלית.
- ניתוח ארועים ודוגמאות מעולם העבודה.

64. יום עיון בנושא טיפול וסילוק פסולת חומ"ס

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה ולנאמני בטיחות.

נושאי הלימוד

- מבוא.
- הגדרת פסולת חומ"ס.
- טיפולים להסרת הסיכון/הרעילות.
- טיפולים לכליאת הפסולת.
- יתרונות וחסרונות של השיטה.
- האתר הארצי לפסולת מסוכנת ברמת חובב.

65. יום עיון בנושא תאורה נכונה

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה ולנאמני בטיחות.

נושאי הלימוד

- גופי תאורה.
- חקיקה ותקינה ישראלית ובינלאומית
- היבטים בתכנון.

66. יום עיון בנושא התנסות בכיתת רעש

מקום ההתכנסות: מגדלי הים התיכון, בת ים.

יום העיון מיועד
לעובדים במפעלים ובארגונים.

נושאי הלימוד

- סקירה תיאורטית.
- מערכת השמע.
- השפעת הרעש על מערכת השמע.
- סוגי ציוד מגן אישי ומנגנוני פעולתם.
- פגיעה במערכת השמע והשפעתה על חיי העבודה של הנפגע.
- שיטות לבליעת רעש ולהנחתתו.
- עבודה עם אוויר דחוס.

מספר המקומות מוגבל ל-30 משתתפים.

67. יום עיון בנושא סיכוני קרינה מייננת, קרינה בלתי מייננת ולייזר

מטרת יום העיון
להציג בפני המשתתפים מושגים בסיסיים בנושאי קרינה ועקרונות מפניה.

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- ספקטרום הקרינה האלקטרומגנטית ותכונותיה.
- מנגנוני אינטראקציה בין קרינה אלקטרומגנטית וגוף האדם.
- קריטריון לקרינה מייננת ובלתי מייננת.
- סיכוני הקרינה הבלתי מייננת, רמות חשיפה מותרות ואמצעי הגנה.
- קרינת הלייזר - סיכונים, רמות חשיפה ואמצעי הגנה.

68. יום עיון בנושא דרישות המשרד לאיכות הסביבה ממפעלים

מטרת יום העיון

להצביע ולהציג את דרישות המשרד לאיכות הסביבה מהמפעלים הקשורים לאיכות הסביבה.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- חשיבות הנושא, תפקידי המשרד לאיכות הסביבה.
- מניעת זיהום אוויר וריחות.
- מניעת זיהום מים וקרקע.
- הטיפול בחומרים מסוכנים.
- חוק רישוי עסקים.
- מניעת מפגעי רעש.
- דיון.

69. יום עיון בנושא עקרונות ליישום גיליונות בטיחות במפעל

מטרת יום העיון

להדריך את המשתתפים בדרכים לשילוב גיליונות הבטיחות בעבודה, באופן שיהיה ברור ומוכן לכל העובדים.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- התקנה העוסקת בגיליונות בטיחות.
- כרטסת חומרים מסוכנים - פיקוד העורף.
- בניית דפי מידע לעובדים על בסיס גיליונות הבטיחות.
- החקיקה בעולם.
- פרויקט בינלאומי של גיליונות עבודה של ILO.
- השימוש באינטרנט.

70. יום עיון בנושא שילוב שיקולי בטיחות בתכנון מחסנים

מטרת יום העיון

ללמד עקרונות בסיסיים בתכנון מחסן בטיחותי.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- עקרונות תכנון מחסנים.
- תאונות עבודה אופייניות במחסנים.
- הכנת תכנית בטיחות למחסן.
- הצגה וניתוח אירועי תאונות במחסנים.

71. יום עיון בנושא שילוב בטיחות וגיהות ברוח חוק החשמל

מטרת יום העיון

להצביע על היבטי בטיחות וגיהות הנובעים מחוק החשמל.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- הארקות ואמצעי הגנה בפני חשמול במתח נמוך ובמתח גבוה.
- לוחות חשמל, העמסה, הגנה של מוליכים מבודדים וכבלים במתח נמוך.
- בטיחות בעבודה (חשמל) ועבודה במתקני חשמל חיים.
- גנרטורים ומערכות אל-פסק סטטיות.
- גיהות בחשמל.

72. יום עיון בנושא הכרת שיטת "ניתוח סיכונים" (HAZOP)

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- הכרת השיטות לניתוח כשלים ותהליכים.
- יסודות שיטת HAZOP.
- עקרונות להפעלת צוות HAZOP.
- הפקת לקחים ומסקנות מעבודת הצוות.
- תרגול בצוותים.

73. יום עיון בנושא הכרת ציוד מגן אישי - עקרונות להתאמה ולבחירה

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- סוגי ציוד מגן אישי וכללי.
- טכניקות לבחירת ציוד מגן אישי באמצעות:
  - ניתוח בטיחותי של העיסוק
  - גיליונות סיכונים
  - חוקים ותקנות.

74. יום עיון בנושא ביטוח נפגעי תאונות עבודה

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- תאונות עבודה.
- מחלות מקצוע.
- קביעת דרגת נכות בוועדות רפואיות (כולל החמרת המצב).
- חידושים בחקיקה.
- טיפול רפואי, דמי פגיעה, תנאי זכאות לגמלת נכות.
- דיון עם המשתתפים.

75. יום עיון בנושא היערכות המפעל למצבי חירום בתקריות חומ"ס

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- ביצוע הערכת סיכונים.
- בניית תרחישים.
- הקמה והכשרה של צוות חירום.
- ארגון ציוד מתאים.
- קשר עם הרשויות.

76. יום עיון בנושא היבטי סביבה, בטיחות וגיהות בטיפול בשפכי תעשייה

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- חשיבות הנושא בשלושה היבטים: בטיחות, גיהות ואיכות הסביבה.
- שפכים.
- דרישות החוק.
- עקרונות ומדדי איכות בטיפול בשפכים.
- טיפול בשפכים תעשייתיים - דוגמאות למתקני טיפול קדם.
- סיכונים סביבתיים וסיכוני בטיחות וגיהות בטיפול בשפכים. תיאור תאונות בארץ ובעולם.
- PPP - מניעת זיהום משתלמת: מיחזור, שימוש חוזר במים, שימוש בתוצרים (בוצה, קולחים). דוגמאות מהארץ ומהעולם.

77. יום עיון בנושא בטיחות בעבודה עם מכונות

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- סוגי מכונות ועקרונות המיגון.
- תהליך זיהוי סיכונים במכונה.
- ארגון תחנת עבודה.
- חוקים, תקנות ותקנים.

78. יום עיון בנושא מודל לקידום הבריאות והבטיחות במפעל

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- הצגת המודל.
- יישום המודל במקומות עבודה שונים.
- תכנית התערבות להגברת אחוז המשתמשים במגני אוזניים מבין העובדים החשופים לרעש.
- תכנית התערבות בנושא הנדסת אנוש ובריאות הגב במקום העבודה.

79. יום עיון בנושא בטיחות בחקלאות - עבודה בגובה

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- עדכונים בתחיקה.
- אמצעים לעבודה בגובה.
- כלים ממוכנים.
- תאונות ולקחן.

80. יום עיון בנושא רפואה תעסוקתית

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- מבוא לרפואה תעסוקתית.
- הקשר בין המרפאות התעסוקתיות למפעלים (תיאום ציפיות ודרכי עבודה).
- מחלות ריאה, מחלות עור וכאבי גב תחתון על רקע תעסוקתי.
- היבטים רפואיים תעסוקתיים של מחלות מקצוע ותאונות עבודה.
- חזרה לעבודה לאחר אירוע לב.

81. יום עיון בנושא היבטים משפטיים בעבודת הממונה - הזכות לאי-הפללה עצמית

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- חובת הדיווח של הממונה והזכות לאי-הפללה עצמית.
- ההבדל בין זכות השתיקה, הזכות לאי-הפללה עצמית ודיני החסינות.
- תפקודו של הממונה לאור ההתפתחויות האחרונות בפסיקה.
- פרויקט המדריך המשפטי הממוחשב ליישום הוראות דיני הבטיחות והגיהות בארגונים.

82. יום עיון בנושא היבטים ארגונומיים בשיפור סביבת העובד

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- הנדסת אנוש.
- הערכת גורמי סיכון להתפתחות עומסים גופניים (Risk Assessment).
- ניתוח תפקידים עפ"י חשיבות, שכיחות וסדר פעולות (Task Analysis).
- היבטים ארגונומיים בעבודה משרדית מול מחשב.
- היבטים ארגונומיים בתעשייה.
- עקרונות ביו-מכניים לתכנון עמדות עבודה ומוצרים.
- עיצוב ארגונומי של סביבת העבודה המשנית (Work place Design).
- סקר סיכונים ארגונומי במפעל.
- הכרת אביזרים ארגונומיים לשיפור סביבת העבודה.

83. יום עיון בנושא חידושים ועדכונים בבטיחות אש

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- עדכונים בתקינה הישראלית.
- עדכונים בתקינה האמריקאית NFPA.
- היערכות להתראה מוקדמת מאוד.

84. יום עיון בנושא תפיסת תרבות הבטיחות בארגון והקניית כלים לשינוי תרבותי בארגון

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- תהליכי למידה, עיצוב התנהגות ורכישת הרגלים ככלי להבנת תפיסת הבטיחות בארגון.
- דרכים לרתימת הארגון למחויבות לבטיחות.
- סגנון התמודדות אישי בניהול הבטיחות בארגון.
- צעדים לשינוי תרבות הבטיחות בארגון.

85. יום עיון בנושא מבוא ליישום במ"ה (בטיחות מבוססת התנהגות) למניעת תאונות

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- עקרונות השיטה: סקירת יישומים בארגונים שונים (דו פונט ועוד).
- זיהוי הבדלים בין בטיחות קונוונציונלית לתכנית מבוססת התנהגות.
- מתי ניתן ליישם תכנית במ"ה בארגון.
- זיהוי התנהגויות בטוחות ובלתי בטוחות.
- זיהוי "פעולות נעלמות" וטיפול בסימפטום.
- "חניכה" לעומת "ענישה".
- הקניית כלים למערכת דיווח תצפיות בטיחות.

86. יום עיון בנושא התמודדות עם "לחצים בעבודה"

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- לחץ נפשי בעבודה והגורם האנושי בתאונות.
- הלחצים שאיתם מתמודד הממונה / הנאמן / העובד.
- למידה ותרגול של שיטות להרפיה והירגעות להפחתת לחץ.
- איתור כלים אישיים להתמודדות עם מצבי לחץ נפשי בעבודה.
- דרכים לוויסות לחצים.

87. יום עיון לאחראי בטיחות לשינוע חומ"ס

מטרת יום העיון

שיפור ידיעותיו של בעל תפקיד "אחראי לבטיחות שינוע חומ"ס" בתחומי העיסוק הנוגעים לתפקידו.

יום העיון מיועד

לבוגרי קורס אחראי בטיחות לשינוע חומ"ס.

נושאי הלימוד

- עדכונים בחקיקה.
- קשירת מטענים.
- אחריות משפטית.
- נהלים והנחיות.
- נושאים נוספים (לפי הצורך).

88. יום עיון בנושא היבטים משפטיים בניהול סיכונים

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- משפט פלילי - מושגי יסוד.
- עבירות פליליות הקשורות לתחום הבטיחות בעבודה.
- תיאור שלב החקירה הפלילית והשפעותיה על מנהלי המפעל ועובדיו.
- חמרת החוק והפסיקה בתחום הפלילי, שחלה בשנים האחרונות על עבירות בטיחות בעבודה.
- התמודדות עם הסיכונים הפליליים בתחום הבטיחות בעבודה - מיפוי הסיכונים וצמצום החשיפה אליהם.

89. יום עיון בנושא דרכים להשפעה על קידום הבטיחות בארגון

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- אקלים הבטיחות והשפעתו בפועל.
- כיצד ניתן לחדש ולרענן מסרים בתחום הבטיחות.
- תכנון הצעד הראשון להגברת המחויבות הפנימית לבטיחות.
- תרגול שיטות למתן משוב בטיחות מוצלח לעובד (חונכות).

90. יום עיון בנושא הדגשים בניהול הבטיחות בחשמל

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- הדגשים למעקב אחר מערכת החשמל במפעל / בארגון.
- בדיקות תקופתיות, למערכת החשמל במפעלים (בדיקות תרמוגרפיות, בדיקות תקינות הארקה על פי תקנה 78 (ב') ועוד).
- סוגי רישיונות החשמל והתנאים לקבלתם.
- חוקי החשמל בהיבט הבטיחות. ריכוז אמצעי ההגנה מפני התחשמלות ועקרון פעולתם (הארקה, משגוחן וממסר פחת).
- מכשירי מדידה מקובלים בשימוש בודקים מוסמכים.

91. יום עיון בנושא יחסי גומלין בין בטיחות לאיכות

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- בטיחות ואיכות כגורמים עסקיים ותחרותיים.
- יחסי הגומלין בין בטיחות לאיכות.
- שיטות מחקר וניתוח - מושגי יסוד, מודלים קיימים, ניתוח תוצאות.
- תרגול (מילוי שאלונים וניתוחם).

92. יום עיון בנושא מדידה ושיפור של אקלים הבטיחות בארגון

(עפ"י מחקרים של מרכז המחקר לבטיחות בעבודה והנדסת אנוש, הטכניון)

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- אקלים ארגוני ואקלים בטיחות.
- עקרונות וכלים של מדידת אקלים בטיחות.
- פרויקט התערבות ארגונית לשיפור אקלים.
- שילוב של אקלים בטיחות וניהול איכות.

93. יום עיון בנושא יצירתיות וחדשנות בניהול הבטיחות במפעל

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- עקרונות החשיבה היצירתית בפתרון בעיות.
- דפוסי חשיבה ויצירתיות.
- שיטות להפקת רעיונות.
- מנעולים ומפתחות לשיפור החשיבה.
- שרשרת היוזמות - תנאים ליצירתיות בארגון.
- "רב-רעיון" - מנגנונים לעידוד החדשנות בארגון.

94. יום עיון בנושא ניהול איכות הסביבה - השלכות על נושאי בטיחות

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- התפתחות נושאי איכות הסביבה.
- הקמתו של UNEP - הארגון של האו"ם להגנה על הסביבה.
- עקרונות איכות הסביבה במפעל (מערכת סגורה ככל האפשר, שאינה פוגעת / משפיעה על הסביבה).
- "אמנת מונטריאול" להגנת שכבת האוזון סביב כדור הארץ. שכבת האוזון - כיצד היא נוצרת, פועלת, נהרסת, וכיצד אפשר לשמור עליה.
- "אמנת קיוטו" למניעת היווצרות אפקט החממה סביב כדור הארץ. שכבת החממה - כיצד היא נוצרת, פועלת וכיצד מקטינים אותה.
- הדמיון והקשר בין תקן הבטיחות ISO 18001 לבין התקן לאיכות הסביבה ISO 14001.
- הצעות ליישום במפעל. רעיונות ו"טיפים" לטיפול בחומרים מסוכנים ובפסולת מסוכנת.

95. יום עיון בנושא מערכות לניהול הבטיחות והבריאות בארגון - מארזי הדרכה

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה ממפעלים שקיבלו או אמורים לקבל הסמכה לתקן 18001 או למנחה ILO OSH-2001.

נושאי הלימוד:

- ערכת מסמך מדיניות ניהול בטיחות ובריאות בתעסוקה.
- כתיבת נהלים לניהול בטיחות ובריאות בתעסוקה.
- ביצוע הערכת סיכונים בתחום בטיחות ובריאות.
- ביצוע מבדקים בתחום הבטיחות; ניתוח תחנות עבודה (JSA).
- הצגת 5 מארזי הדרכה שהוכנו ע"י המוסד לבטיחות ולגיהות במימון 'הפעולה המונעת'. (המארזים אמורים לשמש ככלי עזר להטמעת נושאי המארזים במפעל).

96. יום עיון בנושא הגורם האנושי בעבודה

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- התמודדות במצבי לחץ ומנגנוני הגנה.
- קבלת החלטות בתנאי אי-ודאות.
- הקשרים החברתיים והשפעתם על קבלת החלטות.
- הנדסת אנוש - הממשק בין אדם למכונה.
- הקשר בין הגוף והנפש.

97. יום עיון בנושא מודל של הצלחה לבנייה וניהול של מחסן חומ"ס

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד עיקריים:

- חוקים, תקנות ותקנים לבניית מחסן חומ"ס ואחסון חומ"ס.
- שילוב שיקולי בטיחות בתכנון מחסן חומ"ס.
- סיור מודרך במחסן.

98. יום עיון בנושא עבודת הבודק המוסמך

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- פענוח תסקירי בדיקות.
- דרכי פעולה בעקבות דוח הבודק
- היכרות עם עבודת הבודק המוסמך.
- הקניית כלים להבנת -
- הציפיות מהבדיקה
- ביקורת על עבודת הבודק (האם ביצע את כל המהלכים הדרושים).

99. יום עיון בנושא אסטרטגיה של הערכת חשיפה במקומות עבודה

(מבוסס על טיוטת תקן בנושא זה).

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- מבנה התקן.
- היערכות מקום העבודה והגורמים המקצועיים.
- יישום האסטרטגיה.

100. יום עיון בנושא היבטים משפטיים בעבודת הממונה על הבטיחות

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- המשפט הפלילי והמשפט האזרחי.
- חקירה פלילית וחקירת עומק - מטרת, שיטות, הרצוי והמצוי.
- היסוד הנפשי בעבודה - פיזיות ורשלנות.

101. יום עיון בנושא עבודה עם קבלנים

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- הגדרות: מזמין העבודה / מבצע הבנייה / קבלן ראשי וחשיבות ההגדרות.
- מתי חייבים לדרוש מהקבלן למנות מנהל עבודה.
- הסדרי הבטיחות הנדרשים בהכנסת קבלן לעבודה.
- "עשה ואל תעשה" בעבודה מול קבלנים או: איך להזמין קבלן עבודה ולצאת מזה בשלום.

102. יום עיון בנושא איכות סביבה תוך-מבנית Indoor Environmental Quality - IEQ

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- איכות האוויר.
- תנאים אקלימיים סביבתיים.
- מכשירי מדידה לבדיקת האיכות.
- עקרונות לביצוע סקר גיהות.

103. יום עיון בנושא אכיפה ידידותית של תקנות בטיחות

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- רקע: תקנות בטיחות בקבלת החלטות.
- עקרון האכיפה הידידותית / אכיפה ידידותית ממוקדת.
- עקרונות אכיפה הדדית בסביבות עם "נראות" (Visual) נמוכה.
- תכנית עבודה מומלצת ליישום אכיפה ידידותית במפעל / בארגון.
- עקרונות לזיהוי סיכונים בעמדות העבודה על פי שיטות JSA ו-SAATY.
- תוצאות מסביבות עבודה שונות שבהן מתקיים הפרויקט.
- התנסות מעשית: הגדרת עמדות עבודה במפעל המתאימות לאכיפה ידידותית.

104. יום עיון בנושא הכנת "גיליונות סיכונים" לעובדים

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- הגדרת בעל מקצוע.
- סיכוני תאונות ודרכי מניעתם.
- סיכונים פיזיקליים, כימיים וביולוגיים.
- סיכונים ארגומיים, פסיכולוגיים וחברתיים.
- התאמת אמצעי המניעה וציוד המגן לסיכונים העיקריים.
- אופן הכנת גיליון הסיכונים (תרגיל מונחה).

105. יום עיון בנושא היבטים ארגונומיים לשיפור הבטיחות במפעל

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- מבוא לארגונומיה.
- משמעות "מחלות מצטברות".
- איתור גורמי סיכון ארגונומיים.
- שיפורים ארגונומיים בעמדות ייצור - תכנון כלי עבודה ידניים.
- תכנית פעולה ליישום ארגונומיה במפעלים.

106. יום עיון בנושא שיטות ואמצעים להטמעת הבטיחות בארגון

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- סקירת מערכות הניהול בארגון.
- 101 טיפים ל"ניצול" מערכות הניהול לטובת הבטיחות.
- סיעור מוחות - העלאת בעיות ומתן פתרונות ע"י המשתתפים.

107. יום עיון בנושא סוגיות נבחרות בניהול הבטיחות בארגון

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- היבטי בטיחות, גיהות ואיכות סביבה בניהול חברות "מיקור חוץ" בארגון.
- היבטי בטיחות בתהליכי רכש בארגון.
- ניהול בטיחות, כולל היבטים בניהול מתקדם.
- הערכת סיכונים ככלי לניהול הבטיחות בארגון.

108. יום עיון בנושא היבטי בטיחות בעבודות בנייה ושיפוצים במפעל

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- מבוא כללי והיערכות לקראת ביצוע הפרויקט.
- הדרכת קבלנים בתחומי הבטיחות במפעל.
- היערכות לוגיסטית.
- גורמי סיכוני חשמל, פיגומים, חפירות.

109. יום עיון בנושא בטיחות בשימוש בלייזר

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- עקרונות הלייזר וחלקיו העיקריים.
- מנגנוני נזק בחשיפה לאלומת הלייזר.
- תקנים לבטיחות בלייזר.
- נהלים ואמצעי הגנה.

110. יום עיון בנושא בטיחות אש - חידושים ומערכות

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- חידושים בתקינה.
- פתרונות יצירתיים.
- אמצעי מילוט ובטיחות אש חדשים.
- שילוב מערכות בטיחות אש.
- הקשר עם גורמי החירום.

111. יום עיון בנושא השלכות חוק רישוי עסקים על עבודת הממונה

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- הרקע המשפטי והמינהלי לחוק.
- אחריות גורמים מאשרים וגורמים בודקים (נזיקית ופלילית).
- הליך הוצאת רישיון עסק.
- אכיפת החוק.
- רישוי עסקים בראי הפסיקה.

112. יום עיון בנושא רענון למדריכי עבודה בגובה

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- חזרה על נושאי הלימוד ותרגולים -
- הוראות בטיחות.
- סולמות.
- גגות שטוחים ושכירים.
- מבנה מתכת.
- משטחי עבודה.
- במה מתרוממת נידת וסל להרמת אדם.
- מערכות אבטחה וירידה בחלל מוקף.

113. יום עיון בנושא האחריות המשפטית לבטיחות - יישום הלכה למעשה

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- סריקה וסקירה של חקיקת הבטיחות בישראל.
- מקורות משפטיים אחרים ליישום חובת הבטיחות בכלל ובטיחות בתעסוקה בפרט.
- החובה החוקית וההלכה הפסוקה בהגנת מכונות.
- כיצד לזהות ולהתמודד עם "סיכון משפטי" ביישום חובת הבטיחות.

114. יום עיון בנושא כתיבה טכנית לממונים על הבטיחות

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- יסודות הכתיבה הטכנית.
- כתיבת מכתב, נוהל עבודה, הוראות הפעלה, כיצד לעשות זאת באופן אפקטיבי.
- יצירת תבניות מסמכים - דוחות, טפסים.
- העברת מסר אפקטיבי במכתב.
- כתיבת מכתב תלונה למנהל.
- כתיבת מכתב על עברה בטיחותית.
- תיאור אירוע - עובדות ופרשנות, וההבדל ביניהם.

115. יום עיון בנושא תחומי בטיחות החייבים בבדיקות של מעבדות חיצוניות

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- הסמכת מעבדות.
- נקודות מפתח בעבודה עם מעבדה.
- נושאים בהם הממונה על הבטיחות נעזר בתוצאות בדיקת המעבדה.

116. יום עיון בנושא גיליון בטיחות (MSDS) כאמצעי לעבודה בטוחה בחומרים מסוכנים

יום העיון מיועד לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- גיליון הבטיחות - הכרה של סעיפי התקנה.
- הגיליון ככלי לשימוש בשלבי עבודה שונים (שינוע, אחסון, ייצור, אריזה).
- מקורות מידע באינטרנט ותרגום שפת הגיליון למשתמשים.
- גיליון הבטיחות והדרכת עובדים.

117. יום עיון בנושא ניהול ידע בבטיחות

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- דרישות החוק, נהלי הבטיחות והוראות הבטיחות.
- רכש.
- הדרכות.
- תאונות עבודה, אירועי בטיחות, לקחים ו"פתרונות טובים".
- בסיסי מידע של גורמי סיכון, גיליונות בטיחות, סיכונים כימיים וכד'.

118. יום עיון בנושא שימוש בטכניקות של גישור לפתרון קונפליקטים בעבודת הממונה על הבטיחות

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- כלים וטכניקות לגישור.
- פתרון קונפליקטים הקשורים לעבודת הממונה על הבטיחות עם ההנהלה, עם העובדים ועם הרשויות.

119. יום עיון בנושא עקרונות להעסקה והפעלה של קבלנים - היבטי הבטיחות

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- החובה החוקית לבטיחות עובדי קבלן.
- גישה ניהולית להבטחת העמידה בחובת האחריות לבטיחות עובדי קבלן.
- הצגת מתווה הבטיחות לקבלנים והגישה הנכונה ליישום.
- בטיחות באירועים המוניים.
- בטיחות בתעבורה יבשתית.

120. יום עיון בנושא הכרת תקנים חדשים בבטיחות

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- הכרת ת"י 5688 (חלקים 1 ו-2) לניהול בטיחות באירועים המוניים.
- הכרת ת"י 9301 (ו'9302) לאיכות ולבטיחות בתעבורה יבשתית.

121. סיור מקצועי

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

1. מכל אזור לימודים ייצא סיור מקצועי למפעל אחר.
2. הנרשמים לסיורי הבטיחות יקבלו הודעה נפרדת בדבר פרטי הסיור.

122. יום עיון ייעודי לממונים על הבטיחות ברשויות המקומיות

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

123. יום עיון בנושא היבטים משפטיים בעבודת הממונה על הבטיחות

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- חשיבותו של הממונה על הבטיחות.
- חידושי פסיקה וחקיקה.
- פסקי דין בבטיחות.
- חובות המעביד והעובד.

124. יום עיון בנושא דרישות המשרד להגנת הסביבה במפעלים

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- סקירת ההיבטים הסביבתיים העיקריים בתעשייה.
- היכרות עם חוקים ותקנות בנושא הגנת הסביבה.
- דרכי פעולה של המשרד להגנת הסביבה.

125. יום עיון בנושא ניהול סיכונים ארגונומיים

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות.

נושאי הלימוד

- מהם סיכונים ארגונומיים.
- דרכים לפיתוח פתרונות ארגונומיים.

126. יום עיון בנושא ניהול סימביוטי (קשר הדדי) של תחזוקה ובטיחות כמנוף להישגי בטיחות

מקורם של כשלי בטיחות לא מעטים, לרבות אירועי בטיחות קשים, הוא לעתים קרובות בבעיות ובמחדלי תחזוקה. במצבים רבים, מנהל התחזוקה, בנוסף לתפקידו, הוא גם "הממונה על הבטיחות". מצבים שכוחים אלה מקשים על מבצע התפקיד לעמוד בכל משימות התחזוקה ומערך הבטיחות. לעתים, נוצרים ניגודי אינטרסים, לכאורה. מטרתו של יום עיון היא לגשר בין שני התחומים ולהצביע על גישות ושיטות ליצירת מערכת קשרים הדדית יעילה ומפרה כמנוף להגברת הישגי הבטיחות.

יום העיון מיועד
למנהלי תחזוקה.

נושאי הלימוד

- חובות חוקיות בעבודות תחזוקה הקשורות לבטיחות.
- כיצד לשלב יעדי בטיחות במשימות תחזוקה (מונעת, מתוכננת, שבר), תוך ביצוע הליך יעיל של ניהול סיכונים.
- תכנון וניהול משימות תחזוקה בהיבטי בטיחות.
- דוגמאות לתרחישים ואירועים של תכנון תחזוקה בהיבטי בטיחות.
- דיון.

127. יום עיון בנושא ניטור סביבתי-תעסוקתי - פענוח תוצאות וקבלת החלטות ע"י הממונים על הבטיחות

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות.

במסגרת עבודתו השוטפת מזמין הממונה על הבטיחות, מדי שנה, ביצוע ניטור סביבתי-תעסוקתי במפעל. תוצאות הניטור מגיעות בצורת טבלה, שלא תמיד ברור איך להתייחס אליה.

בנוסף, בטיוטה של התקנה החדשה (ממונים על הבטיחות 2007), כפי שהתפרסמה באתר של הממונים על הבטיחות, נכתב, בין היתר, שאחת הפעולות שתבוצע ע"י הממונה תהיה (בסעיף 2.8): "ניתוח ממצאי בדיקות סביבתיות תעסוקתיות והבאת המידע לידיעת המעביד והעובדים לרבות השלכותיהם והאמצעים שיש לנקוט".

יום העיון נועד לעזור לממונים על הבטיחות לפענח ולהבין את המידע הנמצא בדוח הניטור הסביבתי-תעסוקתי.

נושאי הלימוד

- ערכים של חשיפה מותרת - הגדרה וכירוש המושגים.
- הסיכונים הבריאותיים והשפעתם.
- חשיבותו של הסקר המקדים (סקר גיהות ראשוני) לקביעת הדיגום הנדרש.
- תנאים נכונים לביצוע מדידות ולהערת חשיפה.
- מבנה דוח המעבדה המוסמכת.
- פענוח של התוצאות.
- איך ולמי להפיץ את תוצאות הניטור.
- קבלת פטור מניטור סביבתי-תעסוקתי.

הערות:

במסגרת יום העיון נתייחס לניטור סביבתי-תעסוקתי של חומרים כימיים, ולא לניטור של גורמים ביולוגיים.

128. יום עיון בנושא גז טבעי - האנרגיה הירוקה העתידית של המשק הישראלי

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות.

נושאי הלימוד

- הגז הטבעי כדלק ירוק.
- מערכת צינורות.
- אחסון הגז.
- מערכות הספקה, הולכה והובלה של גז טבעי.
- שטח (תחום) שימושי לגז טבעי.

129. יום עיון בנושא התארגנות לרעידות אדמה

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות.

נושאי הלימוד

- הסיבות להתרחשות רעידת אדמה.
- הנזקים הנגרמים כתוצאה מרעידת אדמה.
- תכנית פעולה להכנות לרעידת אדמה (סקר עמידות המבנים, סקר עמידות אלמנטים לא סטרוקטורליים, תיק שטח, פעולות נוספות).
- נהלים: נוהל בזמן אירוע, נוהל עבודה בתקופת חירום.
- תרחישים בזמן רעש האדמה ופתרונם.

130. יום עיון בנושא הקמת מערך חירום במפעל

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות.

נושאי הלימוד

- הבסיס החוקי להקמת המערך - דרישות החוק.
- מבנה מערך החירום.
- אימונים ותרגולות מערך החירום

131. יום עיון בנושא הדרכות בטיחות באמצעות משחקים והפעלות

שימוש בכלים יעילים להגברת איכות ההדרכה.

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות.

נושאי הלימוד

- הפעלת משחקים.
- המחזה.
- ניתוח סיפור מעשה.
- חידונים.
- פאזלים.
- כתיבת חמשירים.
- הפקת "ימי בטיחות".

132. יום עיון בנושא בטיחות אש ודרכי מילוט בבניינים - תקנות חדשות

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות.

נושאי הלימוד

- מרכיבי דרך המוצא הבטוח.
- תפוסה וחישוב של דרך המוצא.
- מספר דרכי המוצא.
- מיקום דרכי המוצא.
- מרחקי הליכה.
- דרישות בטיחות נוספות.
- הפרדות ועמידות אש.
- מערכות שליטה בעשן.
- דרישות לבניין גבוה ורב קומות.
- התקלות.

133. יום עיון בנושא מיפוי מערך הבטיחות והכשרת בעלי התפקידים בארגון

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות.

נושאי הלימוד

- עקרונות המיפוי וההכשרה של מערך הבטיחות בכל ארגון / מפעל הרציונאל.
- מתודולוגיה למימוש המיפוי וקביעת הכשרה ייעודית.
- תרגיל בכיתה - בחינה ומימוש השיטה (כל משתתף מתרגל על מפעלו).
- דיון עם המשתתפים.

134. יום עיון בנושא המשותף בין בטיחות לאיכות בפעילויות הארגון

השילוב בין בטיחות לאיכות, שהן בעלות מתודולוגיות עבודה דומות, תוך שימת דגש על פעילויות פרואקטיביות לרוחב הארגון, מאפשר את קבלת "סקר הסיכונים" השלם והמקיף בארגון.

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות.

נושאי הלימוד

- המשותף בין בטיחות לאיכות, ושילוב בין התקנים הישראליים 18001, 9001 ו-14001.
- הגישה הפרואקטיבית, תוך יישום פעילות מונעת וסקר סיכונים מקדים.
- השילוב בין בטיחות לאיכות כמרכיב חיוני ב"תרבות" ומצינות ארגונית (סקירת התאונות במעבורות נאס"א).
- טעויות אנוש כגורם שורש עיקרי בתאונות ובתקלות.
- שלבים בתחקור תקלות ותאונות ושימוש בטכניקות מ"ארגז כלי האיכות"
- (סיעור מוחות, תרשים פארטו, עצם דג, ניתוח עץ תקלות, הפקת לקחים וכד').
- גישה מערכתית באיכות ובבטיחות (Big S ו TQM, Big Q, TSM).
- חשיבות המבדק / סיקור כתהליך שגרתי לחשיפת פערים.

135. יום עיון בנושא היבטים משפטיים בעבודת הממונה על הבטיחות

יום העיון מיועד
לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- אחריות בנזיקין - חובת זהירות מושגית וקונקרטיית.
- חובות המעביד - חקיקה ופסיקה נבחרות.
- חידושי פסיקה.

136. יום עיון בנושא הטמעת שינויים בארגון

הרעיון לעריכת יום העיון הזה עולה מכורח המציאות היום-יומית, שבה הממונה על הבטיחות נדרש לבצע או ליזום שינויים בארגון בתחום הבטיחות, מהסיבות הבאות:

- חילופי האישיות הבכירה ביותר בארגון.
- חילופי הנהלה / מנהל תחום הבטיחות בארגון.
- אירוע בטיחותי חריג.
- דרישות רשויות חוץ (לדוגמה, הפיקוח על העבודה).
- יוזמה של הממונה על הבטיחות.
- כניסת ממונה בטיחות חדש לתפקיד.

הממונים על הבטיחות אינם, אנשי מכירות, סוציולוגים או פסיכולוגים במקצועם, אשר מכירים היטב את טבע האדם ויודעים לכוון את פעילותם כך שתשכנע ותגרום להסכמה ולקבלה של האנשים בארגון (מנהלים ועובדים כאחד) את השינויים הנדרשים.

נושאי הלימוד

- תפקידו של הממונה על הבטיחות בהובלה וביישום השינויים בארגון.
- המחסום הפסיכולוגי בקבלת שינויים.
- דוגמאות להטמעת שינויים בארגון:
  - מדיניות הבטיחות של דו פונט.
  - תקן בטיחות 18001.
  - האקלים הבטיחותי בארגון.

137. יום עיון בנושא קווי חיים ופתרונות נוספים לעבודה בגובה על מבנים

חשיבותו של יום כזה היא רבה, לא רק בשל הצורך מחד גיסא, והבורות הקיימת בנושא מאידך גיסא, אלא גם בשל התקנה לעבודה בגובה, אשר נכנסה לתוקף ב-1.5.2010, והצורך ליישר קו עם דרישותיה.

נושאי הלימוד

- הקדמה ודרישות החוק.
- מהן דרישות החוק לעניין מחזיק המבנה / המפעל.
- הגדרת תקנות עבודה בגובה.
- משמעותו של סעיף 11 לתקנות.
- קו חיים - הגדרת התקן.
- מהם סוגי הפתרונות הקיימים לעניין אבטחה קבועה ואבטחה ניידת לעובדים בגובה.
- פתרונות הנדסיים - גידור משטחים.
- קווי חיים ניידים ורשתות בטיחות.
- קווי חיים - קבועים נקודות עיגון.
- הגדרות התקן הישראלי והאירופי לעניין קווי חיים אופקיים ואנכיים.
- הדגמה של סוגי קווי החיים ופתרונות.
- סקירה בשטח של הפתרונות בנושא קווי חיים וגידור הקווים הקיימים, בהתאם למתאר העבודה (גגות שטוחים, גגות תלולים, גגות שבירים, סולמות ועוד).
- הדגמה של התקנת נקודות עיגון.

138. יום עיון בנושא מיצוי זכויות בביטוח הלאומי

מטרת יום העיון

להכיר לממונה הבטיחות את חוק נפגעי העבודה ואת זכויות נפגעי העבודה מטעם הביטוח הלאומי.

נושאי הלימוד

- היסטוריה ותפקידים חברתיים של המוסד לביטוח לאומי.
- מבנה המוסד לביטוח לאומי.
- חוק נפגעי עבודה - סוגי המבוטחים, תנאי החוק, תאונת עבודה, מחלת מקצוע, כיצד נקבעת דרגת נכות לנפגעי עבודה.
- זכויות נפגעי עבודה - הגורמים המשפיעים.
- מיצוי זכויות רפואיות מול המוסד לביטוח לאומי.
- חובת הדיווח על תאונות עבודה ומחלות מקצוע.
- עבודות נוער ועבודת נשים.

139. יום עיון בנושא סוגיות משפטיות בעבודת הממונה על הבטיחות

נושא זה הוא חשוב בגלל היותו מורכב, ובה במידה בלתי ברור די צורכו לממוני הבטיחות, על אף מעורבותם ההכרחית בו.

נושאי הלימוד

סוגיות באחריות וב"ביטוח מקצועי"

- מהי אחריות שילוחית, מהי אחריות למעשיו של אחר, מהו שיפוי (להבדיל מפיצוי) ומה מקומם במשפט האזרחי ובמשפט הפלילי.
- האם יש הבדל בין רשלנות פלילית ולרשלנות אזרחית? האם קיים הבדל בין טעות לבין רשלנות? מדוע חשובה האבחנה? דוגמאות מהפסיקה.
- מה ההבדל בין רשלנות לרשלנות פושעת? איך האבחנה הזו משפיעה על אפשרויות הביטוח מפני תשלום כספי הנזק? דוגמאות מהפסיקה.

סוגיות משפטיות בעבודה בגובה

- על מי חלות התקנות בדבר עבודה בגובה?
- מה דינו של מי שהתקנות אינן חלות עליו?
- האם קיום התקנות פוטר מאחריות?
- שאלות הקשורות למתן אישור לעבודה בגובה (במיוחד אם האישור הראשוני הוא לתקופה העולה על שנה).

140. יום עיון בנושא בטיחות בעבודה עם מערכות אנרגיה

לרוב המפעלים יש מערכות אנרגיה כלשהן. הטיפול בהן דורש ידע טכני רב, לצורך הבנת מורכבותן ולמציאת פתרונות בטיחותיים מתאימים.

נושאי הלימוד מערכות הידראוליות

- שימוש ויישומים.
- תכונות פיזיקליות.
- ניתוח מערכת.
- בטיחות בעבודה עם מערכות.
- כללי בטיחות.

מערכות פנאומטיות

- כללי.
- עקרונות פיזיקליים וטכניים.
- כללי יסוד בעבודה בטיחותית.
- הוראות בטיחות.

מערכות קירור ומיזוג אוויר

- עקרון פעולת המערכת.
- הקררים ותכונותיהם.
- סוגי המערכת (דחיסה וספיגה).
- ניתוח מערכות שונות.
- כללי בטיחות.

מערכות קיטור ומים חמים

- דודים.
- מערכות דלק (מוצק, נוזל וגז).
- מערכת מים - הכנה והזנה.
- כללי בטיחות.

141. יום עיון בנושא ניהול סיכונים חשמל - מעורבות הממונה על הבטיחות

החשמל הוא גורם סיכון בדרגה גבוהה ביותר לאדם ולרכוש, ולכן נדרשים ידע, הבנה ותשומת לב רבה כדי לרסנו.

נושאי הלימוד

- חוק החשמל ותקנותיו.
- הגורמים לשריפות - מגעים רופפים, העמסת יתר, קצר חשמלי וכד'.
- שיטות הגנה במניעת שריפות חשמל - מאמ"ת, נתיכים, מערכת כיבוי, גילוי וניתוק, מצלמה תרמוגרפית ועוד.
- הגורמים להתחשמלות.
- שיטות הגנה בפני התחשמלות.
- מבוא לסיכונים פריקה אלקטרוסטטית - היווצרות מטען חשמלי בין מוצקים, נוזלים ואבקות.
- פעולות מנע ע"י הממונה על הבטיחות.

142. יום עיון בנושא עבודה עם אסבסט - היבטי בטיחות וגיהות

הטיפול במבני אסבסט ובאביזרים המכילים אסבסט במפעל דורש התייחסות מיוחדת, המחויבת עפ"י החוק, כדי למנוע מפגעי גיהות ובטיחות. ביום העיון יובהר הנושא וינתנו הדרכה נרחבת, הסברים והנחיות החוק.

נושאי הלימוד

- תמצית סיכומי הבריאות של סיבי האסבסט.
- סוגי האסבסט ומבני אסבסט.
- ההיבט הסביבתי.
- חוקים ותקנות הקשורים באסבסט.
- חובות המפעל שיש בו מבני אסבסט או אביזרים המכילים אסבסט.
- פתרונות מעשיים לטיפול במבני אסבסט, סילוק אסבסט ומניעת מפגעי אסבסט.
- דוגמאות - Test Cases.

143. יום עיון בנושא סוגיות נבחרות בעבודת הממונה על הבטיחות

- א. השלכות העבודה במשמרות על בטיחות העובד ועל בריאותו.
ב. הקשר בין תעשייה ובין מפגעים אטמוספריים

נושאי הלימוד

א. השלכות העבודה במשמרות על בטיחות העובד ובריאותו
נלמד מהן המערכות הפיזיולוגיות הממלאות תפקיד חשוב בעמידתו של גוף האדם בעבודת המשמרות, וכיצד ניתן להקל עליהן למלא את תפקידן בשעות עבודה חריגות כשהגוף נדרש לישון. כמו כן, נבין את עקרונות הפעולה של השעון הביולוגי ומה ניתן לעשות כדי להקל על מנגנון עדין זה לתפקד בשעות הלילה.

- איתור.
- אבחון.
- פתרונות בשטח.

ב. הקשר בין תעשייה ובין מפגעים אטמוספריים
מפגעים סביבתיים נחשבים בשנים האחרונות כ"תאונות". נבין את הקשר ההדוק שבין סביבה ובטיחות, ואת חשיבות הטיפול והמניעה בידי הממונה על הבטיחות בארגון.

- סיבות.
- תופעות.
- סיכונים פוטנציאליים.
- דרכי מניעה ובלימה.

144. יום עיון בנושא בטיחות בשינוע ידני - שיטות ואמצעים למניעת תאונות עבודה בשינוע ידני

כל תאונה, אשר מתרחשת בעת שעובד הרים או הוריד, משך או דחף, נשא בהליכה או נשא בעלייה וירידה, היא תאונה בשינוע ידני.

כשליש מתאונות העבודה מתרחשות כשהעובד עושה את אחת מפעולות השינוע הידני. כשליש מעליות כל תאונות עבודה, כולל תשלומי הביטוח הלאומי, נגרמות מתאונות בעת שינוע ידני.

כ-40% מכל התאונות מעיסוק בשינוע ידני הן ממאמץ יתר (לדוגמה, בעיות גב) וכחמישית - מנפילה או מנפילה מגובה.

בהדרכה נכונה של העובדים, וביחד עם ההנהלה, אפשר להקטין את סיכוני התאונות הממונים על הבטיחות יקבלו ביום העיון כלים לאיתור מוקדי סיכון וכלים להדרכת העובדים.

נושאי הלימוד

- שינוע ידני מהו.
- תאונות משינוע ידני: סוגי הפגיעות ועלות התאונות.
- תיאורי תאונות.
- שיטות ואמצעים למניעת פגיעות ותאונות.
- עומסים וכוחות מומלצים בפעולות שינוע ידני.
- ציוד חילופי לפעולות השינוע הידני.

145. יום עיון בנושא בדיקת מנדפים ומערכות יניקה - מדדים לאישור או להשבתה

נושא בדיקת איכות האוויר, כגון מערכות ליניקת אוויר ומנדפים למיניהם, אינו מעוגן מספיק בתחיקה הישראלית. ביום עיון זה ייעשה מאמץ להבהיר את הנושא.

נושאי הלימוד

- מטרת הבדיקה.
- סוגי מנדפים והתאמתם לסיכונים הבריאותיים.
- חקיקה בארץ ובעולם.
- שיטות לבדיקת מנדפים.
- שיטות לבדיקת מערכות יניקה אחרות.
- שיקולים באישור או פסילת מנדפים ומערכות יניקה.
- תקן 1839.

146. יום עיון בנושא תקן איכות הסביבה ISO 14001 ויישומו בפועל

ISO 14001 הוא תקן מערכת ניהול סביבתי - Environmental Management System (EMS), המהווה את התקן העיקרי במשפחת התקנים 14000. כמו "אחיו" - התקנים ISO 18001 ו-OHSAS 18801, גם תקן ISO 14001 הוא גנרי, כלומר, מתאים לכל ארגון ולכל סקטור. התקן הוא על בסיס התנדבותי, המקנה כלים לניהול סביבתי, לצורך הסדרת ההיבטים שיש להם השפעה על הסביבה בפעילות ארגונים או במפעלים. תקן זה נועד לשפר את ביצועי המפעל בתחום השמירה על איכות הסביבה, לאפשר לו להתאים את עצמו למודעות הציבורית ולתרגם שיפור זה למונחי רווח כלכלי. התקן מנתב ארגון הפועל לפיו לפעול לצמצום השפעותיו השליליות על הסביבה. מדינות רבות בעולם מתנות כיום ייבוא מוצרים לגבולותיהן בהסמכת המפעל המייבא למערכת ניהול זו. דרישה זו נעשית תנאי מקדים הכרחי לפעילות בהן, כולל תנאי סף מקדים להגשת הגשת מועמדות במכרזים בין-לאומיים.

נושאי הלימוד

מבוא

- רקע היסטורי.
- הגדרות: סביבה, קיימות (Sustainability), זיהום.
- סוגי תקני Environmental Management System (EMS) ומשפחת תקני 14000.
- הגורמים התומכים ביישום התקן, הסיבות לאימוץ התקן.
- יתרונות התקן ותרומתו לקידום יעדי הארגון.

מרכיבי התקן

- מדיניות סביבתית, כולל הצגת דוגמאות
- תכנון: זיהוי גורמי סיכון סביבתי, זיהוי דרישות על פי דין ודרישות אחריות החלות על הארגון, קביעת מטרות ויעדים, סקר סביבתי - תכולתו ומרכיביו ואופן ביצוע בפועל, ניתוח הסיכונים ותעדוף הטיפול בצמצום.
- מימוש והפעלה: הגדרת בעלי תפקידים, הדרכה והגברת המודעות של הארגון ברמות השונות, תקשורת ושיתוף עובדים והיערכות ותגובה למצבי חירום.
- בדיקה: מדידה וניטור, הערכת עמידה בדרישות, מבדקים ואופן ביצוע חקירות של אירועים סביבתיים וביצוע פעולה מתקנת.
- סקר הנהלה: מרכיבי התהליך, תכולתו והגדלת האפקטיביות.
- שיפור מתמיד ומבדקי מעקב.

הדגשים ביישום

- טיפול בפסולת: סיווג ופינוי - איך ולאן?
- עבודה עם ספקים וקבלני משנה מאושרים.
- שיתוף כל העובדים.
- דוברות וקשרי קהילה.

השוואת תקני הניהול

- השוואת תקני ISO 9000 ו-OHSAS 18801 אל מול ISO 14001.
- תיק נהלים אחיד.

147. יום עיון בנושא איך להגביר את השפעתו של הממונה על הבטיחות

הממונים על הבטיחות מתמודדים עם אתגרים לא מעטים. אחד מהם קשור לעובדה שאין בידיהם סמכות מספקת לאכוף שמירה הדוקה נהלי הבטיחות. ביום העיון ירכשו הממונים על הבטיחות מיומנויות וכלים לא רשמיים, אשר באמצעותם יוכלו ליישם טוב יותר את כללי ונוהלי בטיחות.

נושאי הלימוד

העברת משוב וביקורת בונה וחיונית

- ההבדל בין תכונות להתנהגויות.
- מתן משוב שמצמצמת את היקף ההתנגדות.

שכנוע בין-אישי אפקטיבי

- שכנוע מוצלח: מודל.
- עקרונות שפת השכנוע.
- טיפול יעיל בהתנגדויות.

148. יום עיון בנושא חידושים בתקן 18001 לניהול בטיחות ובשינוי תרבות הבטיחות

הגרסה העברית המעודכנת לשנת 2009 לת"י 18001 ות"י 18002 נבדלת מגרסאות קודמות
בנקודות אלו:

- חשיבות נושא ה"בריאות" מודגשת יותר.
- נוספה דרישה למדרג הבקורות (Hierarchy of Controls) בעת קביעת פעולות מונעות.
- נוסף סעיף על ניהול שינויים (Management of Change).
- הוספו דרישות חדשות לגבי שיתוף והתייעצות, וכן לגבי חקירת אירועים ותאונות.

מטרת יום העיון

מטרת יום העיון היא להציג את התקן המעודכן, הן עבור ממונים שיש להם היכרות שטחית
בלבד עם התקן, והן עבור אלה המעוניינים להכיר טוב יותר את הגרסה המעודכנת לשנת
2009.

בחלק השני של יום העיון תוצג שיטה חדשה, המסייעת לשינוי תרבות הבטיחות וההתנהגות
הבטיחותית של עובדים על ידי אימון של עובדים מתנדבים כמתבי"ם - מקדמי תרבות
בטיחות.

פעילות המתבי"ם איננה פורמלית, והיא מבוססת על עקרונ הדאגה לחבר (Active
Caring).

הפעילות אינה חלק מניהול הבטיחות המאורגן, אלא צעד חברי של עובדים הרוצים לעזור
לחבריהם למחלקה או למתקן. המת"ב עוסק בשלוש פעילויות עיקריות: הערות לחבריו
בעבודה בנושאי התנהגות בטיחותיים, דיווח על אירועים בטיחותיים וייצוג האינטרסים של
העובדים בנושאי בטיחות ובריאות מול גורמים שונים במפעל. ביום העיון יוצגו תוצאות של
פעילות מתבי"ם במפעל.

נושאי הלימוד

- שינויים בגרסה המעודכנת של ת"י 18001 לניהול מערכות בטיחות ובריאות
בתעסוקה.
- הכרת מסמך הפרשנות הישראלי שצורף כמבוא לתקן.
- הכרת הגישה של Active Caring לשינוי תרבות הבטיחות.
- שימוש בטכניקה של מתבי"ם לשינוי תרבות הבטיחות בארגון, כולל דיווח על יישום
השיטה בישראל.

149. יום עיון בנושא מידע על חומרים מסוכנים - מבוא להכרת הרגולציה העולמית החדשה

חומרים כימיים מהווים מרכיב חיוני בכל רובד בחיינו. תשומת לבו של הציבור הולכת ומוסבת בשנים האחרונות אל הסיכונים שהחומרים הללו טומנים בחובם. מודעות הציבור לסיכונים ולהיעדר דרכים יעילות לקבלת מידע על החומרים הביאה בשנים האחרונות להחמרה ניכרת ברגולציה העוסקת בבקרה אחר החומרים הכימיים המסוכנים, כמו גם לצורך ביצירת שיטה אחידה בכל העולם לזיהוי ולסיווג החומרים הכימיים המסוכנים. שיטת ה-GHS (Globally Harmonized System) גובשה באו"ם לסיווג אחיד ומתואם של חומרים כימיים מסוכנים. זהו כלי חשוב לניהול מושכל של חומרים מסוכנים ומסירת מידע לגביהם לציבור. מטרת השיטה היא לקבוע קריטריונים אחידים לסיווג הכימיקלים בהתאם לסיכונם הפיזיקליים, הבריאותיים והסביבתיים, וכן, לקבוע דרכים אחידות למסירת המידע לציבור בדבר סיכונם באמצעות תוויות (Labels) וגיליונות בטיחות (MSDS). בראשית שנת 2009, יצאה באיחוד האירופי רגולציה חדשה בדבר אימוץ ה-GHS כשיטה מחייבת, ותחילת היישום חלה כבר בשנת 2010 (בלו"ז מדורג עם תקופת מעבר). על התעשייה הישראלית, המייצאת אל השווקים העולמיים, להכיר את השיטה הגלובלית ולהיערך מבעוד מועד להטמעתה ברמת החברה / המפעל.

נושאי הלימוד

- מבוא לסיווג חומרים מסוכנים.
- סיווג לפי "הספר הכתום" של האו"ם.
- סיווג לפי הדירקטיבה האירופית.
- מסירת מידע על חומרים מסוכנים.
- גיליונות בטיחות (SDS, MSDS).
- תיווג (Labeling) חומרים ומוצרים.
- המהפכה האירופית - חוק ה-REACH.
- השיטה הגלובלית המתואמת לסיווג (GHS).
- למה התעורר הצורך בשיטה כלל-עולמית מתואמת?
- כיצד תשפיע השיטה על גיליונות בטיחות ועל תוויות?
- הכרת התקן הישראלי 2302 לסיווג, לסימון, תיווג ולאריזת חומ"ס.
- יישום השיטה החדשה בעולם ובמדינת ישראל.
- צעדים מעשיים להטמעת השיטה ברמת המפעל.

150. יום עיון בנושא מיגון מכונות ובטיחות מכונות עפ"י תקני האיחוד האירופי, סימון CE*

CE* – מייצג בראשי תיבות את המונח בצרפתית 'Communauté Européenne', שמשמעותו "הקהילה האירופית". באנגלית: European Community

הדרישה לספק ציוד ממוכן (מכונות) בטיחותי מעוגנת בתקנות הבטיחות בעבודה בישראל. עם זאת, רוכשי ציוד אינם יודעים לדרוש זאת וספקי ציוד אינם יודעים לספק זאת. דרישה חוקית זהה קיימת במדינות האיחוד האירופי לייצור ולשיווק ציוד ממוכן בתקני בטיחות גבוהים. הידיעה שמהות דרישות הבטיחות ותקני הבטיחות, שעל פיהם ניתן להזמין ציוד אירופי, היא כלי עזר בידי הממונה על הבטיחות להבטיח את בטיחות הציוד ברמת גבוהה עם רכישתו. חיוניות ידיעת תקנים אלה עולה לאור העובדה כי מכון התקנים הישראלי מאמץ תקנים אלה כלשונם והופך אותם לתקנים ישראליים.

נושאי הלימוד

- המערכת האירופית לאכיפת נושאי הבטיחות ובריאות העובד.
- היקף ומשמעות ה־Machinery Safety Directive.
- תקני בטיחות מובילים למכונות - היקף ויישום (בהשוואה לתקנים ולדרישות החוק בישראל).
- סימון CE על ציוד - משמעותו וכיצד מיישמים זאת.
- המשמעות המשפטית בישראל לציוד מסומן CE מול דרישת התקנות לבטיחות מכונות.
- אדם כשיר - הלכה ומעשה.

151. יום עיון בנושא מיפוי מערך הבטיחות והכשרת בעלי התפקידים בארגון

נושאי הלימוד

- המיפוי וההכשרה של מערך הבטיחות בכל ארגון / מפעל - הרציונל.
- מתודולוגיה למימוש המיפוי וקביעת הכשרה ייעודית:
- הגדרת בעלי תפקידים בארגון
- הכשרה ייעודית עם זיקה לבטיחות עבור כל בעלי התפקידים בארגון
- עיגון ההכשרה והמיפוי מול גורמי כוח אדם במפעל
- תרגיל בכיתה - בחינה ומימוש השיטה (כל משתתף יתרגל על מפעלו).
- דיון עם המשתתפים.

152. יום עיון בנושא תחזוקה ושירות של מערכות לכיבוי אש

נושאי הלימוד

- הדרישות על פי דין בתחום תחזוקת מערכות לכיבוי אש.
- הצגת כשלים אופייניים במערכות כיבוי אש.
- הוראות נציב כבאות האש.
- תקנים ישראלים - דרישות החוק.

153. יום עיון בנושא הפחתת סיכוני בריאות העובד ברמת הגורם האנושי

נושאי הלימוד

- זיהוי מוקדם ואבחון בעיות בריאות אופייניות, הנגרמות כתוצאה מתהליך עבודה בתנוחה בעייתית: בעיות אורתופדיות, ירידה ביציבות, שיבושים בשיווי המשקל וכו'.
- זיהוי ואבחון עמדות עבודה המהוות סיכון בריאותי ברצפת הייצור. הדגמת תהליך הניתוח הפונקציונלי שמוביל לתרגול אישי, המאפשר הסתגלות יעילה יותר לאילוצים של עמדות ספציפיות.
- דיון על שיטות קיימות של שימוש נכון בתנועות הגוף תוך שיתוף החניכים.
- הצגת השיטה BBE - פעילות מדויקת וחכמה של תנועות הגוף וכיצד ניתן ליישם את השיטה הלכה למעשה. תרגילים מעשיים.
- הדגמה מעשית של הסדנה לאיכות הישיבה. הדגמת הסדנה לשיפור התפקוד בתנוחות עבודה לא נוחות. החניכים רוכשים ידע בסיסי שניתן ליישום בשטח.
- דיון בנושא היישום בפעילות השוטפת ובהדרכות הממונה עבור העובדים.

154. יום עיון בנושא גיבוש תפיסת הבטיחות בארגון בגישה הפראקטיבית

נושאי הלימוד

- יסודות תפיסת הבטיחות.
- יסודות הגישה הפראקטיבית ויישומה בתחום הבטיחות.
- כיצד נגבש מדיניות בטיחות בארגון.
- מיצוב מעמדו של הממונה על הבטיחות בארגון.
- שילוב הגישה הפראקטיבית בתכנית לניהול הבטיחות בהתאם לתקנות החדשות.

155. יום עיון בנושא ניתוח כשלים בעבודה הנובעים מהגורם האנושי

נושאי הלימוד

- גורמים המשפיעים על תפקוד והתנהגות העובד.
- כיצד ניתן לחזות כשלים אנושיים פוטנציאליים ולנהל אותם.
- ניהול כשלים בגישה הפרואקטיבית-יזומה של הערכת סיכונים.
- ניהול כשלים בגישה ריאקטיבית - בתגובה לתקרית או לתאונה.
- הגורם אנושי - כיצד הוא תורם לתאונות עבודה ולכשלים אנושיים.
- בחינת הגורם האנושי באמצעות מערכת לניהול הבטיחות ובקרת סיכונים.

156. יום עיון בנושא מודלים להטמעת תכניות בריאות בעבודה - הלכה למעשה

נושאי הלימוד

- תאוריות בקידום הבריאות.
- מודלים יישומיים בקידום הבריאות.
- שלבים ביישום ובהטמעת פעילויות מקדמות בריאות בתוך יום העבודה.

157. יום עיון בנושא ממשק עבודה נכון בין הממונה על הבטיחות לגורמי ההנהלה לצורך הטמעת התקנות בתכנית ניהול הבטיחות

נושאי הלימוד

- חובות תופס המפעל (ההנהלה) על פי התקנות החדשות ומשמעות חובות אלה לגביו.
- בניית מסגרת לעבודה משותפת ("צוות היגוי") עם ההנהלה.
- מימוש חובת המנהל לפקח על ניהול הסיכונים בארגון. כיצד יעשה זאת?
- לימוד נושא "סיכון קביל" מנקודת ראות המנהל, וקריטריונים לקביעת סיכון כקביל.
- הבנה לעומק של קונפליקטים בין ממונה על הבטיחות להנהלה, וראייה מאוזנת של המצב.
- כלים לממונה לשיפור יכולת משא ומתן עם גורמי הנהלה, וגיוסם לטובת הבטיחות.

158. יום עיון בנושא היבטים משפטיים בחוק הביטוח הלאומי

מטרת יום העיון

הצגת ההיבטים המשפטיים בחוק הביטוח הלאומי, שהם ניתן ללמוד על זכויות עובדים לסוגיהם מול הביטוח הלאומי, ואופן פעולת הביטוח הלאומי מול ממונה עצמאי על הבטיחות.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות - עצמאים ושכירים, למנהלים ולעובדים אחרים העוסקים בתחום הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- תכלית ביטוח הפגיעה בעבודה.
- חובת תום הלב המוגברת של המוסד לביטוח לאומי.
- מיהו עובד שכיר? מיהו עובד עצמאי? מיהם מבוטחים נוספים לפי חוק הביטוח הלאומי?
- מהי תאונת עבודה? מהי מחלת מקצוע? מהי תורת המיקרו טראומה?
- חובת הדיווח על תאונות עבודה ומחלות מקצוע.
- פגיעות מיוחדות (בקע, ליקויי שמיעה, אוטם שריר הלב, אירוע מוחי, התאבדות, כאבי גב, מחלות נפש, גידולים, הטרדה מינית, סוכרת ולחץ דם).
- מהי תביעת שיבוב נגד ממונה הבטיחות.

159. יום עיון בנושא ניהול זמן של הממונה על הבטיחות ככלי לאפקטיביות ניהולית

נושאי הלימוד

- הצגת תפקידיו העיקריים והשוניים של הממונה על הבטיחות וחלוקת זמנו.
- הצגת מודל לניהול סדרי עדיפויות של הממונה על הבטיחות.
- כיצד מפעיל הממונה על הבטיחות משאבים בארגון והאצלת סמכויות לצורך ניצול זמן מרבי.
- כיצד ניתן למנוע הפרעות ולצמצם בזבזי זמן במהלך יום העבודה.

160. יום עיון בנושא אסרטיביות ככלי תקשורת של הממונה על הבטיחות

נושאי הלימוד

- מה בין אסרטיביות ולפסיביות של הממונה על הבטיחות.
- טכניקות וכלים ליצירת תקשורת אסרטיבית.
- אסרטיביות ככלי לתקשורת עם מנהלים ועובדים כועסים, סגנונות תקשורת והתאמתם לאדם מתקשר.

161. יום עיון בנושא שיווק תכנית הבטיחות בארגון על ידי הממונה על הבטיחות

נושאי הלימוד

- עקרונות של שיווק תכנית בטיחות על ידי הממונה על הבטיחות.
- טכניקות חדשניות לשיווק תכנית הבטיחות.
- מצגות אינטראקטיביות והומוריסטיות ככלי שיווקי.
- יצירת מהלכים לשיתוף מנהלים בתהליכי השיווק.

162. יום עיון בנושא מערכת ניהול משולבת לבטיחות ואיכות הסביבה בארגון

נושאי הלימוד

- הטמעת הדרישות הנוגעות להקמת תכנית הבטיחות בארגון בהתאם לתקנות.
- הצגת תכנון סקרי סיכונים / מפגעים ומעקב אחר מבדקים.
- האספקט הגלובלי - תמיכה בארגונים בעלי אתרים בארץ ובחו"ל.
- מעקב אחר דיווחים על אירועי בטיחות / איכות הסביבה וביצוע פעולות מתקנות.
- מעקב אחר הדרכות והכשרות עובדים בארגון.
- ממצאים ופעולות מתקנות המנוהלות על ידי דיווח מהשטח.
- מעקב אחר בדיקות תקופתיות של ציוד הדורש בדיקה.

163. יום עיון בנושא שיטות מיגון הנדסי בתעשייה

נושאי הלימוד

- רענון תקנת מיגון מכונות בדגש על "מיגון לבטח".
- אמצעי מיגון - התקנים למטרות שונות (כולל דוגמאות).
- טעויות נפוצות ברצפת הייצור, ודוגמאות לתחקירי כשלים בטיחותיים.
- הצגת שימוש בשיטות לא הורסות, לצורך בחינת כשלים.
- סקירת השיטות המקובלות לפתרונות מיגון הנדסי.
- הדרישות על פי דין בתחום תחזוקת מערכות לכיבוי אש.

164. יום עיון בנושא בדיקת ציוד מגן אישי לעבודה בגובה

נושאי הלימוד

- הכרת התקנים הרלוונטיים ומשמעותם.
- הבנת הסימונים המופיעים על גבי הציוד, שיטות סימון ועוד.
- תיעוד ציוד הבטיחות.
- הכרת החומרים המרכיבים את ציוד הבטיחות.
- עקרונות עבודה של מערכות ציוד לעבודה בגובה.
- עומסים הפועלים במערכות.
- הכרת טופס הבדיקה ותיעוד הבדיקות.
- בדיקת מגוון מוצרים - בעזרת תרגול מעשי.
- כיצד ומתי פוסלים ציוד לעבודה בגובה.

165. יום עיון בנושא עדכונים במשפט הסביבתי

נושאי הלימוד

- עקרונות משפטיים במשפט הסביבתי הבינלאומי ושילובם במשפט הישראלי.
- היתרים ורישיונות סביבתיים - סקירה של ההיתרים והרישיונות הנדרשים (היתר רעלים, היתר הזרמה לים, רישיון עסק, היתר פליטה, היתר השקיה, צו הרשאה לנחל).
- חידושים בחקיקה הישראלית:
  - כללי תאגידי המים והביוב
  - תקנות לטיפול סביבתי בצידוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות
  - צו רישוי עסקים
  - תקנות בריאות העם
  - תקנות אוויר נקי (ערכי איכות אוויר, הוראת שעה, תיקון)
  - חוק הגנת הסביבה
  - חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה
  - חוק להסדרת הטיפול באריזות
  - חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק

166. יום עיון בנושא קביעת מודל מתאים לניהול סיכונים

יום העיון יסייע לכל משתתף לאתר שיטה מתאימה לארגון שבו הוא עובד. כמו כן, ייבחנו ויתורגלו השיטות השונות לביסוס המודל האופטימלי לזיהוי והערכה של גורמי הסיכון בארגון.

נושאי הלימוד

- זיהוי גורמי הסיכון בארגון.
- הערכת גורמי הסיכון.
- ניתוח והסבר על שיטות ואמצעים לבקרת הסיכונים.
- הצגת מאפייני השיטות וחשיבותם בתהליך זיהוי גורמי הסיכון.
- קבלת החלטות ובחירת המודל האופטימלי לזיהוי והערכה של גורמי הסיכון.
- יישום השיטות שנבחרו לבקרת הסיכונים - יוצגו דוגמאות שיסייעו להבין את יישום השיטה.
- יוצגו תרגילים ופתרונות לשיטות זיהוי גורמי הסיכון.

167. יום עיון בנושא הצגת התקציב המתבקש ליישום תכנית לניהול הבטיחות

נושאי הלימוד

- הכנות מוקדמות לבניית תקציב מפורט.
- גורמי ההנהלה שמולם תוצג בקשת התקציב.
- הצגת בקשת תקציב בצורה ברורה, נכונה ומשכנעת.
- פירוט התקציב לפי סדרי עדיפויות ולוח זמנים.
- הצגת דוגמאות לכשלים בבטיחות, למטרת שכנוע.
- מעקב אחר התקציב ומימוש בהתאם לדרישות התכנית.
- כלים מקובלים להשגת השקעה תקציבית.
- משחק הכוחות הפוליטי הפנים-ארגוני.
- תרגיל בנושא בניית תקציב בטיחות בארגון.

168. יום עיון בנושא אחריות משפטית של הממונה לבטיחות ולסביבה

נושאי הלימוד

- תיסקר אחריותו של הממונה על הבטיחות על פי דיני הבטיחות.
- תינתן סקירה של הוראות המשפט הסביבתי.
- יימסרו עדכונים לגבי חוקים חדשים מתחום המשפט הסביבתי.
- תיבחן אחריותו של הממונה על הבטיחות להוראות מתחום המשפט הסביבתי.

169. יום עיון בנושא מכונות "קשות הגנה" בתעשייה - סיכוני בטיחות ופתרונות מיגון מעשיים

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה. מנהלי עבודה, מנהלי תחזוקה, מנהלי ייצור ועוד.

נושאי הלימוד

1. הצגת קבוצות מכונות "קשות הגנה" וסיכוני הבטיחות בהפעלתן, בין היתר:
  - מכונות קונבנציונליות לעיבוד שבבי לצד מכונות C.N.C.
  - מכבשים לסוגיהם, לרבות מכבשי כיפוף פחים (Press Break).
  - מערכות מכניות ומכונות לשינוע רציף (מסועים לסוגיהם וכיו"ב).
  - מכונות ערגול.
  - מערבלים.
2. שיטות מעשיות ליישום הגנות יעילות למכונות כאמור.
3. תקני בטיחות למיגון מכונות כנ"ל.
4. דיון פתוח - הצגת בעיות מיגון ע"י המשתתפים.

170. יום עיון בנושא אינטליגנציה חברתית בעבודה

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- מבוא, הגדרות ומחקר באינטליגנציה חברתית.
- מקרים ותגובות הקשורים לרגשות במקום העבודה.
- מוקדי סכסוכי עבודה ואיתור מקורם הרגשי.
- האינטליגנציה הרגשית כבעלת השפעה על רמת התפוקה והבטיחות בעבודה.

171. יום עיון בנושא היבטים ודרישות להכנת תיק שטח (לפי דרישות רשות הכיבוי-מכ"ר 503)

נושאי הלימוד

- דרכי התקשרות.
- תיאור מבנה.
- דרכי גישה.
- רחבות דרכי חדירה.
- תיאור סביבת המבנה וסוגו.
- ציוד כיבוי וגילוי.
- מפרט מבנה.
- חשמל ואנרגיה.
- מילוט.
- תרשימים ונספחים.
- פירוט תכניות לביצוע בזמן אירוע / תקלה במבנה.
- הגשה ועדכונים.

172. יום עיון בנושא בטיחות אש ודרכי מילוט בבניינים - תקנות חדשות

נושאי הלימוד

- מרכיבי דרך המוצא הבטוח.
- תפוסה וחישוב רחב דרך המוצא.
- מספר דרכי מוצא.
- מיקום דרכי מוצא.
- מרחקי הליכה.
- דרישות בטיחות נוספות.
- הפרדות ועמידות אש.
- מערכות שליטה בעשן.
- דרישות לבניין גבוה ורב-קומות.
- התקהלות.

173. יום עיון בנושא היערכות והתמודדות ממונה הבטיחות עם מצבי החירום האפשריים בישראל

נושאי הלימוד

שיעור 1:

מבוא לאיומים על עורף מדינת ישראל, הכרת המאפיינים השונים, לקחים ותובנות מהעולם.

שיעור 2:

איום רעידות האדמה, הצונאמי, גלישות הקרקע, ההתנזלות בישראל. מה קרה בעולם בהתרחש רעידות האדמה והצונאמי בהאיטי, בצ'ילה וביפן? מה ניתן ללמוד מהם על הצפוי להתרחש בישראל? האם אנחנו ערוכים? במה אנו דומים ובמה אנו שונים? הכרת כללי ההתנהגות הנכונה ודרכי ההתמודדות עם האיומים השונים, בדגש על רעידת אדמה וצונאמי.

שיעור 3:

מה צריך לעשות על מנת להיות ערוכים טוב יותר ברמת הפרט, המשפחה, הקהילה ומקום העבודה?

שיעור 4:

איום המלחמה - האם אנחנו ערוכים? ניתוח אירועי מלחמות, הכרת כללי ההתנהגות הנכונה ודרכי ההתמודדות עם האיומים במלחמה הבאה.

שיעור 5:

איום החומ"ס והטרור הבלתי קונבנציונלי לסוגיו ודרכי ההתמודדות איתם.

שיעור 6:

הצגת אירוע תאונה במפעל לחומרים מסוכנים ותוצאותיו.

174. יום עיון בנושא מיגון מכונות, אמצעי מיגון ודרישות התקנים

נושאי הלימוד

- מיגון מכונות (מקיף, עם הרבה דוגמאות מהשטח, כולל התקנת מיגונים למכונות ישנות קיימות).
- הכשרה ומינוי אדם כשיר.
- בטיחות במכונות לעיבוד שבבי.

175. יום בנושא ניהול תובנות בבטיחות

נושאי הלימוד

- תהליך של הפקת לקחים.
- הטמעת הלקחים.
- מערכות לניהול הלקחים והמרתן לתכניות ארגוניות.
- בניית מאגר לקחים.

176. יום עיון בנושא שיפור הבריאות בכוח התודעה

נושאי הלימוד

- החיבור בין הגוף לנפש.
- המדע החדש: פסיכו-ניורו-אנדו-אימונולוגיה.
- איך משפיע המצב הנפשי על המערכת החיסונית.
- מדיטציה: מחקר מדעי מודרני של פרקטיקה עתיקה.
- אפקט הפלצבו והנוצבו: תפקיד האמונה והתקווה בריפוי פיזי.
- הקשר בין אהבה ובריאות.
- מדוע בריא לצחוק.

177. יום עיון בנושא גיליונות בטיחות

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה, לאחראי רעלים, לעובדים ולמנהלים הרוכשים, מאחסנים ומשתמשים בחומרים מסוכנים.

נושאי הלימוד

- סיווג חומרים מסוכנים לשימוש ולאחסון.
- תוויות חומרים מסוכנים.
- הצהרות על גורמי סיכון ועל אמצעי זהירות.
- סעיפי גיליון בטיחות בדגש על:
  - זיהוי מרכיבי החומר המסוכן.
  - סיכוני החומר המסוכן.
  - הוראות עזרה ראשונה, כיבוי אש, שפך ודליפה, כולל קוד חירום והיערכות לחירום.
  - ציוד מגן אישי, בעיקר כפפות ומסיכות.
  - רעילות וחשיפה תעסוקתית.
  - יציבות וריאקטיביות והחלטות אחסון ושינוע.
  - היבטים סביבתיים של חומרים מסוכנים.
  - דרכי סילוק פסולת חומרים מסוכנים.

178. יום עיון בנושא בטיחות במעליות

נושאי הלימוד

- דרישות החוק בתחום המעליות.
- סוגים שונים של מעליות.
- מבנה כללי של מעלית.
- חידושים טכנולוגיים בתחום.
- תאונות ומקרים מסוכנים.

179. יום עיון בנושא ניהול ומדידה של הבטיחות בארגון

נושאי הלימוד

- מה בין הערכה איכותית להערכה כמותית.
- תכנון פעילויות ביחד לתהליך הערכה ומדידה.
- אופן איסוף הנתונים.
- ניתוח נתונים.
- ביצוע השוואות ומטרות.
- הצגת מדדים בינלאומיים – הבנתם ותרגולם.
- היתרונות בהטמעת תהליכי מדידה קבועים.

180. יום עיון בנושא מבוא לבטיחות התנהגותית

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד

- תבונה ורגישות בניהול עצמי.
- תבונה ורגישות בעבודה בצוות.
- תבונה ורגישות בניהול צוות.
- תבונה ורגישות בניהול אינטגרטיבי.

181. יום עיון בנושא בטיחות באירועים המוניים - ניהול קהל

התפתחות הנושא בעולם דרך סקירת אירועים מרכזיים. יתרונות תכנון אירוע המוני בהתאם למתודולוגיית ה-CM (CROWD MANAGEMENT). כמו כן, יוצגו העקרונות המרכזיים בבחירת המקום שבו ייערך האירוע, תכנון אתר האירוע ועוד.

נושאי הלימוד

- מהו ניהול קהל.
- תנועת המון.
- אתר האירוע.
- הגעה וכניסה של קהל לאירוע.
- יציאת קהל.
- תכנית חירום.

182. יום עיון בנושא ניהול בטיחות במערכות חשמל בארגון

ניהול פרויקטיבי, המשלב תחום בטיחות חשמל במערך ניהול הבטיחות הכללי.

נושאי הלימוד

- שילוב בטיחות החשמל במערך הבטיחות הכללי בתעשיות השונות.
- חוקים, תקנות ותקנים בתחום בטיחות חשמל ואלקטרוניקה.
- מי רשאי לבצע עבודות חשמל ואלקטרוניקה בתנאים שונים, כולל קבלנים.
- דרישות לביצוע תחזוקות ותפעול מתקני חשמל.
- בדיקות במתקני חשמל ותיעודן.
- מערך נהלים והוראות בטיחות חשמל ואלקטרוניקה, ותהליך הכנתם.
- היתרים לביצוע עבודות חשמל, מי נותן ומה לבדוק.
- סקר סיכוני חשמל והערכת סיכונים.
- סיכון קביל במערכת החשמל.
- ניהול מערכת החשמל במצב חירום, נוהל חירום חשמל.
- נושאי הדרכות בתחום בטיחות חשמל לעובדים ולאנשי מקצוע.
- שלבי יישום, מבדק ופיקוח.

183. יום עיון בנושא קידום מניעת שימוש בסמים ובאלכוהול במקומות עבודה.

הרחבת המודעות והקניית ידע בסיסי לממוני הבטיחות, לקידום מניעת השימוש בסמים ובאלכוהול במקומות עבודה.

נושאי הלימוד

- מושגי יסוד - סמים, אלכוהול, תרופות ממכרות, שימוש קבוע, שימוש מזדמן, התמכרות, סבילות, תלות פיזית ונפשית, תסמונת גמילה, הרעלה חריפה, הרעלה כרונית.
- סוגי חומרים פסיכואקטיביים - קנאביס, פיצוציות, נדיפים, ממריצים, הזייתיים; אלכוהול - נזקי שימוש והשלכותיהם על הפרט, על ביצוע העבודה וסיכונם של האנשים בסביבת העבודה. סימנים מחשידים של שימוש.
- היבט חוקי של שימוש בחומרים פסיכואקטיביים במקומות עבודה - דין פלילי: פקודת הסמים (סוגי עבירות ועונשיהן בהתייחס לשימוש בסמים), דין משמעתי: התנהגות בלתי הולמת של עובד תחת השפעת חומר פסיכואקטיבי בכלל, המהווה סיכון, בפרט כשהשימוש נעשה על ידי בעל תפקיד משמעותי המהווה מודל חיקוי לאחרים (נהגים מקצועיים, מפעילי ציוד כבד, מפעילי מכונות מסוכנות, מטפלים בילדים, בקשישים, בבעלי מוגבלויות, מדריכי נוער, מורים, מנהלי מוסדות חינוך, צוותים רפואיים, אנשי צבא, משטרה, סגלי שב"ס).
- מניעת שימוש בחומרים פסיכואקטיביים - כמקדמי חינוך לבריאות ובטיחות במקומות עבודה (אתילוגיה לשימוש, גורמי סיכון, גורמי הגנה, הלשנות).
- מסגרות ייעוץ וטיפול בנוטלי סמים ומשתמשים באלכוהול.

184. יום עיון בנושא בטיחות כחלק בלתי נפרד מבריאות העובד

בעידן של ריבוי התחלואה והתמותה ממחלות כרוניות, בשל אורח חיים המאופיין בישיבה, בתזונה לקויה, בחוסר פעילות גופנית ובגורמים סביבתיים רבים, עולה הצורך לתת מענה להיבטים הבריאותיים של העובד, על ידי הכנסת תכניות בריאות אל המפעלים, במטרה להעלות את המודעות להיבטי הבריאות.

נושאי הלימוד

- הצגת מודל ששת ממדי הבריאות: תעסוקתי, פיזי, חברתי, אינטלקטואלי, רוחני, נפשי.
- התמקדות בכלים יישומיים להכנסת תכנית רווחה המקדמת את בריאות העובד בשישה ממדים אלה.
- הצגת דוגמאות של תכניות בריאות המיושמות במפעלים בארץ.
  - היבטים סביבתיים של חומרים מסוכנים.
  - דרכי סילוק פסולת חומרים מסוכנים.

185. יום עיון בנושא התנהגות בהיבטי הבריאות

השינוי מתחיל בנו. כיצד ניצור שינוי בריאותי? שינוי עצמי הוא המאפשר יצירת שינוי באדם אחר, ועל כן נעסוק בשאלה כיצד ניצור שינוי ממושך ומוצלח באורח החיים. פעילות גופנית, שמירה על משקל תקין ומצב רוח מאוזן הפכו למשימות חיים מאתגרות. אף שרובנו רוצים בריאות ואיכות חיים, קיים פער בין רצון זה ובין ההצלחה בניהול אורח חיים בריא.

נושאי הלימוד

- התיאוריות והמודלים העוסקים בשלבים היוצרים שינוי התנהגותי-בריאותי בקרב כל אחד מאיתנו.
- טכניקות ליישום המודלים.
- אתגרי שינוי אישיים לצמצום הפער בין הרצון לאיכות חיים לבין ניהול אורח חיים.

186. יום עיון בנושא איתור מקורות מידע לפתרון בעיות בטיחות

השימוש במידע חיוני במהלך עבודתו של הממונה על הבטיחות. אם לשימוש עצמי ואם למטרת שיתוף מידע והדרכת עובדים בארגון. מידע איכותי הוא מידע עדכני ואמין. האינטרנט והמכשירים המקוונים למיניהם מאפשרים לצרכני המידע להתעדכן on-line בכל סוגי המידע ולעקוב אחר שינויים שוטפים. אמינות מקור המידע חשובה גם היא ומקבלת משנה תוקף כאשר מקורות המידע הולכים ומתרבים.

מטרת ההשתלמות

ללמוד מהם המשאבים והכלים להעשרת המידע המקוון בתחום הבטיחות והבריאות בעבודה - כיצד להגיע למידע העדכני. כיצד למקדו בתחום הבטיחות והבריאות בעבודה. כיצד למיינו על פי סדרי עדיפות. באיזה כלים יש להשתמש. כיצד להעריך את רמת האמינות של מקור המידע המקוון. כיצד לחפש מידע בצורה יותר יעילה. אלה הן רק חלק מהשאלות שמחפש המידע שואל את עצמו בדרך להשגת המידע הנכסף. יום העיון מתאים לכל הממונים על הבטיחות, אשר מעוניינים ללמוד כיצד להתעדכן, לחפש ולהשתמש במידע שוטף ובמקורות מידע עדכניים ואמינים בתחום הבטיחות והבריאות בעבודה, ולשפר את הידע שלהם בתחום זה. בהשתלמות יינתנו דוגמאות מתוך עולם מקורות המידע המקוונים בכלל ומתחום הבטיחות וגיחות בעבודה בפרט.

נושאי הלימוד

- הכרת כלים מקוונים להעשרת מידע - אינטרנט, ספרייה אלקטרונית, עלונים אלקטרוניים ועוד.
- חיפוש מידע במשאבים מקוונים וניתוח תוצאות החיפוש.
- אתרי בטיחות ובריאות מהארץ ומהעולם.
- העולם המקוון של המוסד לבטיחות ולגיהות.
- דרכים לשיתוף מידע והדרכה באמצעות משאבים מקוונים.
- ניוזלטר, מייל ורשימת תפוצה.
- רשתות חברתיות ופורומים.

187. יום עיון בנושא הממונה על הבטיחות כמוביל ועדת בטיחות פנים-ארגונית

תפקידו של הממונה על הבטיחות בארגון הוא להוביל ולהטמיע את נושא הבטיחות. הכלים העומדים לרשותו מוגבלים ולכן, יש לנצל היטב את המשאבים כגון נאמני בטיחות וועדות בטיחות. יום ההדרכה יעסוק בניצול נכון של המשאבים הנתונים בידי הממונה.

נושאי הלימוד

- תפקיד הממונה בוועדת הבטיחות.
- התמודדות עם קונפליקטים.
- טכניקות וכלים בטיפול בנושא טעון.
- הובלת נושא הבטיחות במסגרת וועדות הבטיחות.

188. יום עיון בנושא שיטות מתקדמות לשיפור בטיחות, איכות ויעילות E.I.C.I

המחיר הגבוה שנדרשים ארגונים לשלם עבור כשלי בטיחות מוביל את הקהילה המקצועית לפיתוח שיטות, טכניקות וכלים לשיפור הבטיחות. שיטה שפותחה במרכז גישות ויישומה במפעלים רבים בארץ ובעולם נקראת שיטת E.I.C.I (Employee Involvement in Continuous Improvement). במסגרת המפגש נלמד את השיטה ואת הדרך ליישומה על רבדיה השונים, במפעל. שיטה זו מלמדת כיצד ניתן לזהות כשלים בבטיחות תוך גיבוש דרכי פעולה למניעתם.

נושאי הלימוד

- הצגת השיטה: שיטת ה-E.I.C.I לשיפור בטיחות איכות ויעילות ויישומה בארץ ובעולם.
- תרגול בסיעור מוחות לזיהוי כשלים.
- עקרונות איתור של נקודות עבודה להפעלת E.I.C.I ובקרה על יישומם (כולל תרגול).
- תפוקות שעלו מביצוע תהליך E.I.C.I ובקרה על יישומם (כולל תרגול).

189. יום עיון בנושא הקמה וניהול בטיחות התנועה בשטח תפעולי

מפעלים, בתי אריזה ועסקים בכלל נדרשים במהלך פעולתם לשטח מוגדר ותחום, אשר בו מתבצעות פעולות מגוונות של ייצור, שינוע, אריזה, אחסון, תיקונים וכדומה. העבודה עצמה נעשית שם באמצעות כלי רכב ייעודיים, המוגדרים בתקנה 41 א' של תקנות התעבורה כ"רכב תפעולי". על מנת שיוכלו לפעול ולתפקד בצורה בטוחה, יעילה ושוטפת, הוגדר שם גם "אזור רכב תפעולי", שבתוכו יכול הרכב התפעולי לנוע ללא מגבלות שונות, המוטלות על רכב אחר, כפי שהוסדר בתקנות 41 א' עד 41 ז' לתקנות התעבורה תשכ"א. בהדרכה זו נכיר את ההנחיות לתכנון אזור רכב תפעולי, את בחינת ההצדקה מתי להכריז על אזור כ"אזור רכב תפעולי" וכנגזר מכך, את הסדרי התנועה בו.

נושאי הלימוד

- הכרת פקודת התעבורה, תקנות התעבורה הרלוונטיות.
- הגדרת רכב תפעולי.
- חצנת תקנות והנחיות להצבת תמרורים, נובמבר 2012.
- הכרת "הנחיות לתכנון אזור רכב תפעולי - יולי 2012".
- ניהול בטיחות בתנועה באזור רכב תפעולי: אמצעים.

190. יום עיון בנושא בטיחות בריתוך וחיתוך בלהבת גז

נושאי הלימוד

- ציוד הריתוך.
- היכרות עם ת"י 4348 (תקן חדש שפורסם בינואר 2013): בטיחות בריתוך ותהליכים נלווים.
- טיפול במכלים שהכילו חומרים או גזים דליקים.
- ארגון מקום העבודה - אזורר.
- ציוד מגן אישי.
- סיכוני קרינה (IR, UV).
- התחשמלות.
- סיכונים בריאותיים.
- הסמכת רתכים.
- תאונות ולקחן.
- סיכוני אש.
- עבודה בטיחותית באש גלויה + עריכת נוהל מתאים.
- מכלי גז: סוגים, שימוש ואביזרים (בולמי להבה).
- אמצעי זהירות בשינוע ובהחלפת מכלי גז.

191. יום עיון בנושא עבודה וחילוץ בחללים מוקפים

העשרה והתנסות בתחום העבודה בחללים מוקפים.

נושאי הלימוד

חללים מוקפים

- דרישות החוק.
- סיכונים בחלל מוקף.
- ציוד מגן לעבודה בחללים מוקפים.
- נוהל כניסה לחלל מוקף.
- חילוץ בחלל מוקף.

חילוץ מהריסות

- מבוא לחילוץ לכודים.
- הכרת כלים.
- ניהול סיכונים והוראות בטיחות.
- חילוץ.
- שיקולים בהתמודדות עם תרחישי לכידה.

בדיקת ציוד חילוץ

- דרישות החוק.
- הדגמה של סוגי קווי החיים ופתרונות.
- סיכונים.
- הדגמה ופתרונות.

192. יום עיון בנושא היבטים משפטיים בדגש על הכנת תכנית לניהול הבטיחות

היבטים משפטיים בעבודת ממונה על הבטיחות העצמאי, ברוח הפסיקה וברוח התקנה החדשה להכנת תכנית לניהול הבטיחות.

נושאי הלימוד

- המשפט הפלילי והמשפט האזרחי ומעורבותו של הממונה על הבטיחות העצמאי.
- ניתוח אחריותו של ממונה הבטיחות העצמאי.
- אחריות המחזיק במקום העבודה והממונה על הבטיחות העצמאי בהכנת התכנית לניהול הבטיחות, על רקע חידושים בתקנה החדשה.

193. יום עיון בנושא אסטרטגיה לקביעת דרגת סיכון גיהותית

נושאי הלימוד

- הערכת חשיפה בריאותית בסביבת העבודה בעזרת סקר גיהות מקדים וערכי סף מותרים.
- תכנון ואסטרטגיה של ניטור סביבתי.
- מנגנון חשיפה והשפעה בריאותית.
- ניתוח תוצאות של ניטור סביבתי ומסקנות.
- קווי פעולה לאחר קביעת דרגת סיכון.

194. יום עיון בנושא פסקי דין מובילים ומייצגים בנושאי בטיחות וגיהות תעסוקתית

נושאי הלימוד

- תחולת פקודת הבטיחות ותפקוד הממונה על הבטיחות בעבודה.
- אחריות לבטיחות של בעלים, מנהל וממונה הבטיחות במפעל.
- אחריות לבטיחות בבנייה של מזמין, מבצע בנייה, קבלן ראשי וקבלני משנה.
- היקף חובת האחריות למיגון מכונות.
- מעמדו של תחקיר הבטיחות הפנים-מפעלי.
- רשלנות תורמת של נפגע בתאונת עבודה.
- גיהות תעסוקתית - חובת הבטחת אוויר נקי.
- סיכונים פיזיקליים - נזקי קרינה בלתי מייננת.

195. ימי רענון למדריכי עבודה בגובה לצורך הארכת התעודה לשנתיים נוספות

משך הלימודים: 2 ימי לימוד.

מקום הלימודים: מכון וינגייט - בביה"ס לעבודה בגובה - חברת Rescue One.

אופן ההרשמה:

המדריכים לעבודה בגובה יקבלו זימונים לרענון עפ"י השתתפותם בעבר בקורסים להסמכה (יכולים להירשם גם מדריכים לעבודה בגובה שהוסמכו בתי ספר אחרים).

הסדרי הנחה לנרשמים ל-8 ימי השתלמות:

ההשתתפות בימי הרענון מוכרת בסדר ההנחות המפורט בעמוד 9.

196. יום עיון בנושא ניהול סיכונים למכונות וציוד ממוכן

נושאי הלימוד

- עקרונות הליך ניהול הסיכונים על כל שלביו.
- מקורות, גישות ושיטות מעשיות לזיהוי ואיתור גורמי סיכון במכונות.
- כלים מעשיים לביצוע הערכת סיכונים במכונות (אנלוגית וכמותית).
- מדרג הפעולות בבקרת סיכוני הבטיחות במכונות.
- שילוב והכללת הנ"ל ב"תכנית לניהול הבטיחות", כנדרש בתקנות.
- תקנים לבטיחות מכונות, ישראלים וזרים, ככלי ליישום בקרת סיכונים.

בכל אחד מהנושאים תוצגנה דוגמאות רלוונטיות, והכלים יועמדו לרשות המשתתפים.

197. יום עיון בנושא ארגונומיה תעשייתית - כלים ואמצעים ארגונומיים המסייעים לעובד ברצפת הייצור

נושאי הלימוד

- הצגת מודלים להטמעת הארגונומיה בארץ.
- הקשר בין ניהול הארגונומיה בארגון לבין "תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013".
- הערכת סיכונים ארגונומיים וניהול סיכונים ארגונומיים.
- הכנת תכנית פעולה לביצוע שיפורים ארגונומיים.
- ניהול אמצעי הבקרה ליישום השיפורים.
- הקניית כלים להטמעת תרבות ארגונומית בארגון.

198. יום עיון בנושא סיכוני חשמל

נושאי הלימוד

- עדכונים אחרונים (2014) בתקנות החשמל.
- סכנות בשימוש באנרגיה חשמלית, תאונות חשמל ולקחיהן.
- התחשמלות ואמצעי הגנה בפני חשמול.
- נוהל "ניתוק ותיוג" - L.O.T.O.
- בדיקות תקופתיות בתשתיות חשמל במתקן - לוחות, וציוד.
- הערכת סיכוני חשמל בעבודה - (J.S.A) Job Safety Analysis.

199. יום עיון בנושא "ארגונומיה מהשטח" - ישיבה לעומת עמידה, מניעת נפילות, מאמצים פיזיים ועבודה במשמרות

מטרת יום העיון

- להגביר את המודעות לסיכונים ארגונומיים בעבודה ולתוצאותיהם הבריאותיות.
- להקנות ידע בסוגי הסיכונים הקיימים והאמצעים להתמודדות עמם.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- מה כולל חוק הישיבה ולמי הוא נוגע.
- כמה לשבת ומתי לעמוד.
- כיצד נארגן את תחנת העבודה לעבודה בישיבה, וכיצד לעבודה בעמידה.
- מה אומרים המחקרים על הקשר בין התנוחה לתפוקה.
- מה כולל חוק שעות העבודה והמנוחה.
- מהם גורמי הסיכון בעבודה במשמרות.
- איך נזהה סימני עייפות מדאיגים.
- כיצד להכין את הגוף לעבודה פיזית.
- הקשר בין עייפות שרירית לבין תאונות עבודה.
- נפילות, החלקות ומעידות - הקשר הארגונומי.

200. יום עיון בנושא סיכוני חשמל ומניעתם

מטרת יום העיון

רענון נושאי הבטיחות בעבודה עם חשמל, היכרות עם סיכוני החשמל הקיימים, שיטות ואמצעי הגנה, חוקים ותקנות בטיחות בעבודה עם חשמל.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- נתונים על מקרי התחשמלות בישראל.
- מהו חשמול והשפעת הזרם החשמלי על גוף האדם.
- השוואה בין חשמול בזרם ישר, לעומת זרם חילופין והשפעת התדר.
- שיטות הגנה בפני חשמול ויישומן:
  1. הארכת הגנה.
  2. איפוס.
  3. זינה צפה והפרד מגן.
  4. מתח נמוך מאוד.
  5. מפסק מגן בפני זרם דלף לאדמה.
  6. בידוד כפול.
- טיפול בנפגע מחשמול.

201. יום עיון בנושא מעמדו המשפטי והמקצועי של הממונה על הבטיחות - עבר, הווה ועתיד

מטרת יום העיון

הבנת השינויים המתרחשים במעמדו המשפטי של ממונה הבטיחות, במהלך השנים, יבהיר את הגדרת התפקיד ואת היבטיו המשפטיים.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

המעמד המשפטי, המקצועי והניהולי של הממונה עד שנת 1996, מ-1996 עד היום, היום, בעידן מהנדסי הבטיחות ומנהלי הבטיחות, לרבות תפקוד הממונה במקומות שפקודת הבטיחות אינה חלה עליהם וחייבים בממונה בטיחות.

- הצעת החוק לעניין "מורשה בטיחות" - מקומו של הממונה הכשיר במימוש וביישום החוק.
- מיהו יועץ בטיחות? מה תפקידו ואחריותו המשפטית?
- הצעה ודין ברעיון למימוש הבטיחות במגזר השירותים במשק (בעקבות נפילת הנברשת באולם האירועים), מקומו של הממונה ביישום הגישה המוצעת.

202. יום עיון לממונים על הבטיחות ברשויות המקומיות

מטרת יום העיון

נושאי יום העיון יותאמו לעוסקים בניהול הבטיחות ברשויות המקומיות, תוך מתן דוגמאות, הסברים וקיום דיון מקיף על סוגיות שונות בתחום הבטיחות ברשויות המקומיות.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- גישה פרו אקטיבית לבטיחות.
- ניהול סיכונים ברשות המקומית.
- תאונות עבודה והפקת לקחים.
- הבדלי המשגה: "חקירה" מול "תחקיר" ו"אשמה" מול "אחריות".
- דיון פתוח: חברי תא הממונים על הבטיחות ברשויות.

203. יום עיון בנושא בטיחות בעבודה עם מלגזות

מטרת יום העיון

היבטים ודרישות החוק בעבודה עם מלגזה, הסבר מפורט על סוגי תאונות עבודה עם מלגזות תוך מתן דוגמאות, ובמתן פתרונות וכללי סף למניעת תאונות בעבודה עם מלגזה.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- ההיבט החוקי להפעלת מלגזה.
- קבלת עובד מלגזן חדש לעבודה ואחריות המנהל.
- סוגי מלגזות המתאימות לסוגי העבודה השונים.
- תאונות עם מלגזה וכיצד ניתן למנוע אותן.
- דגשים על חובת חגורת בטיחות במלגזה.
- מניעת התהפכות עם המלגזה.
- הכרת טבלת העומסים במלגזה.

204. יום עיון בנושא ממשק העבודה של ממונה הבטיחות עם העובדים ומנהלי המפעל

מטרת יום העיון

הבנה לעומק של גורמים הפוגעים בתקשורת אפקטיבית, וכיצד ניתן להימנע מגורמים שפוגעים. למשתתפים יינתנו כלים לשיפור יכולת ניהול הממשקים וגיוסם לטובת הבטיחות, הצמיחה ושיפור היכולות האישיות.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- היכרות עם כללי היסוד לניהול תקשורת אפקטיבית ולהתמודדות עם טעויות נפוצות.
- פיתוח מודעות עצמית לגורמי חוזק ולגורמי חולשה בניהול ממשקים.
- פיתוח והקשבה.
- התנסות בניהול תקשורת אפקטיבית לעומת תקשורת "זוללת" משאבים.
- הכרת דרכים מותאמות אישית לשיפור ההתמודדות.

205. יום עיון בנושא בטיחות ומיגון בפעילות של שינוע אבקות ואגרנטים

מטרת יום העיון

כלים ופתרונות להימנעות מזק בריאותי בעבודה, שינוע אבקות ואגרנטים והאמצעים הקיימים למניעת נזק בריאותי.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- הסבר על הנזק הבריאותי והסביבתי הפוטנציאלי מאבק של חומרי בנייה ומסיליקה, לרבות הדגשת מחלת הריאות הקשה האפשרית (סיליקוזיס), פגיעה בתפקודי ריאות והיות הסיליקה חומר מסרטן לריאות.
- שיטות הבקרה והמיגון הנהוגות לבקרת פליטות של אבק באתר הבנייה.
- טיפול נאות במערכות הבקרה, שינוע וסילוק פסולת.
- הדגשת הצורך בגיהות אישית ובניקיון סביבתי.
- דרישות החוק.

206. יום עיון בנושא עבודה וחילוץ בחללים מוקפים

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- **הקדמה ודרישות החוק:** מהו חלל מוקף. דרישות החוק בנושא חללים מוקפים. דרישות בנושא חללים מוקפים בעולם.
- **סיכונים בחלל מוקף:** נפילה. אווירה. לכידה. התחשמלות. אחר.
- **ציוד מגן לעבודה בחללים מוקפים:** נעילה ותיוג, אטימה. ניטור ואוורור. ציוד לעבודה בגובה (סוגי כננות, בולמים, כננות ורתמות). לבוש, עיניים, אוזניים, פנים, כפפות ונעליים. נשימה. תאורה. קשר. כלי עבודה ואחר.
- **נוהלי כניסה לחלל מוקף:** הגדרות תפקידים. שלבי עבודה. חירום.
- **חילוץ בחלל מוקף.**

207. יום עיון בנושא בטיחות בעבודה עם קבלנים ונותני שירות

מטרת יום העיון

לימוד הדגשים החשובים שיש לוודא לפני העסקת קבלן חוץ-מפעלי, כמו כן, הצגת שיטה נכונה לעבודה עם קבלנים, הסבר על סוגי קבלנים, מזמין העבודה והיתרי בטיחות, מניעת תאונות עבודה ותסקירים, שימוש הקבלן בציווד מגן אישי, נוהלי עבודה לקבלנים, פיקוח על העבודה ועוד.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- קבלנים כ"גורם סיכון" עבור מחזיק המקום.
- דרישות התקנות החדשות בהיבטי קבלנים ונותני שירות.
- שיטות וגישות לשילוב ניהול סיכוני עבודת קבלנים בתכנית ניהול הבטיחות.
- דרכי בקרה ופיקוח על עבודת קבלנים.
- קווים מנחים לנהלי עבודה עם קבלנים.
- ניתוח תאונות ואירועים מלמדים בעבודה עם קבלנים.

208. יום עיון בנושא ניהול שינויים והכנסת גורם סיכון חדש לארגון

מטרת יום העיון

יום העיון יעסוק בהיבטים המעשיים של ייזום והטמעה של שינויים במפעל, בדגש על כתיבת נוהל לאישור ובקרה על הכנסתם של גורמי סיכון חדשים למפעל.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- **תהליך ניהול שינויים בארגון - תרשים זרימה**
  - ייזום שינוי.
  - בדיקה והערכה של השינוי והשלכותיו (כולל ניתוח סיכונים).
  - הכנת "תכנית שינוי".
  - אישור השינוי ותכנית הביצוע.
  - הטמעת השינוי.
  - אימות (verification) הטמעת השינוי.
  - תיעוד תהליך ביצוע השינוי.
- הגדרה של ניהול שינויים (MOC - Management of Change) ומקומו של מושג זה במערך הבטיחות בארגון.
- דרישות תקן 18001 והתקנות החדשות משנת 2013 לתכנית ניהול הבטיחות ביחס לניהול שינויים.
- תהליך ניהול השינויים בארגון (מייזום השינוי ועד תיעוד תהליך ביצוע השינוי).
- הגדרה של שינוי, ושל "הכנסת גורם סיכון חדש".
- ניהול סיכונים של שינוי ושל הכנסת גורם סיכון חדש.
- מבנה ודוגמאות לנוהל הכנסת גורם סיכון חדש.

209. יום עיון בנושא בטיחות אש בדגש על מתקני גז טבעי

מטרת יום העיון

יעסוק בנושאי בטיחות אש בדגש על הדרישות וההיבטים במתקני גז טבעי.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- צו הגז - בטיחות ורישוי 2010.
- הוראות נציבות כבאות והצלה בנושא גז טבעי.
- סידורי בטיחות אש במתקני פריקה לגז טבעי.
- סידורי בטיחות אש במתקן מנייה והפחתת לחץ.
- סידורי בטיחות אש במערכת גז טבעי פנים-מפעלית.
- סיכונים והיערכות יחידת הכיבוי המפעלית למניעה והתמודדות באירועי אש.

210. יום עיון בנושא אחריותו המשפטית של המעביד למסירת מידע ולהדרכת העובד ברוח הפסיקה האחרונה

מטרת יום העיון

להכיר את ההיבטים המשפטיים בעניין מסירת המידע לעובד על הסיכונים הצפויים לו בעבודתו והדרכתו למניעתם.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- זכות העובד לדעת - אימתי?
- חובות העובד לפי הדין, לרבות לפי תקנות הבטיחות בעבודה.
- צמצום אחריותם של הגורמים הנושאים באחריות למסירת המידע לעובד לפי ניתוח פסיקה עדכנית.

211. יום עיון בנושא תאורה נכונה במקום העבודה

מטרת יום העיון

נציג סקירה של הטכנולוגיות החדשות והעדכונים בתקינה ובתקנות ונבחן את ההשלכות הבריאותיות של התאורה.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- תאורה לקיחה ותאורה נכונה ונושאי גיהות שונים, השלכות בריאותיות, אפקטים ראייתיים ולא ראייתיים של התאורה, בעיות גיהות ובטיחות נפוצות בתאורה, זיהוי שלהן.
- משמעות תכנון תאורה מקצועי, דוגמאות לכשלים.
- תאורה דקורטיבית לעומת תאורה פונקציונלית.
- אור כקרינה אלקטרומגנטית, הגדרות ויחידות, רגישות העין, מדדים שונים: צבע האור, שטף האור, הארה.
- מקורות האור (נורות): סיווג, עקרון פעולה, הבדלים והשפעות, לדים.
- גופי התאורה: סיווג, אופטיקה, מבנה וחומרים, שימוש ברפלקטורים, משמעות ההבדלים.
- תקנים ותקנות לתאורה, תעודות בדיקה.
- תהליך תכנון תאורה, בקרה על תכנון וביצוע מתקן תאורה, השלכות ובעיות הארה בחירום.
- חיסכון באנרגיה בתאורה.
- תהליך מדידת האור.

212. יום עיון בנושא תפקידו של הממונה על הבטיחות - דרכים ושיטות מיוחדות ומגוונות להתגבר על המכשולים והאתגרים במסגרת עבודתו

מטרת יום העיון

ביום עיון מיוחד זה יפורטו עשרות כלים מגוונים ויצירתיים שיעזרו לכל ממונה לרכוש ארגז כלים להתמודדויות היום-יומיות. ארגז הכלים יכלול גם דרכים להתמודד עם ההנהלה, עם מחלקת ההנדסה ועם גורמים רבים אחרים.

יום עיון חווייתי זה יאפשר למשתתפים לאתגר את המרצה בכל אחד מהאתגרים שהמשתתפים חשופים אליהם.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- התמודדות הממונה עם ההנהלה והעובדים במפעל.
- כלים נכונים ושיטות למעקב וניהול נכון של מערך הבטיחות בארגון.
- בניית תהליכים נכונים של ניהול הסיכונים.
- קביעת מדיניות ליישום הבטיחות במפעל.
- כיצד לרתום בראש ובראשונה את המנהלים לתהליכי בניית מערך הבטיחות.

213. יום עיון בנושא נוהלי עבודה והוראות בטיחות

(SOP: Standard Operating Procedure)
(SWP: Safe Work Practice)

מטרת יום העיון

ייזום, כתיבה, והטמעה של נוהלי עבודה ונוהלי בטיחות, עם דוגמאות מתחום הבטיחות.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- הגדרה של נוהלי עבודה ושל הוראות בטיחות ומקומם במערך הבטיחות בארגון, תוך אבחנה בין סוגים שונים.
- ייזום נוהל.
- הכנת הנוהל, מבנה הנוהל, כתיבת הנוהל.
- יידוע עובדים והדרכה על הנוהל.
- הטמעת הנוהל ושילובו בתהליכי העבודה - כולל היבטי אחריות ופיקוח.
- מבנה ודוגמאות לנוהל הכנסת גרם סיכון חדש.
- כתיבת נוהל בטיחות ו/או נוהל עבודה לארגון.

214. יום עיון בנושא ניתוח תובנות והפקת לקחים לעבודה עם תכנית לניהול הבטיחות

מטרת יום העיון

- העמקת ההבנה והידע לממונה על הבטיחות בסעיפי התקנה ליצירת תכנית מערכתית ומתאימה לארגון.
- התמקדות בסעיפים ספציפיים, המאפשרים לכתוב תכנית שניתנת למדידה.
- בניית תכנית הבטיחות - שלבים, תכנים והשפעתם על סעיפי תכנית הבטיחות.
- פיתוח יכולת מעקב ובקרה אחר ביצוע התכנית על כל סעיפיה.
- שילוב עבודת ועדת הבטיחות בתכנית לניהול הבטיחות.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- מה בין מדיניות להכנת תכנית לניהול בטיחות והצבת יעדים.
- השפעת נתוני הארגון, עיסוקיו, על התכנים בתכנית לניהול בטיחות.
- הצגת סעיפי התכנית והממשקים השונים ביניהם.
- הצגת דוגמאות לתכניות לניהול בטיחות.

215. יום עיון בנושא שיטה לאיתור ליקויי בטיחות ומניעתם - EFI

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- הצפת דילמות לפתרון בעיות בטיחות ואיכות.
- סיעור מוחות להבאת פתרונות לבעיות ספציפיות.
- הצגת שיטת EFI + תרגיל תוך צפייה בסרטים וניתוחם.

216. יום עיון בנושא אקלים בטיחות, איכות ובטיחות, תקינה ונושאים משיקים

מטרת יום העיון

- להפעיל שיטות ממוקדות ביחידות הארגוניות שמטרתן העלאת מודעות העובדים לנושאי בטיחות.
- להתאים את פרופיל הפרקטיקות הנדרש בכל יחידה ארגונית.
- לאתר את היחידות הארגוניות שבהן נזקק הארגון להשקיע משאבים.

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

217. יום עיון בנושא תאונות עבודה - תהליכי התשואל, החקירה וכלים להתמודדות נכונה

יום העיון מיועד

לממונים על הבטיחות בעבודה.

נושאי הלימוד:

- **מבוא לחקירה ותשואל** - ההבדל בין חקירה לתשואל פלילי, גביית עדות, פחמ"ים, אבות הפסול, שקרים בחקירה (גם מצד החוקר), הכנה להליך המשפטי.
- **אזהרת חשוד** - הבסיס החוקי, שלושת החלקים של האזהרה והחשיבות של כל אחד מהם, זכות השתיקה בחדר החקירות (וגם כפי שמשתקפת בפסיקה), זכות ההיוועצות בעו"ד.
- **תקשורת בין-אישית** - יכולת החבירה לבני אדם במטרה להשיג מהם מידע כלשהו, לדוגמה, ממונה על הבטיחות מול העובד במפעל, וגם תקשורת בין-אישית של חוקר ונחקר.
- **צרכים ומניעים לשת"פ** - הכרת האחר, איתור המניעים הגלויים והסמויים (בעיקר אלה הרגשיים) של האדם שמולנו, על מנת להשיג את שיתוף הפעולה שלו, לשכנע ולהשפיע עליו; מיון מניעים אלה לטובת קידום מטרתנו, הקשבה אקטיבית.
- **שיטות חקירה** - שיטות עיקריות בעולם החקירות, כמו גם דרכי השפעה בחיי היום-יום המקצועיים.
- **שכת גוף** - התנהגות בלתי מילולית בעולם החקירות הפלילי (חוקר ונחקר), ובכלל - ככלי עזר בחיי היום-יום; הכרת סגנון האמת, חשיפת סימני אמת ושקר, מודעות לשפת הגוף שלנו, על מנת להעביר מסר באופן המשכנע ביותר.

במהלך יום העיון יוקרנו סרטונים להמחשה ולניתוח חזותי.

218. יום עיון בנושא ניהול בטיחות ברשויות המקומיות

יום העיון מיועד

למנהלי בטיחות, לממונים על הבטיחות ולמנהלים ברמות השונות.

נושאי הלימוד:

- ניהול בטיחות פרואקטיבי.
- יישום הגישה הפרואקטיבית בתהליך ניהול הסיכונים.
- תחקירים והפקת לקחים - תמונת הראי של ניהול הסיכונים.
- תהליך הגרימה, הבדלי המשגה: "תחקיר" מול "חקירה" ו"אחריות" מול "אשמה".

ניידות הדרכה

ניידת הדרכה לתעשייה

אנו מציעים

מגוון לומדות להגברת המודעות לסכנות בסביבת העבודה בתחומים הבאים:

- מגוון מכונות.
- בטיחות אש.
- טלסול ידני של מטענים.
- כלי הרמה.
- ציוד מגן אישי.
- זהירות סכנות.

ההדרכה ניתנת בשלוש שפות: עברית, רוסית וערבית. ההתנסות מתבצעת בצורה אפקטיבית ומהנה.

ההדרכה תיעשה באמצעות מחשב. המערכת הממוחשבת מיועדת להדרכה יחידנית והיא המשוכללת מסוגה בעולם.

המטרה

- להגביר את המודעות בקרב העובדים לחשיבותם של כללי הבטיחות ולמניעת סכנות בתחומים הנלמדים.
- הכרת הדרכים, אמצעי המגן והבטיחות למניעת תאונות עבודה בתחומים אלה.

הפעילות בניידת כוללת:

- קרן הדרכה ממוזג.
- תאי התנסות.
- הדרכה באמצעות מחשב (אין צורך בידע כלשהו במחשבים).
- סרטים מקצועיים במגוון מקצועות ועיסוקים.

המערכת יכולה להגיע גם למפעל שלך, ובאמצעותה תוכל להדריך את עובדיך בנושאי פיתוח המודעות לבטיחות, התנהגות בטוחה ושימוש נכון בציוד מגן אישי.

משך ההדרכה

העובדים ייעדו מעבודתם כשעה אחת בלבד. ניתן להדריך בניידת קבוצות של עד 9 איש מדי שעה.

נתונים טכניים לידיעת המזמין

- שטח הפריסה של הניידת: 15x5 מ'. נדרש משטח מפולס וישר. חשמל:
- חיבור עצמאי לחשמל באמצעות כבל באורך 35 מ'.
- מתח: 380 וולט, (3 פאזות + אפס + הארקה). רצוי שקע חיבור מסוג C.con.

ניידת הדרכה לבניין

מערכת ההדרכה מיועדת לעובדים במקצועות הבנייה השונים, לראשי קבוצות ולמנהלי עבודה. הפעילות נתמכת ע"י משרד העבודה והרווחה, ארגון הקבלנים והבונים בישראל, חברות הביטוח ואחרים.

אנו מציעים

לומדות להגברת המודעות לסכנות בסביבת העבודה באתר בתחומים הבאים:

- הגנה מפילה מגובה
- תעלות
- פיגומים
- בטיחות בחשמל
- עבודות עפר
- פגיעות באתרי בנייה
- חפירות
- ציוד ומגן אישי

הדרכה משלימה מתבצעת בתאי התצוגה וההתנסות בצורה אפקטיבית ומהנה.

ההדרכה ניתנת בשש שפות: עברית, ערבית, רומנית, רוסית, סינית וטורקית.

ההדרכה נעשית באמצעות מערכת מולטימדיה ממוחשבת להדרכה יחידנית, המשוכללת מסוגה בעולם.

המטרה

להגביר את מודעות העובדים לחשיבותם של כללי הבטיחות ולמניעת סכנות בתחומים אלה:

- שימוש נכון בכלי עבודה.
- הרמת מטענים.
- שימוש בסולמות.
- מניעת נפילות מגובה.
- ציוד מגן אישי.

הפעילות בניידת כוללת

- קרון הדרכה ממוזג.
- תאי התנסות.
- הדרכה באמצעות מחשב (אין צורך בידע כלשהו במחשבים).
- סרטים מקצועיים במגוון מקצועות ועיסוקים.

המערכת יכולה להגיע גם לאתר שלך, ובאמצעותה תוכל לראשונה להדריך בפרק זמן קצר את העובדים בנושאי פיתוח המודעות לבטיחות, התנהגות בטוחה ושימוש נכון בכלי עבודה ובציוד מגן אישי.

משך ההדרכה: כ-45 דקות לעובד.

ניתן להדריך בניידת קבוצות של עד 9 איש בכל פעם.

ניידת הדרכה לחקלאות

אנו מציעים

מערכת להדרכת בטיחות באמצעות ניידת הדרכה - אינטראקטיבית, עדכנית ומעניינת. המערכת מיועדת במיוחד למשקים ולחקלאים.

מערכת ההדרכה כוללת מגוון נושאים:

- בטיחות בענפי בעלי חיים.
  - בטיחות בענף הגד"ש.
  - בטיחות בעבודה במטעים.
  - ציוד מגן אישי.
  - מיגון מכונות.
  - עבודה בגובה.
  - בטיחות וגיהות בעבודה עם חומרי הדברה.
  - אחסון חומרי הדברה.
  - בטיחות וגיהות בטיפול בפגרי בעלי חיים.
  - בטיחות בחשמל במשק החקלאי.
- ניתן להתאים את התכנים גם לפי צורכי המשק.**

יתרונות נוספים:

- ניתן לקבל את ההדרכה גם בשפה התאית ובשפה הערבית.
- בניידת נמצאת גם תצוגה של מגוון ציוד מגן אישי לעבודה בחקלאות.
- ההדרכה עונה על דרישות החוק - מסירת מידע והדרכת עובדים, והיא משמשת גם כרענון לעובדים בתחום הבטיחות.
- ההדרכה מתאימה ונדרשת גם על פי תקני איכות שונים במגזר החקלאי, של תוצרת חקלאות לשיווק בחו"ל.

משך ההדרכה

כשעה, כך שניתן לשלבה במהלך העבודה. ההדרכה מתבצעת בקבוצות של 3 עובדים.

אצלכם במשק ללא תשלום.

ניידת הדרכה לשימור השמע

אנו מציעים

מגוון לומדות להגברת המודעות לנושא שימור השמע בתחומים הבאים:

- מבוא לנושאי הרעש.
- קולות ודציבלים.
- הקטנת הסיכון לפגיעה מרעש.
- הנחתת רעש במקור.
- נזקי רעש.
- השבלול המתופף.
- מקורות רעש - על פי בעלי התפקידים החשופים לרעש.
- זכויות וחובות העובד והמעביד.

ההדרכה ניתנת בשלוש שפות: עברית, רוסית וערבית, ההתנסות מתבצעת בצורה אפקטיבית ומהנה.

המערכת יכולה להגיע גם למפעל שלך, ובאמצעותה תוכל להדריך את עובדיך בנושאי החשיפה לרעש, ההתגוננות ודרכי המניעה.

המטרה

- לצמצום הפגיעה בבריאות העובדים כתוצאה מחשיפה לרעש מזיק במקום העבודה.
- הגברת מודעות העובדים לסיכוני רעש במקום העבודה ולדרכי ההתמודדות עם סיכונים אלה.
- סיוע לעובד ולמעסיק בקיום דרישות החוק בכל הקשור למסירת מידע והדרכת עובדים.

הפעילות בניידת כוללת

- קרון הדרכה ממוזג.
- תאי התנסות.
- הדרכה באמצעות מחשב (אין צורך בידע כלשהו במחשבים).
- לומדות מקצועיות במגוון מקצועות ועיסוקים.

משך ההדרכה

העובדים ייעדו מעבודתם כשעה אחת בלבד. ניתן להדריך בניידת קבוצות של עד 10 איש מדי שעה.

נתונים טכניים לידיעת המזמין

- שטח הפריסה של הניידת של 5x15 מ'. נדרש משטח מפולס וישר.
- חשמל:
- חיבור עצמאי לחשמל באמצעות כבל באורך 35 מ'.
- מתח: 380 וולט (3 פאזות + אפס + הארקה). רצוי שקע חיבור מסוג C.con.

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

www.osh.org.il

משרדי הנהלת המוסד

תל אביב, רח' מזא"ה 22, ת"ד 1122, מיקוד 6521337
טל': 03-5266444, 03-5266431, פקס: 03-5252448
משאבי אנוש: טל': 03-5266496, פקס: 03-5252448
מינהל תפעול: טל': 03-5266420/1, פקס: 1533-5266421
מינהל מקצועות: טל': 03-5266438, פקס: 03-6204320
מחלקת בריאות תעסוקתית: טל': 03-5266485, פקס: 03-5266410
מרכז מידע: טל': 03-5266455, פקס: 03-5266456
מינהל הסברה, פרסום והוצאה לאור: טל': 03-5266476, פקס: 03-6208232
מחלקת מחקר: טל': 03-5266483, פקס: 03-6208230

מינהל הדרכה

בת ים, מגדלי הים התיכון, רח' הים 2, מיקוד 5930314
טל': 03-7715200, פקס: 03-6593449, חיוג מקוצר: *9293
דוא"ל: training@osh.org.il

מחלקת רכש, לוגיסטיקה והפצה

בת ים, מגדלי הים התיכון, רח' הים 2, מיקוד 5930314
טל' 03-7715210, 03-7715211, 03-7715214, פקס: 03-6575148
דוא"ל: hafatza@osh.org.il

מחוזות

מרכז: תל-אביב, רח' מזא"ה 22, ת.ד. 1122, מיקוד 6521337
טל': 03-5266465, 03-5266471, פקס: 03-6208596
דוא"ל: jerusalem@osh.org.il, tel-aviv@osh.org.il
צפון: נשר, בית עופר, דרך ישראל בר-יהודה 52 ת"ד 386, מיקוד 3660202
טל': 04-8218890-4, פקס: 04-8218895
דוא"ל: haifa@osh.org.il
דרום: באר שבע, מגדל הרכבת, רח' בן-צבי 10, ת"ד 637, מיקוד 8489328
טל': 08-6276389, פקס: 08-6275129
דוא"ל: beersheva@osh.org.il